Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7747

[Total No. of Pages : 2

[5801]-SODL-1001
F.Y. B.Com.
111: COMPULSORY ENGLISH
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following : **[10]**

a) What is the location of the battleship in the poem 'O' Captain! My Captain!?

b) What kind of family will be the best for his daughter in 'A Prayer for my Daughter'?

c) What is an Agenda?

d) What is an interview?

e) Whose photographs does Sudha Murthy have on her office wall?

f) What are the gifts that Suzanne receive from Eleanor and Bertram Kneyght for her birthday?

g) When did Bob realize that the plain clothes man was not Jimmy wells?

h) Who are the two speakers in the poem 'Up-Hill'?

i) What are the themes of 'The Beggar'?

j) What is black money?

k) Why was the student so sad in the short story 'The Nightingale and The Rose'?

l) Why did Muhammad Yunus get Nobel Peace Prize?

munotes.in

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following : **[25]**

a) Describe the grief that the speaker in the poem feels at the death of his captain.

b) Why is the poet so much worried about the future of his new-born daughter in the poem 'A Prayer for my Daughter'?

c) Explain the ways how human voice plays important role in conveying messages.

d) Describe Sudha Murthy's first experience of gender discrimination.

e) How would you describe Jimmy and Bob's personalities in the story?

f) Attempt the character sketch of Skvortsov.

g) What is 'black economy' and 'round tripping'?

munotes.in

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following : **[25]**

a) What was written in the telegram received by Sudha Murthy? What was her reaction?

b) How did Eleanor take revenge on Suzanne?

c) What do you mean by Minutes of the Meeting?

d) What preparation is essential before the interview?

e) How did Olga help Lushkov?

f) How did Yunus help Sufia Khatum?

g) Explain the central theme of 'The Nightingale and The Rose'.

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following : **[10]**

a) You are Karan Bakshi, the Sports Captain of your college. Write a letter to Ashoka Sports Store, M.G. Road, Kochi, placing an order for a list of sports items and asking for a discount on the catalogue price.

b) You are a group of 4 members. Write a group discussion on the topic 'Impact of Social Media on Today's Education System'.

✷ ✷ ✷

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7748

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-1002

First Year B.Com.

112 : FINANCIAL ACCOUNTING

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Use of simple calculator is allowed.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any 5): **[5]**

a) Under Surplus Capital Method in piecemeal distribution, after the repayment of all outsider liabilities, the _______ are to be discharged on pro-rata basis.

i) Partners loan ii) Capital

iii) Debtors iv) Creditors

b) It is very difficult to detect ______ under single entry system.

i) Error ii) Default

iii) Fraud iv) Omission

c) Records maintained according to single entry system are not recognized by _______ department.

i) Sales Tax ii) VAT

iii) GST iv) Income Tax

d) Trading organizations are based on _______ concept.

i) Matching ii) Entity

iii) Consistency iv) Materiality

e) The charitable libraries are governed by a trust to serve the ______ interest.

i) Public ii) Private

iii) Own iv) Public & Private

f) Royalty payable on an output basis is debited to _______ account.

i) Royalty

ii) Profit & Loss

iii) Trading

iv) Balance sheet

P.T.O.

munotes.in

B) True of False (Any 5) **[5]**

a) In Financial Accounting, all business transactions are to be recorded as having a dual aspect.

b) Under piecemeal distribution of cash, municipal taxes will be paid last, while making the payment of outside liabilities.

c) Under single Entry System arithmetical accuracy of the accounting records can also be checked.

d) The fees received from life members is not a periodic subscription. hence are to be capitalized.

e) Super profit is the excess of average profit over normal profit.

f) Valuation of trademark is a process used to determine how much a company's distingushing trademark is worth.

Q2) Attempt any Five out of Seven from the following. **[5×5=25]**

a) What are 'Accounting Principles'? State the important principles of accounting.

b) How is Single Entry System different from Double Entry System?

c) What is Goods and Service Tax (GST)? State in brief the framework of GST.

d) What is Accounting Software? Explain in brief the types of Accounting Software.

e) What are Charitable Trusts? Explain the important characteristics of Charitable Trust.

f) What is 'Leasing'? State the merits and demerits of leasing.

g) B Ltd leased a piece of Land from A Ltd. for fiffteen years from 1st January, 2018 on the following terms.

i) B Ltd shall pay a Minimum Rent of Rs.60,000 for the first year with an annual increase of Rs.2000 per yaer in every subsequent year.

ii) Royalty to be paid at Rs.5 per ton of coal raised.

iii) Shortworkings are to be recouped in the first three years of Royalty Agreement.

iv) The Actual output for the first four years was as follows.

Years	2018	2019	2020	2021
Output (Tons)	8,000	10,000	14,000	16,000

Prepare working Table.

Q3) Attempt any Five out of Seven from the following. **[5×5=25]**

a) What is Forensic Accounting? Explain in brief the functions of Forensic Accountant.

b) What is Single Entry System? Explain the important features of Single Entry System.

c) Explain in brief the procedure for payment GST.

d) Define the term 'Income and Expenditure Account'. How it differs from Receipts and Payments Account.

e) Define the term 'Royalty' Explain the various types of royalties.

f) Explain in brief the term Goodwill.

g) Explain the contents of Hire Purchase Agreement.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) M/s Manik Moti Trading Co. Miraj a leading partnership firm has earned sizable net profits for the last five years. Their profits after providing for taxation are summarized below.

Year	2015	2016	2017	2018	2019
Profit (Rs.)	18,000	24,000	32,000	45,000	56,000

The Average Capital Employed is Rs.2,25,000 on which a reasonable rate of return of 10% is expected calculate the value of Goodwill as per Capitalization of Super Profit Mehtod.

OR

b) What is 'Piecemeal Distribution of Cash'? Explain in brief the various methods of distribution of cash.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7749

[Total No. of Pages : 7

[5801]-SODL-1003

F.Y. B.Com.

113 : Business Economics

(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) **Attempt any TEN :** **[10]**

1. Micro economics itself is called as _________.

   a) Macro economics

   b) Comparative economics

   c) Economics of Labour

   d) Economics of Agriculture

2. The ability of a commodity to satisfy a consumer's need is ________.

   a) Price b) Consumption

   c) Utility d) None of these

3. Price elasticity of demand = ________ ÷ Percent change in price

   a) Percentage change in demand

   b) Percentage changes in supply

   c) Percentage change in income

   d) Percent change in the price of a substitute good

P.T.O.

4. Economies which are received outside the sector of industries are called ________ Economies.

a) Internal
b) Managerial
c) External
d) Financial

5. The law of variable proportions was proposed by Sir Edward West in the ________ century.

a) 17
b) 18
c) 19
d) 20

6. In the Laws of Proportion ________ is the second stage.

a) Stable returns
b) Increasing returns
c) Diminishing returns
d) None of these

7. Average variable cost = Total variable cost ÷ ________.

a) Total Number of goods produced
b) Total Number of goods sold
c) Total Number of goods purchased
d) Total Number of goods consumed

8. Geographically ________ this is not the type of market.

a) National Market
b) Local market
c) Saraf Bazaar
d) International market

munotes.in

9. Marginal cost is the cost incurred by ________ unit.

a) For the last number
b) For the first number
c) For another number
d) For the total number

10. In an imperfect competitive market all goods are ________.

a) Different
b) Homogeneous
c) Incomplete
d) None of these

11 ________ This is a characteristic of monopolistic competition.

a) Homogeneous product
b) Lack of transportation costs
c) Absolute mobility of factors
d) Advertising expenses

12. ________ propounded the Rent theory.

a) David Ricardo
b) Thomas Malthus
c) Adam Smith
d) Alfred Marshall

munotes.in

***Q2)* Attempt any FIVE :** **[25]**

a) Explain the importance of business economics.

b) State the law of diminishing utility theory.

c) State the determinants of demand.

d) State the law of variable proportion.

e) Explain the relationship between total revenue, average revenue and marginal revenue.

f) Explain market classification.

g) State the characteristics of monopoly.

Q3) **Attempt any FIVE :** **[25]**

a) Explain Ricardo's theory of rent.

b) State the dynamics theory of profit.

c) Explain the concept of price discrimination.

d) Explain the characteristic of indifference curve.

e) Explain the law of supply with a diagram.

f) State the innovation theory of profit.

g) State the characteristics of the complete competition.

Q4) **Attempt any ONE :** **[10]**

a) Explain the difference between microeconomics and macroeconomics

b) Explain the type of costs in detail

munotes.in

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 4]

P7749

[5801]-SODL-1003

F.Y. B.Com.

113 : व्यावसाईक अर्थशास्त्र

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर) (CBCS)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

munotes.in

प्रश्न 1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

1. सूक्ष्म अर्थशास्त्रालाच .... म्हणतात.

अ) स्थूल अर्थशास्त्र ब) अंशलक्षी अर्थशास्त्र

क) श्रमाचे अर्थशास्त्र ड) शेतीचे अर्थशास्त्र

2. व्यक्तीची गरज पूर्ण करण्याची वस्तूच्या अंगी असणारी क्षमता म्हणजे .... होय.

अ) किंमत ब) उपभोग

क) उपयोगिता ड) यापैकी नाही

3. मागणीची किंमत लवचीकता = ... ÷ किमतीतील शेकडा बदल.

अ) मागणीतील शेकडा बदल

ब) पुरवठा शेकडा बदल

क) उत्पन्नातील शेकडा बदल

ड) पर्यायी वस्तूच्या किमतीतील शेकडा बदल

4. ज्या बचती उद्‌योगांच्या क्षेत्राबाहेर मिळतात त्यांना .... बचती असे म्हणतात.

अ) अंतर्गत ब) व्यवस्थापकिय

क) बाह्य ड) वित्तीय

P.T.O.

5. बदलत्या प्रमाणाचा सिद्धांत सर एडवर्ड वेस्ट यांनी .... शतकात मांडला.

अ) 17 ब) 18

क) 19 ड) 20

6. प्रमाण प्रतिफलाच्या नियमांमध्ये .... हि दुसरी अवस्था असते.

अ) स्थिर प्रतिफल ब) वाढत्या प्रतिफल

क) घटते प्रतिफल ड) यापैकी नाही

7. सरासरी बदलता खर्च = एकूण बदलता खर्च ÷ ....

अ) एकूण उत्पादीत वस्तूंची संख्या

ब) एकूण विक्री झालेल्या वस्तूंची संख्या

क) एकूण खरेदी केलेल्या वस्तूंची संख्या

ड) उपभोग केलेल्या एकूण वस्तूंची संख्या

8. भौगोलिक दृष्ट्या .... हा बाजाराचा प्रकार नाही.

अ) राष्ट्रीय बाजार ब) स्थानीक बाजार

क) सराफ बाजार ड) आंतराष्ट्रीय बाजार

9. सिमांत खर्च म्हणजे .... नगासाठी येणारा खर्च

अ) शेवटच्या नगासाठी ब) पहिल्या नगासाठी

क) दुसऱ्या नगासाठी ड) एकूण नगासाठी

10. अपूर्ण स्पर्धा बाजारामध्ये सर्व वस्तू .... असतात.

अ) भिन्न ब) एकजिनसी

क) अपूर्ण ड) यापैकी नाही

11. .... हे मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेचे वैशिष्टे आहे.

अ) एकजिनसी वस्तू ब) वाहतूक खर्च अभाव

क) घटकांची परिपूर्ण गतीक्षमता ड) जाहिरात खर्च

12. .... यांनी खंड सिद्धांत मांडला.

अ) डेव्हिड रिकार्डो ब) थॉमस माल्थस

क) ॲडम स्मिथ ड) अल्फ्रेड मार्शल

munotes.in

प्रश्न 2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) व्यावसायिक अर्थशास्त्राचे महत्व सांगा.

ब) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम सांगा.

क) मागणीचे निर्धारक सांगा.

ड) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सांगा.

इ) एकूण खर्च, सरासरी खर्च आणि किरकोळ खर्च यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

फ) बाजाराचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

य) मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न 3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) रिकार्डोचा खंड सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) नफ्याचा गतिमानता सिद्धांत सांगा.

क) मूल्यभेद संकल्पना स्पष्ट करा.

ड) समवृत्ती वक्रची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

इ) पुरवठ्याचा नियम आकृतीसह स्पष्ट करा.

फ) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत सांगा.

य) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्टे सांगा.

प्रश्न 4) कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) सूक्ष्मअर्थशास्त्र आणि स्थूल अर्थशास्त्र फरक स्पष्ट करा.

ब) खर्चाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7750

[Total No. of Pages : 7

[5801]-SODL-1004
F.Y. B.Com.
114A : BUSINESS MATHEMATICS & STATISTICS
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Use of logarithmic table and calculator is allowed.***
4) ***Symbols have their usual meaning.***

munotes.in

Q1) Attempt any ten of the following. **[10×1=10]**

i) What is lender?

ii) What is annuity?

iii) What is interest?

iv) What is share?

v) What is face value?

vi) On which value dividend is always abtained?

vii) What is sample?

viii) Give one real life example of infinite population.

ix) Which measure of central tendency is suitable for qualitative data?

x) What is relation between mean, median and mode?

xi) What is singular matrix?

xii) What is the relation between regression coefficient and correlation coefficient?

P.T.O.

Q2) Attempt any five of the following. **[5×5=25]**

i) What are the advantages of sampling method over census method?

ii) What are the requirements of good measure of central tendency?

iii) Find the compound interest on Rs. 1,200/ for 2 years at 10% p.a.?

iv) Find the value of determinant for the following matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 \\ 2 & 1 & 1 \\ 4 & 2 & 3 \end{bmatrix}$.

v) Solve the following L.P.P. by graphical method

Maximize Z = 3X + 4 Y

Subject to conditions

$5X + 7Y \le 35$

$2X + 3Y \le 24$

$X, Y \ge 0$

vi) Ranks given by two judges to the 8 beauty contest:

Ranks by Judge A	4	3	5	6	7	8	1	2
Ranks by Judge B	3	5	4	8	7	6	2	1

Obtain Spearman Rank Correlation coefficient.

vii) Construct the Index Number of prices for the year 1980 with 1979 as a base year using Fishers Ideal Method.

Commodity	1979		1980	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	20	8	40	6
B	50	10	60	5
C	40	15	50	10
D	20	20	20	15

Q3) Attempt any five of the following. **[5×5=25]**

i) Distinguish between Simple Interest and Compound Interest.

ii) If matrix $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}$ then show that $A^2 - 5A + 7I = 0$.

iii) A manufacturer makes two types of lamps A and B which require treatment by a cutter and a finisher. Lamp shade A requires 2 hours of cutters and 1 hour of finisher's time. Lamp shade B requires 1 hour of cutter's and 2 hour's finisher's time. The cutter has 104 hours and finisher's has 70 hours of available time each month. Profit on one lamp shade A is Rs. 6 and on one lamp shade B is Rs.11. Formulate the above problem as a LPP to maximize the profit.

iv) Ravi holds 300 shares of Rs. 20 each. The company issues shares in the ratio 3:5. The company declared a dividend of 25% on the enlarged capital. What is the average rate of return on his investment?

v) If correlation coefficient between X and Y is 0.8. Find that between

a) X and –Y

b) 2 X and 3 Y

c) X–10 and Y+15

d) $\frac{X}{2}$ and $\frac{Y}{5}$

e) $\frac{X-10}{3}$ and $\frac{10-Y}{5}$

vi) Find the value of "X" for the following data, if Lasperys Price Index Number is 114.4.

Commodity	Price		Base Year
	Base Year	Current Year	Quantity
A	36	40	100
B	80	90	12
C	45	41	X
D	5	6	1100

munotes.in

vii) Calculate A.M., G.M. and H.M.

8, 12, 15, 18, 22

and show that:

A.M. ≥ G.M. ≥ H.M.

Q4) Attempt any one of the following. **[1×10=10]**

i) Explain in detail problems in the construction of Index Number.

ii) The following table gives respective heights X and Y of a sample of 10 fathers and their sons. Estimate the fathers height if sons height is 60 inches.

Height of Father (X)	65	63	67	64	68	62	70	66	68	67
Height of Son (Y)	68	66	68	65	69	66	68	65	71	67

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7750

[5801]-SODL-1004
F.Y. B.Com.
114A : BUSINESS MATHEMATICS & STATISTICS
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) लॉगरिदमिक टेबल आणि कॅल्क्युलेटर वापरण्याची परवानगी आहे.
4) चिन्हांचा त्यांचा नेहमीचा अर्थ असतो.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10×1=10]**

i) सावकार म्हणजे काय?
ii) वार्षिकी म्हणजे काय?
iii) व्याज म्हणजे काय?
iv) शेअर म्हणजे काय?
v) दर्शनी मूल्य म्हणजे काय?
vi) कोणत्या मूल्यावर लाभांश नेहमी मिळतो?
vii) नमुना म्हणजे काय?
viii) असीम लोकसंख्येचे एक वास्तविक जीवन उदाहरण द्या.
ix) मध्यवर्ती प्रवृत्तीचे कोणते माप गुणात्मक दादासाठी योग्य आहे?
x) मध्य, माध्य आणि मोड यांच्यातील संबंध काय आहे?
xi) एकवचन मॅट्रिक्स म्हणजे काय?
xii) प्रतिगमन गुणांक आणि सहसंबंध गुणांक यांच्यात काय संबंध आहे।

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

i) जनगणना पद्धतीपेक्षा नमुना पद्धतीचे फायदे काय आहेत?
ii) मध्यवर्ती प्रवृत्तीच्या चांगल्या मापनासाठी कोणत्या आवश्यकता आहेत?
iii) रु 1,200 वरील चक्रवाढ व्याज शोधा. 2 वर्षांसाठी 10% दराने?
iv) खालील सारणीसाठी निर्धारकाचे मूल्य शोधा

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 3 \\ 2 & 1 & 1 \\ 4 & 2 & 3 \end{bmatrix}$$

v) आलेख पद्धतीच्या साह्याने खालील L.P.P. सोडवा

Maximize $Z = 3X + 4Y$

Subject to conditions

$$5X + 7Y \le 35$$

$$2X + 3Y \le 24$$

$$X, Y \ge 0$$

vi) 8 सौंदर्य स्पर्धेसाठी दोन न्यायाधीशांनी दिलेली रँक :

न्यायाधीश A	4	3	5	6	7	8	1	2
न्यायाधीश B	3	5	4	8	7	6	2	1

Spearman रँक सहसंबंध गुणांक मिळवा.

vii) वर्ष 1980 साठी 1979 सह किंमतीचा निर्देशांक तयार करा फिशर्स आयडियल पद्धत वापरून आधारभूत वर्ष.

वस्तू	1979		1980	
	किंमत	प्रमाण	किंमत	प्रमाण
A	20	8	40	6
B	50	10	60	5
C	40	15	50	10
D	20	20	20	15

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा **[5×5=25]**

i) साधे व्याज आणि चक्रवाढ व्याज यामध्ये फरक करा.

ii) जर सारणी $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}$ असेल तर सिद्ध करा की $A^2 - 5A + 7I = 0$.

iii) उत्पादक दोन प्रकारचे दिवे A आणि B बनवतो ज्यांना कटर आणि फिनिशरद्वारे उपचार आवश्यक असतात. लॅम्प शेड A ला 2 तास कटर आणि 1 तास फिनिशरचा वेळ लागतो. लॅम्प शेड B साठी 1 तास कटर आणि 2 तास फिनिशरचा वेळ लागतो. कटरकडे 104 तास असतात आणि फिनिशरकडे प्रत्येक महिन्याला 70 तास उपलब्ध असतात. एका लॅम्प A शेडवर नफा 6 रुपये आहे आणि एका लॅम्प शेड B वर 11 रुपये आहे. नफा वाढवण्यासाठी वरील समस्या एलपीपी म्हणून तयार करा.

iv) रवीकडे प्रत्येकी 20 रुपयांचे 300 शेअर्स आहेत. कंपनी 3:5 या प्रमाणात शेअर जारी करते. कंपनीने वाढलेल्या भांडवलावर 25% लाभांश जाहीर केला. त्याच्या गुंतवणुकीवर परताव्याचा सरासरी दर किती आहे?

munotes.in

v) जर एक्स आणि वाय मध्ये सहसंबंध 0.8 असेल तर खालील सहसंबंध काढा.

a) X आणि –Y

b) 2 X आणि 3 Y

c) X–10 आणि Y+15

d) $\frac{X}{2}$ आणि $\frac{Y}{5}$

e) $\frac{X-10}{3}$ आणि $\frac{10-Y}{5}$

vi) जर Lasperys किंमत निर्देशांक क्रमांक 114.4 असेल तर खालील डेटासाठी "X" चे मूल्य शोधा.

वस्तू	किंमत		आधार वर्ष प्रमाण
	आधार वर्ष	चालू वर्ष	
A	36	40	100
B	80	90	12
C	45	41	X
D	5	6	1100

vii) A.M., G.M. ची गणना करा आणि H.M.

8, 12, 15, 18, 22

आणि दाखवा की:

A.M. ≥ G.M. ≥ H.M.

munotes.in

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही एक प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

i) निर्देशांक क्रमांकाच्या बांधकामातील समस्या तपशीलवार स्पष्ट करा.

ii) खालील तक्त्यामध्ये 10 वडील आणि त्यांच्या मुलांच्या नमुन्याची संबंधित उंची X आणि Y दिली आहे. मुलांची उंची 60 इंच असल्यास वडिलांच्या उंचीचा अंदाज लावा.

वडिलांच्या उंची (X)	65	63	67	64	68	62	70	66	68	67
मुलांची उंची (Y)	68	66	68	65	69	66	68	65	71	67

✠ ✠ ✠

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7751

[Total No. of Pages : 3

[5801] - SODL - 1005
F.Y. B.Com.
114 B : COMPUTER CONCEPTS & APPLICATION
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt Any Ten. **[10]**

i) The smallest unit of data in computer is _______.

a) Byte b) Nibble

c) Bit d) KB

ii) The software designed to perform a specific task:

a) Synchronous Software

b) Package Software

c) Application Software

d) System Software

iii) VDU stands for ________.

a) Virtual Display Unit

b) Visual Display Unit

c) Virtual Detection Unit

d) Visual Detection Unit

iv) RAID stands for _______.

a) Redundant array of independent disks

b) Redundant array of individual disks

c) Reusable Array of independent disks

d) Reusable array of individual disks

munotes.in

v) Viruses are

a) Another form of computer attack is virus

b) Viruses are designed to spread into other programs and can wreak havoc in a system

c) Causing system crashes and program malfunctioning

d) All of these

vi) Which of the following is input device?

a) Keyboard b) Mouse

c) Touch screen d) All of the above

vii) RAM stand for

a) Random Access Memory

b) Random Associate Memory

c) Random Access Monitor

d) Real Access Meomory

viii) Physical part of a computer are known as ______.

a) Software b) Hardware

c) Operating System d) System unit

ix) Networking is Only Used For Sharing Resources.

a) True

b) False

c) None of These

x) ROM stores data.

a) Permanently b) Temporarily

c) Partially d) Fully

xi) ______ is the most famous type of Operating System for personal computer.

a) Linux b) Unix

c) Microsoft Windows d) Mac OS

xii) LAN. Stands For Local Are(A). Network.

a) True

b) False

c) None of these

munotes.in

Q2) Attempt any five of the following: **[25]**

i) Write Difference between RAM and ROM.

ii) Explain characteristics of Computer.

iii) Explain features of MS Power Point.

iv) Explain Importance of Networking.

v) Write down the steps to open an email account.

vi) What is network topology? Explain any one topology type in details.

vii) What is e-marketing? Give the types of Internet Marketing.

Q3) Attempt any five of the following: **[25]**

i) What are the steps required for successful implementation of EDI.

ii) Explain Web development Process Model.

iii) Write short note on Graphics in web page design.

iv) Write a note on Digital Signature.

v) Explain search engine.

vi) Write note on antivirus software.

vii) Explain windows operating system.

Q4) Attempt any one of the following: **[10]**

i) Explain advantages and disadvantages of Internet.

ii) Explain the type of computer network with suitable diagram.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7752

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1006

F.Y. B.Com.

115A : ORGANIZATIONAL SKILL DEVELOPMENT

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten from the following. **[10]**

i) ______ is a group of people who are cooperation under the direction of leadership for accomplishment of common end.

a) Office Place b) Division

c) Department d) Organization

ii) _____ means arrangement of equipment within the available floor space.

a) Interior of office b) Office location

c) Office design d) Office layout

iii) Maintaining a separate register to record the details of all incoming & out going correspondence is ______ function of an office.

a) Communication b) Administration

c) Routine d) Management

iv) Internet can be used for ______.

a) Uploading b) Downloading

c) Chatting d) All of the above

v) Which is the last step in the process of handling inward mail?

a) Recording the mail b) Scrutiny the mail

c) Distributing the mail d) Sorting the mail

vi) A large company may be divided into different department.

a) True b) False

vii) The internet means _____

a) Network of Computer b) Network of through link

c) Network of electronic device d) Network of electrical device

viii) Success of business depend upon prompt and proper______.

a) Office management b) Correspondence

c) Office work d) Office organization

P.T.O.

munotes.in

ix) An office can be called as the _____ of activities of various persons and groups working for the organization.
   a) Coordinator   b) Manager
   c) Organizer   d) Decision Maker

x) _______ for achieving the objectives are prepared at the office.
   a) Decisions   b) Procedures
   c) Systems   d) Plans & Policies

xi) Office is a place where all type of information is stored and handled and hence it is called as the _______.
   a) Information Developer   b) Information provider
   c) Information center   d) Information store

xii) The, acts of collecting, processing, storing and distributing information comprise the functions of the ______.
   a) Organization   b) Office
   c) Division   d) Department

Q2) Attempt any five from the following. **[25]**

a) Describe the scope of office management.
b) Explain the advantages of Digitalization.
c) State the various Techniques of Scientific office management
d) Explain the nature of management
e) What are the characteristics of office work?
f) Explain the concept SMART.
g) Explain the Barriers in Communication.

Q3) Attempt any five from the following. **[25]**

a) Explain the principles of management.
b) State the various principles of office Record management.
c) Explain the various types of office forms.
d) State the various types of office manual.
e) Discuss the benefits of the good flow of work
f) State the various skills required for office manager
g) Explain the qualities of good report.

Q4) Attempt any one from the following. **[10]**

a) Explain in detail the various functions of office management.
b) State in detail the duties and responsibilities of office manager.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7752

[5801]-SODL-1006

F.Y. B.Com.

115A : ORGANIZATIONAL SKILL DEVELOPMENT

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.1) खालील बारा प्रश्नांपैकी दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) .... हा लोकांचा एक समूह आहे जो सामायिक हेतू साध्य करण्यासाठी नेतृत्त्वाच्या मार्गदर्शनाखाली सहकार्य करतो.

अ) कार्यालयाची जागा ब) विभागणी

क) विभाग ड) संघटना

ii) .... म्हणजे उपलब्ध मजल्यावरील जागेत उपकरणांची व्यवस्था.

अ) कार्यालयाचे आतील भाग ब) कार्यालयाचे स्थान

क) ऑफिस डिझायन ड) ऑफिस लेआऊट

iii) येणाऱ्या आणि जाणाऱ्या सर्व पत्रव्यवहाराचे तपशील रेकॉर्ड करण्यासाठी स्वतंत्र रजिस्टर ठेवणे हे कार्यालयाचे .... कार्य आहे.

अ) संवाद ब) प्रशासन

क) दिनचर्या ड) व्यवस्थापन

iv) इंटरनेटचा वापर .... साठी केला जाऊ शकतो.

अ) अपलोड करणे ब) डाऊनलोड करणे

क) चॅटिंग ड) वरील सर्व

v) इनवर्ड मेल हाताळण्याच्या प्रक्रियेतील शेवटचा टप्पा कोणता आहे?

अ) मेल रेकॉर्ड करणे ब) मेलची छाननी करणे

क) मेल वितरित करणे ड) मेल क्रमवारी लावणे

vi) मोठी कंपनी वेगवेगळ्या विभागात विभागली जाऊ शकते.

अ) सत्य ब) असत्य

vii) इंटरनेट म्हणजे ....

अ) संगणकाचे जाळे ब) लिंकद्वारे नेटवर्क

क) इलेक्ट्रॉनिक उपकरणाचे नेटवर्क ड) इलेक्ट्रिकल उपकरणाचे नेटवर्क

munotes.in

viii) व्यवसायाचे यश तत्पर आणि योग्य .... यावर अवलंबून असते.

अ) कार्यालय व्यवस्थापन ब) पत्रव्यवहार

क) कार्यालयीन कामकाज ड) कार्यालय संघटना

ix) संस्थेसाठी काम करणाऱ्या विविध व्यक्ती आणि गटांच्या क्रियाकलापांचे .... म्हणून कार्यालय म्हटले जाऊ शकते.

अ) समन्वयक ब) व्यवस्थापक

क) आयोजक ड) निर्णय घेणारा

x) .... उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी कार्यालयात तयार केले जातात.

अ) निर्णय ब) प्रक्रिया

क) प्रणाली ड) योजना आणि धोरणे

xi) कार्यालय एक अशी जागा आहे जिथे सर्व प्रकारची माहिती संग्रहित आणि हाताळली जाते आणि म्हणूनच त्याला .... असे म्हणतात.

अ) माहिती विकसक ब) माहिती प्रदाता

क) माहिती केंद्र ड) माहिती स्टोअर

xii) माहिती गोळा करणे, प्रक्रिया करणे, संग्रहित करणे आणि वितरित करणे या कृतींमध्ये .... च्या कार्यांचा समावेश होतो.

अ) संघटना ब) कार्यालय

क) प्रभाग ड) विभाग

प्र.2) खालीलपैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) कार्यालयीन व्यवस्थापनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) डिजिटलायझेशनचे फायदे स्पष्ट करा.

क) शास्त्रीय कार्यालय व्यवस्थापनाची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.

ड) व्यवस्थापनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

इ) कार्यालयीन कामकाजाची वैशिष्टे कोणती?

फ) स्मार्ट हि संकल्पना स्पष्ट करा.

य) संदेशवहनातील अडथळे स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.

ब) कार्यालयीन नोंदीच्या व्यवस्थापनाची तत्वे विशद करा.

क) कार्यालयीन फॉर्मचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

ड) कार्यालय पुस्तीकेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

इ) कार्यालय नित्यक्रमाचे फायदे स्पष्ट करा.

फ) कार्यालयीन व्यवस्थापकासाठी आवश्यक असणारी कौशल्ये विशद करा.

य) उत्तम अहवालाची गुणवैशिष्ट्ये कोणती?

प्र.4) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. **[10]**

अ) कार्यालयीन व्यवस्थापनाची विविध कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) कार्यालयीन व्यवस्थापकाची विविध कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या सविस्तर विशद करा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7753

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1007

F.Y.B.Com.

115 -B : BANKING AND FINANCE

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten. **[10]**

i) In India _____ private banks was nationalized in the year of 1969
   a) 13 b) 12
   c) 14 d) 15

ii) _____ is not a type of short term loan.
   a) Overdraft facility b) Cash credit
   c) Discounting of bills d) Vehicle loan

iii) As a identify proof of customer _____ has to give to the bank.
   a) Ration card b) Electricity bill
   c) Phone bill d) Adhaar card

iv) ______ is not type of methods of remittances of money.
   a) R.T.G.S. b) N.E.F.T.
   c) I.M.P.S. d) D.D.P.S.

v) _______ is a component of asset side of bank's balance sheet.
   a) Fixed asset b) Capital
   c) Deposits d) Borrowings.

vi) ______ is not a type of negotiable instrument
   a) banker's cheque b) bill of exchange
   c) promissory note d) demand draft

vii) ______ is not included in the type of endorsement.
   a) blank endorsement b) Partial endorsement
   c) conditional endorsement d) Crossing endorsement

viii) The full form of PIN is _____.
   a) Personal identification number
   b) Personal important number
   c) Personal immidiate number
   d) Personal integrated number

munotes.in

ix) _____ is not type of banker's cheque

a) demand cheque   b) bearer cheque

c) order cheque   d) crossed cheque

x) _____ is not presidency bank

a) bank of bengal   b) bank of madras

c) bank of bombay   d) bank of delhi

xi) The bank of England was established in the year of ______.

a) 1594   b) 1694

c) 1794   d) 1894

xii) _____ is not function of reserve bank of India.

a) Printing currency notes   b) Agriculture finance

c) Credit control   d) Government's bank

Q2) Attempt any five . **[25]**

a) Write characteristics of N.E.F.T.

b) Explain the types of short-term loan?

c) Explain the reasons of closing of bank account by bank?

d) Write short information of joint account.

e) Explain the utility function of bank?

f) Explain the transactions on fixed deposit account.

g) Write short note on IMPS-immidiate mobile payment service.

Q3) Attempt any five. **[25]**

a) Write characteristics of bill of exchange

b) Explain the types of banker's cheque?

c) Explain the concept of conditional endorsement?

d) Explain the effects of endorsement?

e) Explain the benefits of core banking?

f) Explain the benefits of net banking?

g) Write short note on -ATM - Automated teller machine.

Q4) Attempt any one. **[10]**

a) Explain in details the structure of Indian banking system?

b) Explain conflict between lending principles of liquidity, profitability and safety?

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7753

[5801]-SODL-1007

F.Y.B.Com.

115 -B : BANKING AND FINANCE

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) भारतात 1969 मध्ये .... खासगी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण करण्यात आले.

अ) 13 ब) 12

क) 14 ड) 15

ii) .... हा अल्पमुदत कर्जाचा प्रकार नाही.

अ) अधिकर्ष सवलत ब) रोख कर्ज

क) हुडयांची वटवणूक ड) वाहन कर्ज

iii) बँकेत ग्राहकांच्या ओळखीचा पुरावा म्हणून .... दयावे लागते.

अ) रेशनिंग कार्ड ब) लाइट बिल

क) फोन बिल ड) आधार कार्ड

iv) .... ही पैसे पाठविण्याची पद्धत नाही.

अ) आर.टी.जी.एस. ब) एन.ई.एफ.टी.

क) आय.एम.पी.एस. ड) डी.डी.पी.एस.

v) बँक ताळेबंदाच्या मालमत्ता बाजूला .... या घटकाचा समावेश होतो.

अ) स्थावर मालमत्ता ब) भांडवल

क) ठेवी ड) घेतलेली कर्जे

vi) .... हा चलनक्षय दस्तऐवजाचा प्रकार नाही.

अ) धनादेश ब) विनिमय पत्र

क) वचनचिठ्ठी ड) मागणी धनाकर्ष

vii) पृष्ठांकनाच्या प्रकारात .... समाविष्ट होत नाही.

अ) कोरे पृष्ठांकन ब) अंशतः पृष्ठांकन

क) सशर्त पृष्ठांकन ड) रेखांकित पृष्ठांकन

viii) पी.आय.एन. (PIN) चे पुर्ण रूप .... असे आहे.

अ) पर्सनल आयडेंटीफिकेशन नंबर ब) पर्सनल इंपॉरटंट नंबर

क) पर्सनल इमिडिएट नंबर ड) पर्सनल इंटिग्रेटेड नंबर

munotes.in

ix) .... हा धनादेशाचा प्रकार नाही.

अ) मागणी धनादेश　　ब) वाहक धनादेश

क) आदेश धनादेश　　ड) रेखांकित धनादेश

x) .... प्रेसिडेंसी बँक नाही.

अ) बँक ऑफ बंगाल　　ब) बँक ऑफ मद्रास

क) बँक ऑफ बॉम्बे　　ड) बँक ऑफ दिल्ली

xi) बँक ऑफ इंग्लडची स्थापना .... साली झाली.

अ) 1594　　ब) 1694

क) 1794　　ड) 1894

xii) .... हे रिझर्व बँकेचे कार्य नाही.

अ) नोटा छापणे　　ब) शेतीला कर्ज पुरवठा

क) पतनियंत्रण　　ड) सरकारची बँक

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) एन.ई.एफ.टी. ची वैशिष्ट्ये लिहा.

ii) अल्पमुदत कर्जाचे प्रकार स्पष्ट करा.

iii) बँकेकडून खाते बंद करण्याची कारणे स्पष्ट करा.

iv) संयुक्त खात्याबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.

v) बँकेचे लोकउपयोगी सेवा हे दुय्यम कार्य स्पष्ट करा.

vi) मुदत ठेव खात्यावरील व्यवहार स्पष्ट करा?

vii) टिप लिहा – तत्काळ भरणा सेवा (IMPS).

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) विनिमय पत्राची वैशिष्टे लिहा.

ii) धनादेशाचे प्रकार स्पष्ट करा.

iii) सशर्त पृष्ठांकनाची संकल्पना स्पष्ट करा.

iv) पृष्ठांकनाचे परिणाम स्पष्ट करा.

v) कोअर बँकींगचे फायदे स्पष्ट करा.

vi) नेट बँकींगचे फायदे स्पष्ट करा.

vii) टिप लिहा – स्वयंचलित गणक यंत्र (ATM).

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) भारतीय बँक व्यवसायाची रचना सविस्तर स्पष्ट करा?

ii) रोखता, लाभता आणि सुरक्षितता या कर्ज तत्वांमधील परस्पर विरोध स्पष्ट करा?

munotes.in

Total No. of Questions :4]

SEAT No. :

P7754

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1008

F.Y.B.Com.

115 C : COMMERCIAL GEOGRAPHY

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Neat diagram must be drawn wherever necessary.***
3) ***Use of map stencils is allowed.***
4) ***Figures to the right side indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10×1=10]**

i) State any two approaches to study of commercial geography.

ii) Give two examples of territory economic activity.

iii) State any two causes of soil erosion.

iv) Give two examples of renewable energy.

v) State two advantages of under population.

vi) State the disadvantages of migration.

vii) Name any two industries based on agriculture.

viii) What is balance of trade?

ix) When and where was the first railway started in India?

x) State any two factors affecting tourism.

xi) When and where was the World Tourism Organization established?

xii) State any two disadvantages of Choropleth method map.

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

i) Nature of commercial Geography.

ii) Renewable and non-renewable energy sources.

iii) Human Development Index.

iv) State the physical factors that affect human economic activities.

v) Factors Affecting Trade.

vi) State the type of map.

vii) Write the causes of water pollution.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

i) Study approaches of Commercial Geography.

ii) Quaternary activity of occupations.

iii) Causes of air pollution.

iv) Describe the characteristics of population in India.

v) State the advantages and disadvantages of water transport.

vi) Advantages and Disadvantages of Choropleth Method.

vii) State the means of communication and explain their role in trade development.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

i) Discuss and critically examine Weber's location theory of industry.

ii) Write the factors affecting tourism.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7754

[5801]-SODL-1008
F.Y.B.Com.
115 C : COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.

3) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.

4) उजव्या बाजूकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10×1=10]**

i) व्यापारी भूगोलाच्या कोणत्याही दोन अभ्यास पद्धती सांगा.

ii) तृतीय श्रेणीतील आर्थिक व्यवसायाची दोन उदाहरणे द्या.

iii) मृदा धूपेची दोन कारणे सांगा.

iv) पुनर्नविकरणीय ऊर्जेची दोन उदाहरणे द्या.

v) न्यूनतम लोकसंख्येचे दोन फायदे सांगा.

vi) स्थलांतराचे तोटे सांगा.

vii) कृषीवर आधारित कोणतेही दोन उद्योगांची नावे लिहा.

viii) व्यापार संतुलन म्हणजे काय?

ix) भारतातील पहिली रेल्वे कधी व कोठे सुरू झाली?

x) पर्यटनावर परिणाम करणारे कोणतेही दोन घटक सांगा.

xi) वर्ल्ड टुरिझम ऑर्गनायझेशन ची स्थापना कधी व कोठे झाली?

xii) छाया पद्धतीच्या नकाशाचे कोणतेही दोन तोटेसांगा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

i) व्यापारी भूगोलाचे स्वरूप.

ii) पुनर्नविकरणीय व अपुनर्नविकरणीय ऊर्जा साधने.

munotes.in

iii) मानवी विकास निर्देशांक.

iv) मानवी आर्थिक क्रियांवर परिणाम करणारे प्राकृतिक घटक सांगा.

v) व्यापारावर परिणाम करणारे घटक.

vi) नकाशाचे प्रकार सांगा.

vii) जल प्रदूषणाची कारणे लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

i) व्यापारी भूगोलाच्या अभ्यास पद्धती.

ii) चतुर्थ श्रेणीचे व्यवसाय.

iii) हवा प्रदूषणाची कारणे.

iv) भारतातील लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये सांगा.

v) जल वाहतुकीचे फायदे आणि तोटे सांगा.

vi) छायापद्धतीचे फायदे तोटे.

vii) दळणवळणाची साधने सांगून त्यांची व्यापार विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

i) वेबरच्या उद्योगधंद्याच्या स्थाननिश्चिती सिद्धांतावर चर्चा करून टिकात्मक परिक्षण करा.

ii) पर्यटनावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. : ☐

P7755

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1009

F.Y.B.Com.

115 - D : DEFENCE ORGANIZATION AND MANAGEMENT IN INDIA

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. (Any 10) **[10]**

i) Reconstruction of the Indian Armed Forces since _____.

a) 1947 b) 1946

c) 1948 d) 1950

ii) The Indian Force (IAF) was officially established on ______.

a) 8 october, 1934 b) 8 october, 1935

c) 8 october, 1936 d) 8 october, 1932

iii) Full form of CDS_____

a) Chief of Different staff b) Chief of Defence staff

c) Chief of Divert staff d) All of the above

iv) The CDM was established in ______.

a) 1960 b) 1965

c) 1970 d) 1975

v) After the _____ India-China war, the line of Actual control was created.

a) 1960 b) 1961

c) 1962 d) 1963

vi) Full form of AAD_____.

a) Any Air Defence b) Army Air Defence

c) Another Air Defence d) None of the above

vii) The naval air-arm of the Indian Navy currently operates ____ air squandrons.

a) 20 b) 19

c) 18 d) 21

viii) Roll of Border security Board:

I. Assist the Indian Army.

II Guarding the refugee camps

a) Only I is correct b) Only II is correct

c) Both I and II is correct d) None of the above

P.T.O.

munotes.in

ix) Types of Intelligence ______ .

a) Signals intelligence b) Imagery Intelligence

c) Human intelligence d) All of the above.

x) ______ is a situation or period of fighting between countries or groups of people.

a) War b) Quarrel

c) Both are wrong d) Both are correct

xi) Methods of Economic Warfare_____.

a) Economic blockade b) Preclusive buying

c) Aerial bombing d) All of the above

xii) ______ has been the prime concern of the Indian state since India's independence in 1947.

a) Economic Development

b) Agricultural development

c) Economic & Agricultural Development

d) None of the above

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

i) Discuss the Defence Policy and Planning.

ii) Draw the structure of the Indian Armed forces.

iii) What is the Importance of chief of Defence staff?

iv) Briefly Discribe the work of the border security force.

v) What is geo-spatial intelligence?

vi) Briefly Discribe the various types of war.

vii) What is the meaning of economic mobilization?

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

i) What is meaning of Economic warfare.

ii) List the various types of unemployment.

iii) Briefly Discribe any two elements of war.

iv) What is the importance of the Home Guard?

v) What is the objective and task of the Indian Navy?

vi) What is financial Emergency?

vii) State the role of the Indian Air force.

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following. **[10]**

i) Write in detail about the principles of defence organization

ii) Discuss in detail the National Security Council.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7755

[5801]-SODL-1009

F.Y.B.Com.

115 - D : DEFENCE ORGANIZATION AND MANAGEMENT IN INDIA

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील 12 पैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) भारतीय सशस्त्र दलांची .... पासूनची पुर्नबांधणी.

अ) 1947 ब) 1946

क) 1948 ड) 1950

ii) भारतीय हवाई दलाची अधिकृतपणे स्थापना .... रोजी झाली.

अ) 8 ऑक्टोबर, 1934 ब) 8 ऑक्टोबर,1935

क) 8 ऑक्टोबर, 1936 ड) 8 ऑक्टोबर, 1932

iii) CDS चे पूर्णरूप ....

अ) Chief of Different Staff ब) Cheif of Defence Staff

क) Chief of Divert Staff ड) वरीलपैंकी सर्व

iv) संरक्षण नियोजन महाविद्यालय (CDM) ची स्थापना ....

अ) 1960 ब) 1965

क) 1970 ड) 1975

v) भारत–चीन मधील .... च्या युद्धानंतर प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषा अस्तित्वात आली.

अ) 1960 ब) 1961

क) 1962 ड) 1963

vi) AAD चे पूर्णरूप ....

अ) Any Air Defence ब) Army Air Defence

क) Another Air Defence ड) वरीलपैंकी काही नाही

vii) नौदलाच्या हवाई शाखेमध्ये सध्या .... हवाई स्काड्रन्स आहेत.

अ) 20 ब) 19

क) 18 ड) 21

viii) सीमा सुरक्षा दलाची कार्ये –

I. भारतीय सैन्याला सहाय्य करणे

II. निर्वासित छावण्यांचे रक्षण करणे

अ) फक्त पर्याय I बरोबर ब) फक्त पर्याय II बरोबर

क) पर्याय I आणि II बरोबर ड) वरीलपैंकी काही नाही

munotes.in

ix) हेरगिरीचे प्रकार –

अ) सिग्नल गुप्तचर माहिती ब) छायाचित्रांची माहिती

क) मानवी हेरगिरी ड) वरीलपैंकी सर्व

x) आपल्या इच्छा आपल्या विरोधकांवर सक्तीने लादण्याची हिंसक कृती म्हणजे .... होय.

अ) युद्ध ब) भांडण

क) दोन्हीही चूक ड) दोन्हीही बरोबर

xi) आर्थिक युद्धतंत्राच्या पद्धती –

अ) आर्थिक नाकाबंदी ब) प्रतिबंधात्मक खरेदी

क) हवाई बॉम्बफेक ड) वरील सर्व

xii) भारताला 1947 मध्ये स्वातंत्र्य मिळाल्यापासून .... हा भारतीय राज्यांचा प्रमुख चिंतेचा विषय राहिला आहे.

अ) आर्थिक विकास ब) शेती विकास

क) आर्थिक आणि शेती विकास ड) वरीलपैंकी काही नाही

प्र.2) खालील 7 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) संरक्षण धोरण आणि नियोजनाची चर्चा करा.

ii) भारतीय सैन्य दलांची संरचना सांगा.

iii) चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफचे महत्व काय?

iv) सीमा सुरक्षा दलाच्या कार्याचे थोडक्यात वर्णन करा.

v) भू–अवकाशीय हेरगिरी म्हणजे काय?

vi) युद्धाचे विविध प्रकार थोडक्यात सांगा.

vii) आर्थिक जुळवाजुळव याचा अर्थ काय आहे?

प्र.3) खालील 7 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) आर्थिक युद्धतंत्राचा अर्थ काय आहे?

ii) बेरोजगारीचे विविध प्रकार सांगा.

iii) युद्धातील कोणत्याही दोन घटकांचे थोडक्यात वर्णन करा.

iv) होमगार्डचे महत्त्व काय आहे?

v) भारतीय नौदलाचे उद्दिष्ट्ये आणि कार्ये कोणती?

vi) वित्तीय आणीबाणी म्हणजे काय?

vii) भारतीय हवाई दलाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील 2 पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) भारताच्या संरक्षण संघटनेच्या मूल्यांचे विस्ताराने विश्लेषण करा.

ii) राष्ट्रीय सुरक्षा परिषदेची सविस्तर चर्चा करा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions :4]

SEAT No. :

P7756

[Total No. of Pages : 6

[5801]-SODL-1010
F.Y.B.Com.
115 -E : THEORY AND PRACTICE OF COOPERATION
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) ______ Committee was working under the chairmanship of Prof. D.G. Karve.

a) Mirdha b) Karve

c) Both of the above d) None of the above

ii) International Co-operative Alliance was founded by the International Co-operative Congress held in______.

a) 1865 b) 1875

c) 1895 d) 1995

iii) 'One man one vote' principle was recommended by _______ committee.

a) Gorwala b) Maclagan

c) Minto Morley d) Montague Chelmsford

iv) The member of a Co-operative Society have _______ liability.

a) Limited b) Unlimited

c) Joint d) Joint and Several

v) The Rules and Regulations of a Co-operative Society is formed in its ______.

a) Co-operative Act b) Co-operative Rules

c) Bylaws d) General Body

vi) The full form of ICA is _____________.

a) Indian Co-operative Alliance

b) International Consumer Alliance

c) International Co-operative Alliance

d) Indian Consumer Alliance

P.T.O.

vii) In _____ year, the first Co-operative Society law formed in India.

a) 1950 b) 1947

c) 1904 d) 1948

viii) _______ regulates the registration and other activities of a Co-operative Society.

a) NABARD b) SBI

c) SEBI d) RCS

ix) The word 'Co-operation' derived from _______ language.

a) German b) Latin

c) Italian d) Greek

x) The basic idea behind Co-operation is _____.

a) Self-help and mutual help b) Self-help

c) Mutual help d) Each for all and all for each

xi) The objective of Co-operative Society is _____.

a) Service b) Profit

c) Self-help d) Mutual help

xii) The entire means of production is owned and operated by individuals in ________.

a) Co-operation

b) Socialism

c) Capitalism

d) Communism

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain the objective of Cooperation.

b) State the significant feature of the fourth stage of Cooperative Movement

c) Writa note on 'Recommendations of Vaidyanathan Committee'

d) Distinguish between Co-operation and Capitalism.

e) Explain the functions of NABARD.

f) What are the sources of fund for a credit co-operative society?

g) Write a short note on 'Liberalization'.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) State the challenges in Cooperative Sector.

b) Briefly explain the significance of the Cooperative Credit Society Act 1904.

c) What is meant by Co-operative Movement?

d) Explain the features of Capitalism

e) State the functions of State co-operative Banks?

f) Explain the nature of Co-operative Management.

g) Write the principles of Co-operation.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) Discuss significance of Maclagan Report in India's co-operative movement.

b) Elaborate the development of Co-operative movement in Maharashtra.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7756

[5801]-SODL-1010

F.Y.B.Com.

115 -E : THEORY AND PRACTICE OF COOPERATION

(2019 CBCS Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) .... समिती ही प्रा. डी. जी. कर्व्हे यांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यरत होती.

अ) मिर्धा ब) कर्व्हे

क) वरीलपैकी दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही

ii) आंतरराष्ट्रिय सहकार काँग्रेसने आंतरराष्ट्रिय सहकार युतीची स्थापना .... मध्ये केली.

अ) 1865 ब) 1875

क) 1895 ड) 1995

iii) 'एक व्यक्ती एक मत' तत्वाची शिफारस .... समितीने केली होती.

अ) गोरवाला ब) मॅकलेगन

क) मिंटो मॉर्ले ड) मॉन्टेग चेम्सफोर्ड

iv) सहकारी संस्थेच्या सभासदांची जबाबदारी .... असते.

अ) मर्यादित ब) अमर्यादित

क) संयुक्त ड) संयुक्त आणि अनेक

v) सहकारी संस्थेचे नियम व अटी या तिच्या .... मध्ये असतात.

अ) सहकार कायदा ब) सहकार नियम

क) उपनियम ड) सामान्य संस्था

vi) आयसीए (ICA) चे पूर्ण रूप .... आहे.

अ) इंडियन को-ऑपरेटिव्ह अलायन्स ब) इंटरनॅशनल कंज्युमर अलायन्स

क) इंटरनॅशनल को-ऑपरेटिव्ह अलायन्स ड) इंडियन कंज्युमर अलायन्स

munotes.in

vii) .... साली भारतामध्ये सहकारी संस्था कायदा अस्तित्वात आला.

अ) 1950 ब) 1947

क) 1904 ड) 1948

viii) .... हे सहकारी संस्थेच्या नोंदणी व इतर कार्यांवर नियंत्रण ठेवते.

अ) नाबार्ड ब) एसबीआय

क) सेबी ड) आरसीएस

ix) 'को-ऑपरेशन' हा शब्द .... भाषेमधून आला आहे.

अ) जर्मन ब) लॅटिन

क) इटॅलियन ड) ग्रिक

x) सहकारामागील मूळ कल्पना .... आहे.

अ) स्वयं सहाय्य व परस्पर सहाय्य ब) स्वयं सहाय्य

क) परस्पर सहाय्य ड) प्रत्येक सर्वांसाठी आणि सर्व प्रत्येकासाठी

xi) सहकारी संस्थेचे उद्दिष्टये .... आहे.

अ) सेवा ब) नफा

क) स्वयं सहाय्य ड) परस्पर सहाय्य

xii) .... मध्ये उत्पादनाची सर्व साधने ही व्यक्तीच्या मालकीची असतात व तो स्वतः हाताळत असतो.

अ) सहकार ब) समाजवाद

क) भांडवलवाद ड) साम्यवाद

munotes.in

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) सहकाराची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ii) सहकार चळवळीच्या चौथ्या टप्प्याची महत्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.

iii) 'वैद्यनाथन समितीच्या शिफारशी' यावर टिप लिहा.

iv) सहकार आणि भांडवलशाही यातील फरक स्पष्ट करा.

v) नाबार्डची कार्ये स्पष्ट करा.

vi) सहकारी पत संस्थेसाठी निधीचे कोणते स्त्रोत आहेत?

vii) 'उदारीकरण' यावर टिप लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) सहकार क्षेत्रातील आव्हाने सांगा.

ii) सहकारी पतसंस्था कायदा 1904 चे महत्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

iii) सहकारी चळवळ म्हणजे काय?

iv) भांडवलशाहीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

v) राज्य सहकारी बँकांची कार्ये सांगा?

vi) सहकारी व्यवस्थापनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

vii) सहकाराची तत्वे लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) भारताच्या सहकारी चळवळीतील मॅक्लेगन अहवालाच्या महत्वाची चर्चा करा.

ii) महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीचा विकास विशद करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7757

[Total No. of Pages : 6

[5801]-SODL-1011

F.Y.B.Com.

115 - F : MANAGERIAL ECONOMICS

(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw the diagram wherever is necessary.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) ________ can be defined as the study of economic theories, logic, concepts and tools of economic analysis applied in the process of business decision-making.

a) Micro Economics
b) Managerial Economics
c) Business Economics
d) Macro Economics

ii) The concept of opportunity cost is related to the ________.

a) Alternative uses of Natural resources
b) Alternative uses of scare resources
c) Best uses of scare resources
d) Alternative uses of abundant resources

iii) What is marginal utility of n unit.

a) MU of nth unit = $TU_{n-1} - TU_n$
b) MU of nth unit = $TU - TU_{n-1}$
c) MU of nth unit = $TU_n - TU_{n-1}$
d) MU of nth unit = $TU_{n-1} - TU$

iv) When price of a product increases, consumer's real income (purchasing power) ________.

a) Remains constant
b) Increases
c) Decreases
d) Neutral

P.T.O.

munotes.in

v) The rate at which one good is substituted for another is called _______.

a) Marginal Rate of Replacement

b) Marginal Rate of Substitution

c) Marginal Rate of diminishing

d) Marginal Rate of Increasing

vi) Electricity and computer together is the example of which types of Goods _______.

a) Substitute Goods b) Luxury Goods

c) Complementary Goods d) Giffen Goods

vii) Cotton Clothes, Bidi, Millet are the example of _______.

a) Inferiors Goods b) Giffen Goods

c) Superior Goods d) Normal Goods

viii) ______ is the percentage change in demand due to one percent change in the price of the commodity.

a) Elasticity of demand b) Cross Elasticity

c) Income Elasticity d) Elasticity of supply

ix) For essential goods the co-efficient of income elasticity is ________.

a) Equal to 1 b) Less than 1

c) Greater than 1 d) Infinity

x) Which of the following is statistical methods of Demand forecasting?

a) Consumer survey - direct interview methods

b) Barometric methods

c) Consumer survey - Indirect interview method

d) Opinion Poll Methods

xi) In which stage of production the Total product of labour increases but at diminishing rates?

a) Stage - 2 b) Stage 1

c) Stage - 3 d) Stage - 4

xii) Total cost is equal to _________.

a) AFC+AVC b) TFC+TVC

c) TMC+TAC d) TFC+TMC

munotes.in

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[5×5=25]**

i) Briefly explain the importance of managerial Economics.

ii) Explain the law of Demand.

iii) State the concept of fixed cost variable cost.

iv) Explain the difference between private organization and public organization.

v) State the factors affecting price determination.

vi) Explain the method of demand forecasting.

vii) Explain the disadvantages of public enterprise.

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[5×5=25]**

i) Write the characteristics of managerial economics.

ii) Explain the types of price elasticity of demand.

iii) Explain the reasons for demand forecosting.

iv) Explain the factors that determine supply.

v) Write the features of joint capital companies.

vi) Write the importance of multinational companies in India.

vii) Write the reasons for demand for capital.

munotes.in

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following. **[1×10=10]**

i) Explain the nature and scope of managerial economics.

ii) Explain the characteristics of indifference curve with diagram.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P7757

[5801]-SODL-1011
F.Y.B.Com.
115 - F : MANAGERIAL ECONOMICS
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढावी.

प्र.1) खालील बारापैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) .... ची व्याख्या अशा प्रकारे करता येते की, ज्यामध्ये विविध आर्थिक सिद्धांत, तर्क, संकल्पना आणि आर्थिक विश्लेषनांच्या साधनांचा वापर व्यवसायिक निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेचा अभ्यास.

अ) सुक्ष्म अर्थशास्त्र

ब) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र

क) व्यवसायिक अर्थशास्त्र

ड) स्थूल अर्थशास्त्र

ii) संधी खर्च ही संकल्पना .... घटकांशी संबंधीत आहे.

अ) नैसर्गिक संसाधनांचा पर्यायी वापर

ब) दुर्मिळ संसाधनांचा पर्यायी वापर

क) दुर्मिळ संसाधनांचा चांगला वापर

ड) मुबलक संसाधनांचा पर्यायी वापर

iii) n एककाची सीमांत उपयोगिता काय ....

अ) n एककाची सीमांत उपयोगिता = एकूण उपयोगिता n–1 – एकूण उपयोगिता n

ब) n एककाची सीमांत उपयोगिता = एकूण उपयोगिता – एकूण उपयोगिता n–1

क) n एककाची सीमांत उपयोगिता = एकूण उपयोगिता n– एकूण उपयोगिता n–1

ड) n एककाची सीमांत उपयोगिता = एकूण उपयोगिता n–1 – एकूण उपयोगिता

iv) जेव्हा वस्तूंच्या किंमती वाढतात तेव्हा उपभोक्त्याचे (खरेदीशक्ती) ....

अ) स्थिर राहते

ब) वाढते

क) कमी होते

ड) निष्क्रीय असते

v) ज्या दराने एक वस्तूच्या बदल्यात दुसऱ्या पर्यायी वस्तूची प्रतिस्थापना होते त्या दराला .... असे म्हणतात.

अ) बदलाचा सीमांत दर
ब) पर्यायीतेचा सीमांत दर
क) घटता सीमांत दर
ड) वाढता सीमांत दर

vi) विज आणि संगणक हे कोणत्या प्रकारच्या वस्तूंचे उदाहरण आहे ....

अ) पर्यायी वस्तू
ब) चैनिच्या वस्तू
क) पुरक वस्तू
ड) गिफेन वस्तू

vii) सुती कपडे, बिडी, बाजरी ह्या वस्तू .... चे उदाहरण आहे.

अ) निकृष्ट वस्तू
ब) गिफेन वस्तू
क) उत्कृष्ट वस्तू
ड) सर्वसाधारण वस्तू

viii) वस्तूंच्या किंमतीत 1% बदल झाल्यास त्या वस्तूच्या मागणीत ज्या दराने बदल होतो त्याला .... असे म्हणतात.

अ) मागणीची लवचिकता
ब) छदक लवचिकता
क) उत्पन्न लवचिकता
ड) पुरवठ्याची लवचिकता

ix) अत्यावश्यक वस्तूंच्या उत्पन्न लवचिकतेचा सहसंबंध .... असतो.

अ) एका बरोबर
ब) एका पेक्षा कमी
क) एका पेक्षा जास्त
ड) अनंत

x) खालीलपैकी कोणती मागणीच्या अंदाजाची सांखिकीय पद्धत आहे.

अ) ग्राहक सर्वेक्षण – प्रत्यक्ष मुलाखत पद्धत
ब) हवामानदर्शक/दिशादर्शक
क) ग्राहक सर्वेक्षण – अप्रत्यक्ष मुलाखत पद्धत
ड) मत सर्वेक्षण पद्धत

xi) उत्पादनाच्या कोणत्या अवस्थेत श्रमाचे एकूण उत्पादन वाढते परंतू घटत्या दराने.

अ) दुसरी अवस्था
ब) पहिली अवस्था
क) तिसरी अवस्था
ड) चौथी अवस्था

xii) एकूण खर्च =

अ) AFC + AVC
ब) TFC + TVC
क) TMC + TAC
ड) TFC + TMC

munotes.in

प्र.2) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

i) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

ii) मागणीचा नियम स्पष्ट करा.

iii) स्थिर खर्च आणि बदलता खर्च संकल्पना स्पष्ट करा.

iv) खाजगी संस्था आणि सार्वजनिक संस्था यातील फरक स्पष्ट करा.

v) किंमत निश्चितीवर परिणाम करणारे घटक सांगा.

vi) मागणीच्या अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

vii) सार्वजनिक उपक्रमाचे तोटे सविस्तर लिहा.

प्र.3) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

i) व्यवस्थापकिय अर्थशास्त्राची वैशिष्ट्ये लिहा.

ii) मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा.

iii) मागणीच्या अंदाजाची कारणे स्पष्ट करा.

iv) पुरवठ्याचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

v) संयुक्त भांडवली संस्थांची वैशिष्ट्ये लिहा.

vi) भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

vii) भांडवलाच्या मागणीचे कारणे लिहा.

प्र.4) खालील दोनपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

i) व्यवस्थापकिय अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

ii) समवृत्ती वक्राची विविध वैशिष्ट्ये आकृतिसह स्पष्ट करा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7758

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-1012

F.Y. B.Com.

116A : ESSENTIALS OF E-COMMERCE

(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Attempt Any Ten **[10]**

a) E-Commerce stands for _______.

i) Electrical Commerce

ii) Electronic Commerce

iii) Entertainment Commerce

iv) Electro Chemical Commerce

b) The World Wide Web (WWW) was introduced in the year _______.

i) 1994 ii) 1996

iii) 1992 iv) 1990

c) ________ is a function of E commerce.

i) Marketing ii) Supply Chain

iii) Finance iv) All of the above

d) The concept of online marketing and selling of products and services through the internet is __________.

i) B2G ii) B2C

iii) B2B iv) B2E

e) _______ is an early form of E-commerce.

i) SCM ii) EDI

iii) Both of these iv) Neither of these

P.T.O.

f) Which segment do eBay, Amazon.com belong?

i) b2b ii) b2c

iii) c2b iv) c2c

g) Which of the following is not related to security mechanism.

i) encryption ii) decryption

iii) e-cash iv) all the above

h) Which type of add appears on a web page?

i) pop-under ad ii) pop-up ad

iii) banner ad iv) discount ad

i) What automates business processes?

i) workflow ii) asp

iii) workflow system iv) eip

j) Which will not harm computer resources.

i) firewall ii) virus

iii) trojan horse iv) none of the above

k) What is the process of making a copy of the information stored on a computer?

i) backup ii) anti-virus

iii) firewall iv) biometrics

l) Which among the following is not an example for Search engine?

i) google ii) msn

iii) alta vista iv) none of these

Q2) Attempt Any Five **[25]**

a) What are the advantages of e commerce to consumers?

b) Explain various applications of mobile commerce.

c) Explain various types of Electronic payment system.

d) How smart cards are classified? Explain.

e) What is merchant account? List the advantages of using e cash.

f) What are the security issues of E-commerce?

g) Discuss the goals and functions of an effective Supply Chain Management.

munotes.in

Q3) Attempt Any Five **[25]**

a) What are the steps required for successful implementation of EDI.

b) Explain various mobile payment apps used in India.

c) What is E commerce? Explain the role of e commerce in business economy.

d) Explain Digital signature.

e) Explain search engine in details

f) Explain antivirus software.

g) What is E-shopping? What are the advantages and disadvantages of eshopping?

Q4) Attempt Any One **[10]**

a) Explain advantages and disadvantages of Internet.

b) Describe in detail various e commerce models.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7759

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1013
F.Y. B.Com.
116 B : INSURANCE & TRANSPORT
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Attempt any TEN out of TWELVE from the following. **[10]**

i) What is transfer in insurance concept?

ii) 'Contract of insurance is a kind of contract', which law recognizes it?

iii) How many insurance companies were merged to form the Life Insurance Corporation of India?

iv) Where is the head office of Life Insurance Corporation of India located?

v) Group insurance provides insurance cover to multiple insurers under what name of insurance?

vi) The Life Insurance in its modern form came to India for the first time from which country?

vii) What is the most flexible mode of transportation?

viii) The Current highway development works in India are undertaken by?

ix) What is the world ranking of Indian Railway network?

x) Which Indian port is recently declared as Trade Free Zone?

xi) Air India came into existence in which year?

xii) From which transportation mode we carry costly things?

Q2) Attempt any FIVE out of SEVEN from the following. **[25]**

i) Explain the nature of insurance.

ii) What are the benefits of fire insurance?

iii) State the various features of Marine Insurance.

iv) What are the different disadvantages of transport?

v) State the remedies to develop road transport in India.

vi) State the problems faced by the Indian railway.

vii) State the limitations of marine transport.

munotes.in

Q3) Attempt any FIVE out of SEVEN from the following. **[25]**

i) Explain any five points of difference between life insurance and general insurance.

ii) State the importance of life insurance.

iii) Explain Valued Policy and Unvalued Policy.

iv) What is a marine insurance contract?

v) State the road transport concept in detail.

vi) Explain the domestic water transport.

vii) State the progress of Indian Airways since 2000.

Q4) Attempt any ONE out of TWO from the following. **[10]**

i) Define Life Insurance. Explain the procedure of making a life insurance contract in detail.

ii) What is transportation? Explain in detail the importance of transport in modern age.

munotes.in

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 4]

P7759

[5801]-SODL-1013
F.Y. B.Com.
116 B : INSURANCE & TRANSPORT
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.*1)* खालील बारा पैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) विमा संकल्पनेत कशाचे हस्तांतरण होते?

ii) विमा करार हा एक प्रकारचा करार आहे, तो कोणत्या कायद्याने मान्य केलेला आहे?

iii) भारतीय जीवन विमा महामंडळ स्थापण्यासाठी किती विमा कंपन्यांचे विलीनीकरण करण्यात आले?

iv) भारतीय जीवन विमा महामंडळाचे केंद्रीय कार्यालय कोठे आहे?

v) समूह विमा अनेक विम्यांना कोणत्या नावाच्या विम्याअंतर्गत विमा संरक्षण पुरवते?

vi) आयुर्विमा आधुनिक स्वरूपात भारतात प्रथमच कोणत्या देशातून आला?

vii) वाहतुकीचा सर्वात लवचिक प्रकार कोणता आहे?

viii) भारतातील सध्याच्या महामार्गाच्या विकासाची कामे कोणी हाती घेतली आहेत?

ix) भारतीय रेल्वे नेटवर्कची जागतिक क्रमवारी किती आहे?

x) अलीकडे कोणते भारतीय बंदर मुक्त व्यापार विभाग म्हणून घोषित करण्यात आले आहे?

xi) एअर इंडिया कोणत्या वर्षी अस्तित्वात आली?

xii) कोणत्या मार्गाने आपण महागड्या वस्तुंची वाहतूक करू शकतो?

प्र.*2)* खालील सात पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) विम्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ii) अग्नि विम्याचे फायदे काय आहेत?

iii) सागरी विम्याची विविध वैशिष्ट्ये सांगा.

iv) वाहतुकीचे वेगवेगळे तोटे काय आहेत?

v) भारतातील रस्ते वाहतूक विकसित करण्याचे उपाय सांगा.

vi) भारतीय रेल्वेला भेडसावणाऱ्या समस्या सांगा.

vii) सागरी वाहतुकीच्या मर्यादा सांगा.

munotes.in

प्र.3) खालील सात पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) जीवन विमा आणि सामान्य विमा यांच्यातील फरकाचे कोणतेही पाच मुद्दे स्पष्ट करा.

ii) जीवन विम्याचे महत्त्व सांगा.

iii) मूल्यवान विमा आणि अमूल्य विमा स्पष्ट करा.

iv) सागरी विमा करार म्हणजे काय?

v) रस्ते वाहतूक संकल्पना तपशीलवार सांगा.

vi) देशांतर्गत जलवाहतूक स्पष्ट करा.

vii) इंडियन एअरवेजची सन 2000 नंतरची प्रगती सांगा.

प्र.4) खालील दोन पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) जीवन विम्याची व्याख्या करा. जीवन विमा करार करण्याची प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.

ii) वाहतूक म्हणजे काय? आधुनिक युगातील वाहतुकीचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7760

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1014
F.Y. B.Com.
116 C : MARKETING AND SALESMANSHIP
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) Marketing is a process that create communicates and Delivers _______.
   a) Services to customers b) Products to customers
   c) Value to customer d) Benefits to customers

ii) The strategy adopted by retailer and wholesalers for creating their private brand is called as______.
   a) Store brand b) Mega brand
   c) Brand extension d) Co brand

iii) Which of the following is incorrect about digital marketing
   a) Digital marketing requires electronic device for promoting goods and services
   b) Digital marketing can be done online
   c) Digital marketing can be done offline
   d) Digital marketing can be understood as online marketing, web marketing and e-mail marketing.

iv) During which steps of the marketing segmentation targeting and positioning process does the firm develop a marketing mix for each segment
   a) Market segmentation
   b) Market targeting
   c) Market Positioning
   d) The firm does not go through the development during any of the above steps.

v) Green marketing is part of ________
   a) Re-marketing b) Event marketing
   c) Social marketing d) Mega marketing

vi) A feature of rural marketing is the large and _______ market.
   a) Attractive b) Neat
   c) Limited d) Scattered

vii) __________ are the key elements of promotion mix
   a) Advertising and sales promotion
   b) Publicity and public relations
   c) Direct marketing and personal selling
   d) All of the above

P.T.O.

viii) Place in marketing is also known as __________.
   a) Physical distribution
   b) Channel of distribution
   c) Intermediary
   d) All of above

ix) What does the term PLC stands for __________.
   a) Product life cycle
   b) Production life control
   c) Product long cycle
   d) Production long cycle

x) Marketing mix for services includes _________.
   a) 4 ps
   b) 7 ps
   c) 8 ps
   d) 5 ps

xi) Factors are the most popular bases for segmenting customer groups ___________.
   a) Geography
   b) Demographic
   c) Psychographic
   d) Behavioral

xii) Marketing is a process which aims at _________.
   a) Production
   b) Profit making
   c) The satisfaction of customer needs
   d) Selling products

Q2) Attempt any five **[25]**

i) Write a short note on the pricing procedure.
ii) Explain the elements of Marketing Mix.
iii) What is the limitations 'of Market segmentation?
iv) Explain the pricing methods.
v) Explain the types channels of distribution.
vi) Briefly explain the challenges in personal selling.
vii) What is the significance of promotion mix?

Q3) Attempt any five **[25]**

i) Explain the process of selling.
ii) Explain the importance of rural marketing.
iii) What are Blogs?
iv) What are the limitations of E- Marketing?
v) Explain the challenges and opportunities of rural marketing.
vi) Explain the steps in process of selling.
vii) Short note on Niche Marketing.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

i) Define the term Marketing. Explain the functions of Marketing.
ii) Define the concept of salesmanship, Explain the scope of salesmanship.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7760

[5801]-SODL-1014
F.Y. B.Com.
116 C : MARKETING AND SALESMANSHIP
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) .... विपणन ही एक प्राथमिक प्रक्रिया आहे जी संप्रेषण तयार करते आणि वितरीत करते.

अ) ग्राहकांना सेवा | ब) ग्राहकांना उत्पादने
क) ग्राहक मूल्य | ड) ग्राहकांना फायदा

ii) किरकोळ विक्रेते आणि घाऊक विक्रेत्यांनी त्याचा खाजगी ब्रँड तयार करण्यासाठी अवलंबलेल्या धोरणाला .... असे म्हणतात.

अ) दुकानातील ब्रँड | ब) मेगा ब्रँड
क) ब्रँड विस्तार | ड) सह ब्रँड

iii) डिजिटल विपणना बद्दल खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे.

अ) डिजिटल विपननाला वस्तू आणि सेवांच्या प्रचारासाठी इलेक्ट्रॉनिक उपकरणाची आवश्यकता असते

ब) डिजिटल विपणन ऑनलाइन करता येते

क) डिजिटल विपणन ऑफलाइन करता येते

ड) डिजिटल विपननाला ऑनलाइन विपणन, वेब विपणन आणि ई-मेल विपणन असे समजू शकते.

iv) बाजारपेठ विभागीकरण त्याच्या धेय्याच्या आणि स्थानाच्या कोणत्या प्रक्रियेच्या टप्प्या दरम्यान प्रत्येक संघटन विभाजनासाठी .... विपणन मिश्र विकसित करते.

अ) विपणन विभागीकरण

ब) बाजारपेठ लक्ष्यीकरण

क) विपणन स्थिती

ड) संघटना वरीलपैकी कोणत्याही टप्प्यावर विकास करत नाही

v) हरित विपणन हा .... चा एक भाग आहे.

अ) पुर्नर विपणन | ब) कार्यक्रम विपणन
क) सामाजिक विपणन | ड) मेगा विपणन

vi) ग्रामीण विपणनाचे वैशिष्ट्य म्हणजे मोठी आणि .... बाजापेठ होय.

अ) आकर्षक | ब) व्यवस्थित
क) मर्यादित | ड) विखुरलेले

vii) .... हे विक्रय वृद्धी मिश्रणाचे प्रमुख घटक म्हणून ओळखले जाते.
अ) जाहिरात आणि विक्री प्रोत्साहन ब) प्रसिद्धी आणि जनसंपर्क
क) थेट विपणन आणि वैयक्तिक विक्री ड) वरील सर्व

viii) विपणनातील स्थान हे .... म्हणून देखील ओळखले जाते.
अ) भौतिक वितरण ब) वितरण साखळी
क) मध्यस्थ ड) वरील सर्व

ix) PLC चे पूर्ण रूप लिहा. ....
अ) प्रोडक्ट लाईफ सायकल ब) प्रोडक्शन लाईप कंट्रोल
क) प्रोडक्ट लाँग सायकल ड) प्रोडक्शन लाँग सायकल

x) विपणन मिश्रणामध्ये .... सेवा समाविष्ट आहेत.
अ) 4 ps ब) 7 ps
क) 8 ps ड) 5 ps

xi) .... घटक हे ग्राहकांच्या गटांचे विभाजन करण्यासाठी सर्वात लोकप्रिय आधार आहेत.
अ) भौगोलिक ब) लोकसंख्याशास्त्रीय
क) मानसशास्त्रीय ड) वर्तणूक

xii) विपणन ही एक प्रक्रिया आहे ज्याचा उद्देश .... आहे.
अ) उत्पादन ब) नफा मिळविणे
क) ग्राहकांच्या गरजा पूर्ण करणे ड) उत्पादन विकने

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) किंमत प्रक्रियेवर टीप लिहा.
ii) विपणन मिश्रणाचे घटक स्पष्ट करा.
iii) बाजारपेठ विभागणीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
iv) किंमत पद्धती स्पष्ट करा.
v) वितरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
vi) वैयक्तिक विक्रीतील आव्हाने थोडक्यात सांगा.
vii) विक्रेय वृद्धी मिश्रचे महत्व सांगा?

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) विक्रीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
ii) ग्रामीण विपणनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
iii) ब्लॉग म्हणजे काय?
iv) ई–मार्केटिंगच्या मर्यादा काय आहेत?
v) ग्रामीण विपणनाची आव्हाने आणि संधी स्पष्ट करा.
vi) विक्री प्रक्रियेतील पायऱ्या स्पष्ट करा.
vii) कोनाडा विपणन टीप लिहा.

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) विपणनाची व्याख्या लिहून. विपननाची कार्ये स्पष्ट करा.
ii) विक्रय कला संकल्पना सांगून विक्रय कलेची व्याप्ती स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7761

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1015
F.Y. B.Com.
116D : CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) ECS stands for ________
  a) Electronic Conversion Systems
  b) Electronic Centred System
  c) Electronic Cross Systems
  d) Electronic Clearing system

ii) Consumer Protection Act is significant to ________ .
  a) Immovable Goods
  b) Movable Goods
  c) Particular Goods and Services
  d) All Goods and Services

iii) The New Consumer Protection Act come into force from _______ .
  a) 1st April 2019
  b) 1st March 2020
  c) 1st May 2019
  d) 20th July 2020

iv) A chemist sold you a medicine of expiry date, under which consumer right you can approach the consumer court?
  a) Right of Safety
  b) Right to Seek Redressal
  c) Right to Education
  d) Right to Equality

v) Rights of consumer are protected under _______ Act.
  a) Consumer Rights Act
  b) Consumer Benefits Act
  c) Consumer Protection Act
  d) Community Protection Act

vi) Which of the following are the ways and means of consumer protection?
  a) Self-regulation by the business
  b) Business associations
  c) Government
  d) All of the above

vii) Why do we need to have set rules and regulations for consumer rights?
  a) To protect and promote the interest of the consumers against unethical and unfair trade practices.
  b) To bring discipline in the country.
  c) To provide police protection to consumers during a dispute with the sellers.
  d) Its aim is to make all the sellers fair and honest.

P.T.O.

munotes.in

viii) ______ type of E - Commerce is payment Gateway

a) B2B
b) B2C
c) G2C
d) G2B

ix) E-Commerce may be carried out using modes.

a) SMS/ phone conversation
b) Web
c) Email
d) All of them

x) E-Commerce platforms like Snapdeal, Flipkart, Shop clues, etc. have _____ scope of business.

a) National
b) Local
c) Global
d) None of these

xi) The E-Commerce platform should provide facility for transaction for _____ electronic payment.

a) Secure
b) Unprotected
c) Unsafe
d) Uncontrolled

xii) ______ is not the ethics of Media.

a) Vulgarity
b) Accuracy
c) Protection of Sources
d) Confidentiality

Q2) Attempt any Five from the following **[25]**

a) Write short note on - Consumer movement in India
b) Write short note on - Consumer Protection in E-Banking
c) Write short note on - Consumer education in India
d) Write short note on - Consumer Rights & Standardization
e) What are the roles of Consumer Organizations and NGOs?
f) Write Note on - Ethical & Social Issues in Advertising

Q3) Attempt any Five from the following **[25]**

a) What are the responsibilities of the consumer?
b) What are the different ethics in Media?
c) Write Note on- Consumerism
d) What are the aims of Consumer Education Programme?
e) What are the advantages of E-Commerce to Organization?
f) What are the basic components of e-Supply Chain Management?

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) Explain the need for and importance of Consumer Protection.
b) Discuss the necessity of ethics in profession.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7761

[5801]-SODL-1015
F.Y. B.Com.
116D : CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजव्या बाजूचे आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) E.C.S. म्हणजे ....
- अ) इलेक्ट्रॉनिक रूपांतर प्रणाली
- ब) इलेक्ट्रॉनिक केंद्रीत प्रणाली
- क) इलेक्ट्रॉनिक क्रॉस सिस्टम्स
- ड) इलेक्ट्रॉनिक क्लिअरिंग सिस्टम

ii) ग्राहक संरक्षण कायदा .... साठी महत्त्वपूर्ण आहे.
- अ) स्थावर वस्तू
- ब) जंगम वस्तू
- क) विशेष वस्तू आणि सेवा
- ड) सर्व वस्तू आणि सेवा

iii) नवीन ग्राहक संरक्षण कायदा .... पासून अंमलात आला.
- अ) 1 एप्रिल 2019
- ब) 1 मार्च 2020
- क) 1 मे 2019
- ड) 20 जुलै 2020

iv) एका केमिस्टने तुम्हाला एक्सपायरी डेटचे औषध विकले, कोणत्या ग्राहक हक्काखाली तुम्ही ग्राहक न्यायालयात जाऊ शकता?
- अ) सुरक्षिततेचा अधिकार
- ब) निवारण मिळविण्याचा अधिकार
- क) शिक्षणाचा अधिकार
- ड) समानतेचा अधिकार

v) ग्राहकांचे हक्क .... कायद्यांतर्गत संरक्षित आहेत.
- अ) ग्राहक हक्क कायदा
- ब) ग्राहक लाभ कायदा
- क) ग्राहक संरक्षण कायदा
- ड) समुदाय संरक्षण कायदा

vi) खालीलपैकी कोणते मार्ग आणि माध्यम ग्राहक संरक्षणाचे आहेत?
- अ) व्यवसायाद्वारे स्वयं-नियमन
- ब) व्यावसायिक संघटना
- क) शासन
- ड) वरील सर्व

vii) ग्राहक हक्कांसाठी आपण नियम आणि कायदे का ठरवले पाहिजेत?
- अ) अनैतिक आणि अनुचित व्यापार पद्धतींपासून ग्राहकांच्या हिताचे संरक्षण आणि प्रचार करणे.
- ब) देशात शिस्त आणणे.
- क) विक्रेत्यांशी वाद असताना ग्राहकांना पोलिस संरक्षण देणे.
- ड) सर्व विक्रेते निष्पक्ष आणि प्रामाणिक बनवणे.

viii) .... प्रकारचा ई-कॉमर्स म्हणजे पेमेंट गेवटे.
- अ) B2B
- ब) B2C
- क) G2C
- ड) G2B

munotes.in

ix) .... मोड वापरून ई–कॉमर्स केले जाऊ शकते.

अ) SMS/फोन संभाषण   ब) वेब

क) ईमेल   ड) वरील सर्व

x) स्नॅपडील, फ्लिपकार्ट, शॉप क्लू इ. सारख्या ई–कॉमर्स प्लॅटफॉर्म व्यवसायाची व्याप्ती .... आहे.

अ) राष्ट्रीय   ब) स्थानिक

क) जागतिक   ड) यापैकी नाही

xi) ई–कॉमर्स प्लॅटफॉर्मने .... इलेक्ट्रॉनिक पेमेंटसाठी व्यवहाराची सुविधा प्रदान केली पाहिजे.

अ) सुरक्षित   ब) असुरक्षित

क) असुरक्षित   ड) अनियंत्रित

xii) .... हे माध्यमांचे नीतिशास्त्र नाही.

अ) असभ्यता   ब) अचूकता

क) स्त्रोतांचे संरक्षण   ड) गोपनीयता

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) भारतातील ग्राहक चळवळ यावर टीप लिहा.

ब) ई–बँकिंगमधील ग्राहक संरक्षण यावर टीप लिहा.

क) भारतातील ग्राहक शिक्षण यावर टीप लिहा.

ड) ग्राहक हक्क आणि मानकीकरण यावर टीप लिहा.

इ) ग्राहक संस्था आणि स्वयंसेवी संस्थांच्या भूमिका काय आहेत?

फ) जाहिरातीतील नैतिक आणि सामाजिक समस्या यावर टीप लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) ग्राहकांच्या जबाबदाऱ्या काय आहेत?

ब) माध्यमांमध्ये विविध नैतिकता काय आहेत?

क) ग्राहकवाद यावर टीप लिहा.

ड) ग्राहक शिक्षण कार्यक्रमाची उद्‌दिष्टे काय आहेत?

इ) संस्थेला ई–कॉमर्सचे काय फायदे आहेत?

फ) ई–सप्लाय चेन मॅनेजमेंटचे मूलभूत घटक कोणते आहेत?

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) ग्राहक संरक्षणाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.

ब) व्यवसायात नैतिकतेची आवश्यकता यावर चर्चा करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7762

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1016
F.Y. B.Com.
116 E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) When considering business, business responsibilities of ________ have to be considered.
   a) Politicians b) Society
   c) Administration d) Government

ii) ________ is the cause of Pollution.
   a) Industrialization b) Population
   c) Deforestation d) All of the above

iii) ________ energy is generated through crops like maize and soybean.
   a) Solar Energy b) Wind Energy
   c) Bio Energy d) Thermal Energy

iv) During monsoon, river water is ________ polluted.
   a) More b) Less
   c) Medium d) None of the above

v) ________ is the element of Entrepreneurial behaviour?
   a) Profit-orientation b) Resource fulness
   c) Calculated risk d) All of the above

vi) The word "entrepreneur" comes from the ________.
   a) French b) Latin
   c) English d) Spanish

vii) In the world of capitalism ________ is the emperor.
   a) Entrepreneur b) Workers
   c) Manager d) Customer

viii) Due to ________ habit an entrepreneur can predict the market and demand.
   a) Observation b) Looking for opportunities
   c) Persistence d) Information Seeker

ix) ________ is the first condition of entrepreneurship.
   a) Creation b) Innovation
   c) Capital d) Money

munotes.in

x) ________ Entrepreneurship depends on licensing and export.

a) National
b) International
c) Domestic
d) All of the above

xi) Cultural and religious traditions create limits on ________.

a) Lifestyle
b) Business
c) Environment
d) Function

xii) Facing the business challenge due to environmental analysis makes the manager his tasks ________.

a) Faster
b) Easy
c) Difficult
d) Very difficult

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) What is meant by External Environment?
b) State the measures of Sound Pollution.
c) State the measures of regional disequilibrium.
d) State the importance of Internal Entrepreneurship.
e) State the factors that make up personality.
f) Explain the nature of Entrepreneurship
g) Write the functions of District Industry Center.

Q3) Attempt any five out of seven from the following **[25]**

a) State the fetures of Business Environment.
b) State the causes of Sound Pollution.
c) State the effects of regional disequilibrium.
d) Write note - Maharashtra Entrepreneurship Development Center
e) State the need of Entrepreneurship
f) State the habits of Entrepreneur.
g) State the features of Entrepreneur.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) What is meant by Unemployment? and explain the types of Unemployment.
b) Distinguish between Entrepreneur and Manager.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7762

[5801]-SODL-1016
F.Y. B.Com.
116 E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) व्यवसायाचा विचार करता .... च्या व्यवसाय विषयक जबाबदाऱ्या विचारात घ्याव्या लागतात.
अ) राजकारण्यांच्या ब) समाजाच्या
क) प्रशासनाच्या ड) शासनाच्या

ii) .... हे प्रदूषणाचे कारण आहे.
अ) औद्योगिकीकरण ब) लोकसंख्या
क) जंगलतोड ड) वरील सर्व

iii) मका आणि सोयाबिन यासारख्या पिकांच्या माध्यमातून .... ऊर्जा निर्माण केली जाते.
अ) सौर ब) पवन
क) जैव ड) औष्णिक

iv) पावसाळ्यात नदीचे पाणी .... प्रदूषित होते.
अ) जास्त ब) कमी
क) मध्यम ड) वरीलपैकी नाही

v) उद्योजकीय वर्तनाचा घटक .... आहे.
अ) नफा अभिमुखता ब) साधन संपत्ती
क) गणितीय जोखीम ड) वरील सर्व

vi) उद्योजक हा शब्द .... मधून आला आहे.
अ) फ्रेंच ब) लॅटिन
क) इंग्रजी ड) स्पॅनिश

vii) भांडवलशाहीच्या जगात .... हा सम्राट असतो.
अ) उद्योजक ब) कामगार
क) व्यवस्थापक ड) ग्राहक

viii) बाजारपेठ व मागणीचा अंदाज घेणे हे उद्योजकाच्या .... सवयीमुळे शक्य होते.
अ) निरिक्षण ब) संधी शोधणे
क) चिकाटी ड) सतत माहिती घेणे

munotes.in

ix) .... ही उद्योजकतेची प्रथम अट आहे.

अ) निर्मिती | ब) नवनिर्मिती

क) भांडवल | ड) पैसा

x) .... उद्योजकता परवाना व निर्यात यावर अवलंबून असते.

अ) राष्ट्रीय | ब) आंतरराष्ट्रीय

क) स्थानिक | ड) वरील सर्व

xi) सांस्कृतिक व धार्मिक परंपरा या .... वर मर्यादा निर्माण करतात.

अ) जीवनशैली | ब) व्यवसाय

क) पर्यावरण | ड) कार्य

xii) पर्यावरणीय विश्लेषणामुळे व्यवसायाच्या आव्हानाला सामोरे जाणे व्यवस्थापकाला त्याची कार्ये .... करते.

अ) वेगवान | ब) सोपे

क) कठीण | ड) अति कठीण

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) बाह्य पर्यावरण म्हणजे काय?

ब) ध्वनी प्रदूषणाच्या उपाययोजना सांगा.

क) प्रादेशिक असमतोल कमी करण्यासाठीचे उपाय सांगा.

ड) अंतर्गत उद्योजकतेचे महत्व सांगा.

इ) व्यक्तिमत्व घडविणारे घटक सांगा.

फ) उद्योजकतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

य) जिल्हा उद्योग केंद्राची कार्ये लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) व्यावसायिक पर्यावरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.

ब) ध्वनी प्रदूषणाची कारणे सांगा.

क) प्रादेशिक असमतोलाचे परिणाम सांगा.

ड) टिप लिहा – महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र.

इ) उद्योजकतेची गरज सांगा.

फ) उद्योजकाच्या सवयी सांगा.

य) उद्योजकाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) बेरोजगारी म्हणजे काय ते सांगून बेरोजगारीचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) उद्योजक आणि व्यवस्थापक यातील फरक स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7763

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-1017

F.Y. B.Com.

116 F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) An Organization is a group of ______ Individuals.
   a) Two b) Five
   c) Ten d) Many

ii) Balancing resources is the ______ function of an organization.
   a) Less important b) Fundamental
   c) Secondary d) None of the above

iii) The types of business organization are private sector and ______
   a) Trade Sector b) Industry Sector
   c) Public Sector d) Business Sector

iv) The liability of Sole Proprietorship is ________
   a) Limited b) Unlimited
   c) Minimum d) None of the above

v) Partnership business is governed by Partnership Act _______
   a) 1932 b) 1956
   c) 1992 d) 2013

vi) The Limited Liability Partnership Act came into existence in _______
   a) 2010 b) 2008
   c) 2020 d) 1932

vii) Joint Venture means permanent ________
   a) Partnership b) Co-Operative Society
   c) Sole Proprietor d) None of the above

viii) _______ is given at the time of every transaction on the registered mobile number.
   a) OTP b) OMR
   c) PPB d) MCR

ix) The word Logistics is derived from the _____ language
   a) French b) German
   c) Latin d) Greek

munotes.in

x) ______ is achieved through Email.

a) Planning
b) Organising
c) Co-ordination
d) Management

xi) E-Commerce is a very _____ Process.

a) Dynamic
b) Slow
c) Continuous
d) None of the above

xii) Transactions between customers and customers come under ________

a) B2B
b) C2C
c) B2C
d) C2A

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain the features of Public Sector.
b) State the importance of Business Model.
c) Write a short note on Privatization.
d) Define Tourism and explain its origin.
e) Write the need of Entrepreneurship.
f) Explain the importance of E-Commerce.
g) State the features of Management.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) State the types of Public Sector.
b) Explain the features of Business Model.
c) Explain the benefits of Globalization.
d) Write the advantages and disadvantages of BPO.
e) Explain the characteristics of Entrepreneurship.
f) What is meant by E-Commerce and explain its scope.
g) Explain the scope of Management.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) What is Statutory Corporation? Explain the features of Statutory Corporation.
b) Explain various Business Models in detail.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7763

[5801]-SODL-1017
F.Y. B.Com.
116 F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :-
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) संघटना ही .... व्यक्तींचा समूह असते.
   अ) दोन ब) पाच
   क) दहा ड) अनेक

ii) संसाधनांमध्ये संतुलन राखणे संघटनेचे .... कार्य आहे.
   अ) कमी महत्वाचे ब) मुलभूत
   क) दुय्यम ड) वरीलपैकी नाही

iii) व्यवसाय संघटनेचे खाजगी क्षेत्र आणि .... असे प्रकार पडतात.
   अ) व्यापार क्षेत्र ब) उद्योग क्षेत्र
   क) सार्वजनिक क्षेत्र ड) व्यवसाय क्षेत्र

iv) व्यक्तिगत व्यापाराची जबाबदारी .... असते.
   अ) मर्यादित ब) अमर्यादित
   क) कमीत कमी ड) वरीलपैकी नाही

v) भागीदारी व्यवसाय हा भागीदारी कायदा .... नुसार चालतो.
   अ) 1932 ब) 1956
   क) 1992 ड) 2013

vi) मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा .... मध्ये अस्तित्वात आला.
   अ) 2010 ब) 2008
   क) 2020 ड) 1932

vii) संयुक्त उपक्रम म्हणजे कायम स्वरूपी .... होय.
   अ) भागीदारी ब) सहकारी संस्था
   क) व्यक्तिगत व्यापारी ड) वरीलपैकी नाही

munotes.in

viii) नोंदणीकृत मोबाईल नंबर वर प्रत्येक व्यवहाराच्या वेळी .... दिला जातो.

अ) ओटीपी ब) ओएमआर

क) पीपीबी ड) एमसीआर

ix) लॉजिस्टिक्स हा शब्द .... भाषेतून आला आहे.

अ) फ्रेंच ब) जर्मन

क) लॅटिन ड) ग्रीक

x) इ–मेल द्वारे .... साधले जाते.

अ) नियोजन ब) संघटन

क) समन्वय ड) व्यवस्थापन

xi) इ–कॉमर्स ही अत्यंत .... प्रक्रिया आहे.

अ) गतिमान ब) सावकाश

क) निरंतर ड) यापैकी नाही

xii) ग्राहक आणि ग्राहक यांच्यातील व्यवहार .... च्या अंतर्गत होतात.

अ) बी 2 बी ब) सी 2 सी

क) बी 2 सी ड) सी 2 ए

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सार्वजनिक क्षेत्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) व्यवसाय प्रतिमानाचे महत्व सांगा.
क) 'खाजगीकरण' यावर टिप लिहा.
ड) पर्यटनाची व्याख्या आणि उत्पत्ती स्पष्ट करा.
इ) उद्योजकतेची गरज लिहा.
फ) इ–कॉमर्सचे महत्व स्पष्ट करा.
य) व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सार्वजनिक क्षेत्राचे प्रकार सांगा.
ब) व्यवसाय प्रतिमानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
क) जागतिकीकरणाचे लाभ स्पष्ट करा.
ड) बीपीओ (BPO) चे फायदे व तोटे लिहा.
इ) उद्योजकतेची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
फ) इ–कॉमर्सचा अर्थ सांगून व्याप्ती विशद करा.
य) व्यवस्थापनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) वैधानिक महामंडळे म्हणजे काय? वैधानिक महामंडळाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) विविध व्यवसाय प्रतिमाने सविस्तर स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7764

[Total No. of Pages : 2

[5801]-SODL-1018

F.Y. B.Com.

117 - A : ADDITIONAL ENGLISH

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following: **[10]**

a) What was George Orwell's real name?

b) Whose beliefs were referred by William Wordsworth in his poem 'The World in Too Much with us'?

c) Whose work's fun is made by Robert Benchley in 'Do Insects Think'?

d) What is the first stage of a human's life?

e) What happens if we don't use our mental faculties?

f) Which feeling does the poetess miss in her married life?

g) What did the strong and healthy young man use to ignore?

h) What does Rabindranath Tagore expect a man to possess?

i) Who seduce the young woman in the poem 'I sit and look out'?

j) What was God's order to Michael?

k) What is the time of literary modernism in Europe?

l) Which bird is discussed in detail by Robert Lynd?

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following: **[25]**

a) What details of the match are presented in paragraph two of 'The Sporting Spirit'?

b) Describe the structure of 'The World is Too Much with us'.

c) Describe relationship that Gandhiji shared with his friend.

munotes.in

d) Discuss the example of books in relation to memory from the essay 'The Pleasures of Ignorance'.

e) What is Carpe Diem? How is it expressed in the poem 'To Daffodils'?

f) What is the difference between literal meaning and real meaning in 'Good Manners', Which one is to be considered by the author?

g) Why did the poet pray for countrymen in 'Where the mind is without fear'?

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following: **[25]**

a) What was the attitude of the manager towards Leacock on learning that he only wished to deposit 56 dollars in the bank?

b) What is the main theme of the poem, 'I sit and Look Out'?

c) Summarize the poem 'The Fortune Teller'.

d) Comment on 'The contemporary world is materialistic on the basis of 'World is Too much with us'.

e) Which figures of speech are used in the poem 'All the world's a stage'? Give examples from the poem.

f) Why was the speaker filled with a sense of pride while living in her grandmother's house?

g) Is the title 'What Men Live By' appropriate? How?

munotes.in

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following: **[10]**

a) Explain the central theme of the poem 'The World is Too Much with us'.

b) Write a detailed note on the theme of the story 'What Men Live By' by Leo Tolstoy?

✈ ✈ ✈

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7765

[Total No. of Pages : 2

[5801]-SODL-1019
F.Y. B.Com.
MARATHI (मराठी)
117 - B : भाषा साहित्य आणि कौशल्यविकास व भाषा आणि कौशल्यविकास
(2019 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी वीस शब्दांत लिहा. [10]

i) ललित निबंध लेखनाचे कोणतेही दोन विशेष लिहा.

ii) मन्वंतर घडविणारी पत्रकारिता या लेखाचे लेखक कोण ते लिहा.

iii) 'नेहरू कमिटीची योजना' व 'हिंदुस्थानचे भविष्य' व्हा डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा लेख कोणत्या अंकात व केव्हा प्रकाशित झाला?

iv) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांनी राहीबाई पोपेरे यांना कोणती पदवी दिली आहे?

v) बेखिका नीलिमा मिश्रा यांनी कोणत्या वस्तूला आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ मिळवून दिली?

vi) 'भारत विकास ग्रुप' ची सुरुवात किती कामगारांपासून झाली?

vii) 'हॉर्वर्ड बिझनेस स्कूल' मधून पदवी घेणाऱ्या पहिल्या भारतीय महिला कोणते ते लिहा.

viii) पत्रलेखनाचे कोणतेही दोन घटक लिहा.

ix) माहिती पत्रकाचे कोणतेही दोन हेतू लिहा.

x) जाहीर निवेदनातील महत्त्वपूर्ण घटक लिहा.

xi) आकाशवाणी हे कोणते माध्यम मानले जाते?

xii) ई-मेल म्हणजे काय?

P.T.O.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[25]**

i) सयाजीराजे गायकवाड यांनी सहकाराचे कोणते फायदे सांगितले आहे ते लिहा.

ii) राहीबाई पोपेरे या 'बीजमाता' म्हणून का ओळखल्या जातात ते लिहा.

iii) पत्रलेखन म्हणजे काय ते सांगून पत्रलेखनाचे प्रकार थोडक्यात लिहा.

iv) खालील वाणिज्यविषयक पारिभाषिक संज्ञाचा मराठी भाषे मधील अर्थ लिहा.

1) Amount

2) Cheque

3) Director

4) Passport

5) University

v) जाहीर निवेदनाचे थोडक्यात स्वरूप लिहा.

vi) आजच्या काळातील भाषांतराचे महत्त्व स्पष्ट करा.

vii) जाहिरातीची विविध माध्यमे स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[25]**

i) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे शैक्षणिक विचार लिहा.

ii) लेखक राजेश मंडलिक यांनी 'चला जरा काम करू' या लेखामार्फत भारतातील कोणत्या जटिल समस्यांचा उल्लेख केला आहे?

iii) 'बीव्हीजी ची यशोगाथा' या लेखातून वाक्य होणारे बीव्हीजी ग्रुपचे सामाजिक कार्य स्पष्ट करा.

iv) संगणकीय अर्ज लेखनाविषयी विषयी माहिती लिहा.

v) माहितीपत्रकाची आवश्यकता थोडक्यात लिहा.

vi) वृत्तपत्रासाठी जाहिरातलेखन करताना कोणत्या गोष्टींची काळजी घ्यावी ते लिहा.

vii) युनिकोडचे उपयोग लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 200 शब्दांत लिहा. **[10]**

i) 'शरद जोशी यांचे योगदान' या लेखामार्फत शरद जोशी यांचे सामाजिक कार्य सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

ii) 'राजमाता जिजाऊ' महाविद्यालयातील लिपिक पदासाठी नोकरी अर्जाचा नमुना लिहा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7766

[Total No. of Pages : 2

[5801]-SODL-1020
F.Y.B.Com.
HINDI (हिंदी)
117 - C : वैकल्पिक हिंदी प्रशनपत्र
(2019 Pattern)

समय *: 3 घंटे]* *[पूर्णांक : 70*

सूचनाएँ :–
1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) पाँच अंको के प्रश्नों के उत्तर 50 से 100 शब्दों में लिखिए।
3) दस अंको के प्रश्नों के उत्तर 100 से 200 शब्दों में लिखिए।
4) दाहिनी ओर लिखे अंक पूर्णांक दर्शाते है।

प्र.1) निम्नलिखित में से किन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए। (12 प्रश्नों में से 10 प्रश्न) **[10]**

i) आदिकाल में मुख्य रुप से किस 'रस' की प्रधानता रही है?

ii) 'स्वदेश के प्रति' इस कविता में कवयित्री ने किसे संबोधित किया है?

iii) 'भोलाराम का जीव' कहानी के केंद्र में क्या है?

iv) 'व्यथा का सरगम' कहानी की मुख्य चरित्र का नाम क्या है?

v) भारत की आधुनिक लिपियों का उद्‌गम स्थल कौन – सी लिपी है?

vi) अंको की उत्पत्ति सर्वप्रथम कहाँ हुई?

vii) 'अब की बार लौटा तो' कविता में कुंवर नारायण जी ने अगले जन्म में क्या बनकर लौटने की कामना की है?

viii) 'माँ के लिए एक कविता' में किसके जीवन का हर पहलू उजागर होता है?

ix) 'पहलवान की ढोलक' कहानी का केंद्रिय चरित्र कौन है?

x) 'बच्चे का सपना' कहानी के कथावाचक ट्रेन में क्या भूल आए थे?

xi) अनुवाद को विज्ञान के रूप में स्थापित करने में इनका प्रमुख योगदान रहा है?

xii) कार्यालयीन हिंदी पर कौन – सा आरोप है?

munotes.in

प्र.2) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। (सात में से पाँच) (50 से 100 शब्दों में) **[25]**

i) जूतों के जरिए कवि पिता की किन बातों का स्मरण करता है संक्षेप में लिखिए।

ii) 'भोलाराम का जीव' कहानी का उद्देश्य संक्षेप में लिखिए।

iii) 'भाषा कम्प्युटींग' क्या है? संक्षेप में लिखिए।

iv) सुमित्रानंदन पंत को 'प्रकृति का सुकुमार कवि' क्यों कहा गया है संक्षेप में लिखिए।

v) 'ममता कालिया' जी की विविध लेखन विधाओं को स्पष्ट कीजिए।

vi) अनुवाद के भिन्न-भिन्न क्षेत्रों की मूल सामग्री में क्या अंतर है?

vii) 'सलाम' कहानी के उद्देश्य को संक्षेप में स्पष्ट कीजिए।

प्र.3) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। (सात में से पाँच) (50 से 100 शब्दों में) **[25]**

i) प्रगतिवादी काव्य की प्रमुख विशेषताएं लिखिए।

ii) चंद्रधर शर्मा 'गुलेरी' जी का साहित्यिक परिचय संक्षेप में लिखिए।

iii) 'सबसे कठिन काम' कहानी की कथावस्तु संक्षेप में लिखिए।

iv) इंटरनेट द्वारा हम किस प्रकार समय बचा सकते है यह संक्षेप में लिखिए।

v) 'केदारनाथ सिंह' की कविताओं में किसका व्यापक रेखांकन दिखाई पड़ता है? संक्षेप में स्पष्ट कीजिए।

vi) अनुवाद के संदर्भ में 'शिल्प एवं शैली' की प्रासंगिकता संक्षेप में स्पष्ट कीजिए।

vii) अनुवाद की विभिन्न परिभाषाएँ संक्षेप में स्पष्ट कीजिए।

प्र.4) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (दो में से एक) (100 से 200 शब्दों में) **[10]**

i) कहानी विधा के विभिन्न तत्त्वों का परिचय विस्तार से दीजिए।

ii) 'बोलनेवाली औरत' कहानी के माध्यम से ममता कालिया जी नारी की किस व्यथा पर प्रकाश डालना चाहती है यह विस्तार से लिखिए।

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7767

[Total No. of Pages : 2

[5801] - SODL - 2001
S.Y. B.Com.
201 : BUSINESS COMMUNICATION
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt Any Ten out of twelve from the following questions in one sentence.**[10]**

i) What is Communication?

ii) What do you mean Downward Communication?

iii) Give the example of psychological barriers.

iv) Which are the types of Letter?

v) What is oral communication?

vi) Define Interview?

vii) What do you mean Listening?

viii) Which is the most commonly used complimentary close in job application letter?

ix) C.V. stands for ____.

x) What is the full form of WWW?

xi) Twitter is launched by whom?

xii) What do you mean Resume?

Q2) Attempt any five out of Seven from the following. **[25]**

i) What is Business Communication? Explain the features of Business Communication?

ii) What do you mean Business Letters? Explain the importance of business letters?

iii) Explain the concept of Grooming?

iv) What is bio-data? Explain the elements of bio-data?

v) Explain the structure of Reports?

vi) Write a Note on Social Media Network?

vii) Explain the concept of Quotations?

P.T.O.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of Seven from the following. **[25]**

i) What is the process of communication?

ii) Explain the merits & demerits of Oral Communication?

iii) What are the types of layout for a business letter?

iv) Write a short note on Group-Discussion?

v) What is a Presentation?

vi) What is an office order?

vii) What are the benefits of video-conferencing?

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

i) What is Business Communication? Explain in detail the Barriers to Communication & state how to Overcome/Remedies the Barriers of Communication?

ii) Explain in details the various types of Business letters?

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7768

[Total No. of Pages : 3

[5801]SODL-2002
S.Y. B.Com.
202 : CORPORATE ACCOUNTING
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *Figures to right side indicate marks.*
2) *All questions are compulsory.*

Q1) A) **Fill in the Blanks (Any 5)** **[5]**

i) In Company Final Account sales of product are shown under the head ________.

(Other income, Revenue from operations, Cost of material consumed)

ii) Liquidation is a _________ Procedure by which the corporate life of a company is brought to an end.

(Social, Legal, Financial)

iii) AS-21 stands for ___________.

(Accounting for Amalgamation, Consolidated Financial Statement, Accounting for Depreciation)

iv) The Accounting for absorption involved closing the books of _____.

(Purchasing company, Vendor Company, Transferee Company)

v) Profit earned by the subsidiary after the date of incorporation of a company are called as __________.

(Capital Profit, Revenue Profit, Gross Profit)

vi) Against the Purchase of business, the amount paid to a company is called as __________.

(Purchase Consideration, Goodwill, Capital Reserve)

P.T.O.

munotes.in

B) **True or False (Any 5)** **[5]**

i) Purchase consideration is paid in the form of Cash, Equity share and Preference shares.

ii) Dividend is calculated on Authorized Share Capital.

iii) Income tax is treated as preferential creditors.

iv) Valuation of shares is essential for amalgamation of company.

v) Pre incorporation profit is known as revenue profit.

vi) AS-14 deals with Accounting for Amalgamation.

Q2) **Attempt any 5 questions from the following :** **[25]**

a) Write down the format of Liquidation Account.

b) Explain Accounting Standard 14 - Accounting for Amalgamation.

c) What are the different types of forensic Accounting?

d) Calculate Purchase Consideration from the following

Land and Building Rs. 2,00,000, Furniture Rs. 45,000, Debtors Rs. 95,000, Investment Rs. 35,000 Sundry Creditors Rs. 50,000, Bills Payable Rs. 20,000.

e) Calculate cost of material consumed from the following

Closing stock of raw material Rs. 15,000, Opening stock of raw material Rs. 20,000, Purchase of raw material Rs. 1,42,000, carriage on purchases Rs. 12,000, Returns to Supplier Rs. 11,000.

f) Explain the concept of Profit prior to incorporation.

g) The following particulars relate to a company :

Total Assets Rs. 18,50,000,

External Liabilities Rs. 2,50,000

Share Capital : 14% Preference Shares of 10 each fully paid Rs. 5, 00,000

40,000 Equity Shares of Rs. 10 each, fully paid Rs.4,00,000

60,000 Equity Shares of Rs.10 each, Rs. 7.50 paid Rs. 4, 50,000

Calculate the value of each category of equity shares of the company based on a deemed liquidation.

munotes.in

Q3) **Attempt any 5 questions from the following :** **[25]**

a) Write down short notes on AS – 5 : Net Profit or Loss for the Period, Prior Period Items and Changes in Accounting Policies.

b) Explain any 5 Basis of Allocation and Apportionment of Income and Expenses for the Pre – and Post-Incorporation Period.

c) The following figures have been taken from the Trial Balance of a trader:

Purchases 30,000 Purchases Returns 5,000 Sales 40,000 Sales Returns 5,000 Calculate the amount of profit or loss made by the trader.

d) Write short note Purchase Consideration.

e) What are the Modes of Winding Up of company?

f) Write short note on forensic Accounting.

g) Explain methods of Valuation of Share.

Q4) **Attempt any 1 of the following :** **[10]**

a) From the following balance sheet, prepare a consolidated balance sheet:

Balance Sheet as on 31st March, 2017

Liabilities	H Ltd.	S Ltd.	Assets	H Ltd.	S Ltd.
Share capital (Rs. 10 per share)	20,000	10,000	Shares in S Ltd. (800 shares)	8,000	-
Sundry liabilities	10,000	5,000	Other assets	22,000	15,000
	30,000	**15,000**		**30,000**	**15,000**

H Ltd. acquires shares in S Ltd. on 31st December, 2017.

b) Write down format of Profit and loss A/c and Balance Sheet as per company Act - 2013.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions :4]

SEAT No. :

P7769

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-2003
S.Y.B.Com.
203 : BUSINESS ECONOMICS (MACRO)
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw the diagram wherever is necessary.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) The term Macro has been taken from _____ Language.

(French, English, Greek, Hindi)

ii) GDP is calculated in _________.

(Money, Physical Quantity, Barter, None of the above)

iii) Full Employment is the assumption of ________.

(Classical Economists, Modern Economists, Keynesian Economists, New classical Economists)

iv) _____ means anything which is generally acceptable as a means of Exchange.

(Income, Wages, Money, Saving)

v) Change in Income due to change in Investment is known as a ______.

(Consumption, Accelerator, Multiplier)

vi) Income earn from a broad will be include in _______.

(GDP, GNP, NNP, All of the above)

vii) It is the net addition to the stock of capital.

(Investment, Saving, Capital, Consumption)

viii) ______ It comprises sale and purchases of government securities.

(Bank Rate, Cash Reserve Ratio, Open market operation,All of the above)

munotes.in

P.T.O.

ix) _______ It refers to the expenditure which a government disburses for its own maintenance, for economy and society.

(Public expenditure, Public Debt, Public revenue, Public tax)

x) Following is not the phase of Business cycle______.

(Recession, Depression, Recovery, Deflation)

xi) Steadly and continuously increasing in general price level means _____.

(Inflation, Deflation, Stagnation, Stagflation)

xii) "Every supply creates its own _________.

(Price, Demand, Supply price, Income)

Q2) Attempt any Five out of Seven from the following. **[25]**

i) Write a short note on the limitations of macro economics.

ii) Explain the circular flow of Income in two sector Economy.

iii) Explain the assumptions of accelerator priniciple.

iv) What are the limitations of credit creation?

v) Explain the process of credit creation of Commercial Bank.

vi) Describe the causes of demand pull and cost push inflation.

vii) Write the importance of National Income.

Q3) Attempt any Five out of Seven from the following. **[25]**

i) Discuss the significance of Macro Economics.

ii) What was the full employment assumption of the classical economists?

iii) Describe the concept of investment and its types.

iv) Describe the functions of money in an economy.

v) Explain the qualitative credit controls.

vi) How does inflation affect the production and growth in an Economy?

vii) Describe the meaning, definition and characteristics of Business cycle.

Q4) Attempt any One out of Two from the following. **[10]**

i) Define Macro Economics and write the nature and scope of Macro Economics.

ii) What is national Income? Discuss the methods of measurement of National Income.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7769

[5801]-SODL-2003

S.Y.B.Com.

203 : BUSINESS ECONOMICS (MACRO)

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) जिथे आवश्यक असेल तिथे आकृती काढा.

प्र.*1)* खालील बारापैकी कोणतेही दहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[10]**

i) स्थूल हा शब्द .... भाषेतून घेतला गेला आहे.

(फ्रेंच, इंग्रजी, ग्रीक, हिंदी)

ii) जीडीपी .... मध्ये मोजला जातो.

(पैसे, भौतिक वस्तु, वस्तु विनिमय, वरीलपैकी काहीही नाही)

iii) पूर्ण रोजगार हे गृहितक आहे ....

(शास्त्रीय अर्थशास्त्रज्ञ, आधुनिक अर्थशास्त्रज्ञ, केनेशियन अर्थशास्त्रज्ञ, नवीन शास्त्रीय अर्थशास्त्रज्ञ)

iv) .... म्हणजे देवाणघेवाणचे साधन म्हणून सामान्यतः स्वीकाराह असलेली कोणतीही गोष्ट. (उत्पन्न, वेतन, पैसा, बचत)

v) गुंतवणुकीतील बदलामुळे उत्पन्नात होणारा बदल .... म्हणून ओळखला जातो.

(उपभोग, प्रवेगक, गुणक)

vi) परदेशातून मिळणारे उत्पन्न .... मध्ये समाविष्ट केले जाईल.

(GDP, GNP, NNP, वरील सर्व)

vii) भांडवलाच्या साठ्यात ही निव्वळ भर आहे.

(गुंतवणूक, बचत, भांडवल, उपभोग)

viii) .... यात सरकारी रोखेची विक्री आणि खरेदी समाविष्ट आहे.

(बँक दर, रोख राखीव प्रमाण, खुला बाजार ऑपरेशन, वरील सर्व)

ix) .... हे सरकार स्वतःच्या देखभालीसाठी, अर्थव्यवस्था, आणि समाजासाठी जे खर्च करते ते संदर्भित करते.

(सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक कर्ज, सार्वजनिक महसूल, सार्वजनिक कर)

x) खालील व्यापार चक्राच टप्पा नाही ....

(मंदी, औदासीन्य, पुनर्प्राप्ती, स्थिरता)

xi) सामान्य किमतीच्या पातळीत सतत आणि सतत वाढत जाणे म्हणजे ....

(महागाई, डिफ्लेशन, स्थिरता, मंदी)

xii) प्रत्येक पुरवठा स्वत:चा निर्माण करतो ....

(किंमत, मागणी, पुरवठा किंमत, उत्पन्न)

प्र.2) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) स्थूल अर्थशास्त्र मर्यादांवर एक छोटी टीप लिहा.

ii) दोन क्षेत्रातील अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.

iii) प्रवेगक तत्त्वाची गृहीतके स्पष्ट करा.

iv) पतनिर्मितीच्या मर्यादा काय आहेत?

v) व्यापार बँकेच्या पत निर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

vi) मागणी वाढणे आणि महागाई वाढण्याची कारणे सांगा.

vii) राष्ट्रीय उत्पन्नाचे महत्त्व लिहा.

प्र.3) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) स्थूल अर्थशास्त्राच्या महत्त्वाची चर्चा करा.

ii) सनातन अर्थशास्त्रज्ञांचे पूर्ण रोजगार गृहितक काय होते?

iii) गुंतवणुकीची संकल्पना आणि त्याचे प्रकार सांगा.

iv) अर्थव्यवस्थेतील पैशाची कार्ये सांगा.

v) गुणात्मक पत नियंत्रणे स्पष्ट करा.

vi) महागाईचा अर्थव्यवस्थेतील उत्पादन आणि वाढीवर कसा परिणाम होतो?

vii) व्यापार चक्राचा अर्थ, व्याख्या आणि वैशिष्ट्यांचे वर्णन.

प्र.4) खालील दोनपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. **[10]**

i) स्थूल अर्थशास्त्राच्या व्याख्या करा आणि स्थूल अर्थशास्त्राच्या स्वरूप आणि व्याप्ती लिहा.

ii) राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय? राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या पद्धतींची चर्चा करा.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7770

[Total No. of Pages : 6

[5801]SODL-2004

S.Y. B.Com.

204 : BUSINESS MANAGEMENT

(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **Attempt any ten out of Twelve from the following marks : [10 × 1 = 10]**

i) Organizing Deals with ___________.

a) Division of work b) Decentralizing activities

c) Centralization activities d) All of these

ii) The father of administrative management is _________.

a) F. W. Taylor b) Henri Fayol

c) Henry Mintberg d) Peter Drucker

iii) Decisions taken by top management in business management are _________.

a) Fundamental decision b) Strategic decisions

c) Planned decision d) Collective decision

iv) The Father of scientific management is ________.

a) F. W. Taylor b) Henri Fayol

c) Henry Mintberg d) Peter Drucker

v) Planning is a ________ process.

a) Intellectual b) Continuous

c) Technical d) All of the above

P.T.O.

munotes.in

vi) Corporate Social Responsibility is useful to ________.

a) Private Sector

b) Public Sector

c) Non-Government Organizations

d) Both Private and Public sector

vii) Delegation of Authority is __________.

a) Monopoly

b) Unity of Direction

c) Fixing of responsibility

d) Unity of command

viii) 14 principles of management were presented by __________.

a) F.W. Taylor

b) Henri Fayol

c) Henry Mintberg

d) Peter Drucker

ix) In a business organization, assigning responsibility for the right work to the right person means __________.

a) Task determination

b) Decommissioning of work groups

c) Division of work or division of labor

d) Allocation of authority

x) How many levels are there in the hierarchy of motivational needs?

a) 6

b) 5

c) 4

d) 2

xi) Concept of trustsheep was introduced by _________.

a) Mahatma Gandhi

b) Pandit Jawaharlal Nehru

c) Dr. Babasaheb Ambedkar

d) Peter Drucker

xii) Forecasting means ________.

a) Prediction of future events

b) Measuring future events

c) Planning for future events

d) All of the above

munotes.in

Q2) Attempt any five out of seven from the following : **[5 × 5 = 25]**

a) Explain Process of Planning.

b) Explain need/Importance for management study.

c) Explain types of organization.

d) Explain Douglas McGregor Theory X and Theory Y.

e) Explain techniques of Direction.

f) Explain the concept of corporate Social Responsibility.

g) Explain in short importance of leadership.

Q3) Attempt any five out of seven from the following marks : **[5 × 5 = 25]**

a) Explain the concept of Control.

b) Explain the concept of Team Work.

c) Explain the meaning and definition of Planning.

d) Explain Process of organization.

e) Explain the Concept of change management.

f) Explain Mahatma Gandhi's contribution to management thought.

g) Explain the meaning and definition of management.

munotes.in

Q4) Attempt any one out of two from the following Marks : **[1 × 10 = 10]**

a) Explain in Detail Functions/Process of Management.

b) Define Motivation. Explain the importance of motivation.

❄ ❄ ❄

Total No. of Questions : 4]

P7770

[5801]SODL-2004
S. Y. B.Com.
204 : BUSINESS MANAGEMENT
(2019 Pattern) (CBCS)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) **खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा :** **[10 × 1 = 10]**

i) संघटन हे .... शी संबंधित असते.

अ) कामाचे विभाजन ब) कृतींचे विकेंद्रीकरण

क) कृतींचे केंद्रीकरण ड) वरीलपैकी सर्व

ii) प्रशासकीय व्यवस्थापनाचा जनक .... आहे.

अ) एफ. डब्ल्यू. टेलर ब) हेन्री फेयॉल

क) हेन्री मिंन्टबर्ग ड) पीटर ड्रकर

iii) व्यवसाय व्यवस्थापनातील उच्च् व्यवस्थापकाकडून घेतले जाणारे निर्णय म्हणजे ....

अ) मुलभूत निर्णय ब) धोरणात्मक निर्णय

क) नियोजित निर्णय ड) सामुहिक निर्णय

iv) शास्त्रीय व्यवस्थापनाचा जनक .... आहेत.

अ) एफ. डब्ल्यू. टेलर ब) हेन्री फेयॉल

क) हेन्री मिंन्टबर्ग ड) पीटर ड्रकर

v) नियोजन ही .... प्रक्रिया आहे.

अ) बौद्धिक ब) शास्त्रीय

क) तांत्रिक ड) वरील सर्व

P.T.O.

vi) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी ही .... ला उपयुक्त आहे.

अ) खाजगी क्षेत्र ब) सार्वजनिक क्षेत्र

क) बिगर शासकीय संस्था ड) खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्र दोहोंनाही

vii) अधिकार प्रदान म्हणजे .... होय.

अ) एकाधिकार ब) निर्देशनातील एकवाक्यता

क) जबाबदाऱ्यांचे निश्चितीकरण ड) आदेशातील एकता

viii) व्यवस्थापनाची 14 तत्वे .... यांनी मांडली.

अ) एफ. डब्ल्यू. टेलर ब) हेन्री फेयॉल

क) हेन्री मिंन्टबर्ग ड) पीटर ड्रकर

ix) व्यवसाय संस्थेत योग्य व्यक्तीला, योग्य कामाची जबाबदारी सोपविणे म्हणजे?

अ) कार्य निश्चिती

ब) कार्यगट पाडणे

क) कामाची विभागणी किंवा कार्यवाटप

ड) अधिकार वाटप

x) अभिप्रेरणेच्या गरज अधिश्रेणीमध्ये किती स्तर आहेत.

अ) 6 ब) 5

क) 4 ड) 2

xi) विश्वस्तपदाची (Trusteership) संकल्पना .... यांनी मांडली.

अ) महात्मा गांधी ब) पंडित जवाहरलाल नेहरू

क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड) पीटर ड्रकर

xii) पुर्वानुमान म्हणजे ....

अ) भविष्यकालीन घटनांचा अंदाज होय

ब) भविष्यकालीन घटनांचे मोजमाप करणे

क) भविष्यकालीन घटनांवर नियोजन योजना करणे

ड) वरील सर्व

प्रश्न 2) **खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा :** **[5 × 5 = 25]**

अ) नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

ब) व्यवस्थापन विषयक अभ्यासाची गरज/महत्व स्पष्ट करा.

क) संघटनेचे प्रकार स्पष्ट करा.

ड) डग्लस मॅग्रेगर यांचा क्ष सिद्धांत आणि य सिद्धांत स्पष्ट करा.

य) निर्देशनाची तंत्रे सांगा.

र) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी ही संकल्पना स्पष्ट करा.

ल) नेतृत्वाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

munotes.in

प्रश्न 3) **खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा :** **[5 × 5 = 25]**

अ) नियंत्रण ही संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) सामूहिक कार्य/सांघिक कार्य ही संकल्पना स्पष्ट करा.

क) नियोजनाचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करा.

ड) संघटनेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

य) बदल व्यवस्थापन ही संकल्पना स्पष्ट करा.

र) महात्मा गांधींचे व्यवस्थापन विचारातील योगदान स्पष्ट करा.

ल) व्यवस्थापनाचा अर्थ आणि व्याख्या द्या.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी कोणतेही 1 प्रश्न सोडवा :** **[1 × 10 = 10]**

अ) व्यवस्थापनाची कार्य/प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) अभिप्रेणीची व्याख्या द्या. अभिप्रेरणेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

❄ ❄ ❄

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7771

[Total No. of Pages : 6

[5801]SODL-2005

S.Y. B.Com.

205 : ELEMENTS OF COMPANY LAW

(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Attempt any ten out of twelve from the following :** **[10]**

a) A new Indian Companies Act came into existence in _______

i) 2013 ii) 1956

iii) 1942 iv) 1949

b) According to the new law certain categories of companies are required to spend certain amounts under _________.

i) Corporate Social Responsibility

ii) Excise Duty

iii) Direct Tax

iv) Grant

c) The persons who come together to form the company are called ______.

i) Promotors of the Company ii) Organization

iii) Director iv) Manager

d) After getting the registration certificate, the public company has to obtain the ________ certificate, only after that the business can be started.

i) Promotion ii) Registration

iii) Business Commencement iv) None of the above

e) The name of the state in which the company is to be incorporated is written in the ________.

i) Name Clause ii) Address Clause

iii) Object Clause iv) Liability Clause

P.T.O.

munotes.in

f) A prospectus can only be published by a ______ Company.

i) Private ii) One Person

iii) Public iv) Government

g) Shares are considered ________ property of the shareholders.

i) Public ii) Personal

iii) Partnership iv) Loan

h) The rate of dividend on _______ is not fixed but depends on the profits of the company.

i) Equity Shares ii) Preference Shares

iii) Reserve Capital iv) None of the above

i) The first director of a public company is appointed by the ______.

i) Shareholders ii) People

iii) Government iv) Promotors

j) A company is an ________ person created by law.

i) Animate ii) Inanimate

iii) Artificial iv) All of the above

k) Managing Director can be appointed for _______ years.

i) 2 ii) 5

iii) 10 iv) 15

l) The board of directors is required to hold at least one meeting every ______ months.

i) 2 ii) 3

iii) 5 iv) 6

Q2) **Attempt any five out of seven from the following : [25]**

a) Explain the features of Company.

b) Explain the steps in company promotion process.

c) State the elements in Memorandum of Association.

d) Distinguish between Equity shares and Preference shares.

e) Explain the rights of Board of Directors.

f) State the responsibility of the Board of Directors in terms of Corporate Social Responsibility.

g) State the methods of Voting.

munotes.in

Q3) **Attempt any five out of seven from the following : [25]**

a) Explain the types of Company.

b) State the legal responsibility of Promotors.

c) Distinguish between Memorandum of Association and Article of Association.

d) State the effects of Irregular Shares Distribution.

e) Explain the various types of Directors.

f) Explain the Statutory Duties of Company Director.

g) State the various types of Proposal.

Q4) **Attempt any one out of two from the following : [10]**

a) What is E-Governance? Explain its Scope and Advantages.

b) What is winding up of a company? Explain the winding up of a company by way of adjudication.

▽▽▽▽

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7771

[5801]SODL-2005
S.Y. B.Com.
205 : ELEMENTS OF COMPANY LAW
(2019 Pattern) (CBCS)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही 10 सोडवा. **[10]**

अ) नवीन भारतीय कंपनी कायदा .... मध्ये अस्तित्वात आला.

i) 2013 ii) 1956
iii) 1942 iv) 1949

ब) नवीन कायद्यानुसार कंपन्यांच्या काही वर्गांना .... अंतर्गत काही रक्कम खर्च करणे अनिवार्य आहे.

i) कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व ii) उत्पादन शुल्क
iii) प्रत्यक्ष कर iv) अनुदान

क) ज्या व्यक्ती एकत्र येऊन कंपनीची स्थापना करतात, त्या व्यक्तीना .... म्हणतात.

i) कंपनीचे प्रवर्तक ii) संघटन
iii) संचालक iv) व्यवस्थापक

ड) सार्वजनिक कंपनीला नोंदणी दाखला मिळाल्यानंतर .... दाखला मिळवावा लागतो, त्यानंतरच व्यवसाय प्रारंभ करता येतो.

i) प्रवर्तन ii) नोंदणी
iii) व्यवसाय प्रारंभ iv) यापैकी नाही

इ) ज्या राज्यात कंपनी स्थापन होणार आहे, त्या राज्याचे नाव .... यामध्ये लिहिलेले असते.

i) नाम विधान ii) स्थल विधान
iii) उद्दिष्ट विधान iv) देयता विधान

P.T.O.

फ) माहितीपत्रक फक्त .... कंपनीच प्रसिद्ध करू शकते.

i) खाजगी ii) एक व्यक्ती

iii) सार्वजनिक ii) सरकारी

य) भाग ही भागधारकांची .... मालमत्ता समजली जाते.

i) सार्वजनिक ii) वैयक्तिक

iii) भागीदारी ii) कर्ज

र) .... वरील लाभांशाचा दर निश्चित नसतो तर तो कंपनीच्या नफ्यावर अवलंबून असतो.

i) सामान्य भाग ii) अग्रहक्क भाग

iii) राखीव भांडवल iv) यापैकी नाही

ल) सार्वजनिक कंपनीचा पहिला संचालक हा .... द्वारे नियुक्त केला जातो.

i) भागधारक ii) लोक

iii) शासन iv) प्रवर्तक

व) कंपनी ही कायद्याने तयार केलेली .... व्यक्ती आहे.

i) सजीव ii) निर्जीव

iii) कृत्रिम iv) वरीलपैकी सर्व

श) व्यवस्थापकीय संचालकांची नेमणूक .... वर्षाकरीता करता येते.

i) 2 ii) 5

iii) 10 iv) 15

ष) संचालक मंडळाची दर .... महिन्यांनी किमान एक सभा भरविणे आवश्यक असते.

i) 2 ii) 3

iii) 5 iv) 6

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कंपनीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) कंपनीच्या प्रवर्तन प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा.

क) घटनापत्रकातील घटक सांगा.

ड) सामान्य भाग व अग्रहक्क भाग यातील फरक स्पष्ट करा.

इ) संचालक मंडळाचे अधिकार स्पष्ट करा.

फ) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारीसंदर्भात संचालक मंडळाची जबाबदारी सांगा.

य) मतदानाच्या पध्दती सांगा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कंपनीचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) प्रवर्तकाची कायदेशीर जबाबदारी सांगा.

क) घटनापत्रक व नियमावली यातील फरक स्पष्ट करा.

ड) अनियमित भाग वाटपाचे परिणाम सांगा.

इ) संचालकाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

फ) कंपनीच्या संचालकांची वैधानिक कर्तव्ये स्पष्ट करा.

य) प्रस्तावाचे विविध प्रकार सांगा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) ई-गव्हर्नन्स म्हणजे काय? त्याची व्याप्ती व फायदे स्पष्ट करा.

ब) कंपनीचे समापन म्हणजे काय? न्यायाधीकरणाद्वारे कंपनीचे केले जाणारे समापन स्पष्ट करा.

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7772

[Total No. of Pages : 4

[5801]SODL-2006
S.Y. B.A./S.Y. B.Com.
AECC : ENVIRONMENTAL STUDIES
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Attempt any Ten out of Twelve from the following :** **[10]**

a) Define Atmosphere.

b) Explain the concept of sustainability.

c) Define the term Ecosystem.

d) Write flow chart of the process of Ecological Succession.

e) Write any two reasons that causes soil Erosion.

f) Give 2 example of conventional Energy Resources.

g) Name two Hotspots of India.

h) Name 2 example of Natural Sources of Air Pollution.

i) Define Global Warming.

j) Give any two objective of Kyoto Protocol.

k) Give any two Health effect of Environmental Pollution.

l) Give any two effect of Earthquake.

munotes.in

P.T.O.

Q2) Attempt any Five out of Seven from the following : [25]

a) Write short note on 5 treaty signed by International Sustainable Development.

b) Write short note on Marine Ecosystem.

c) Write the causes of Flood.

d) Write a note on Biological Conservation Zone.

e) Explain Nuclear disaster and it's effect on Human Health.

f) Write significance and form of ozone layer.

g) What is effect of overpopulation on Environment.

Q3) Attempt any Five out of Seven from the following : [25]

a) Define landslide. Explain it's types in detail.

b) Explain Air Prevention and control of pollution Act.

c) Write 4 important steps of development of Resources.

d) Define food chain. Explain food chain and foodweb with suitable example.

e) Explain scope and importance of Environmental science.

f) Explain any 4 threats to Biodiversity.

g) Write short note on Alternative energy resources.

Q4) Attempt any One out of Two from the following : [10]

a) Define Environment. Write in detail all segments of Environment.

b) What are the sources, causes and control measure of Water Pollution.

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7772

[5801]SODL-2006
S.Y. B.A./S.Y. B.Com.
AECC : ENVIRONMENTAL STUDIES
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढील 12 पैकी कोणत्याही किमान 10 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[10]**

अ) वातावरणाची योग्य व्याख्या लिहा.

ब) शाश्वतता म्हणजे काय हे स्पष्ट करा.

क) 'परिसंस्था' योग्य व्याख्या लिहा.

ड) परिस्थितिकीय अनुक्रमणाची प्रक्रिया लिहा.

इ) जमिनीची धुप होण्यासाठीचे दोन कारणीभूत घटक लिहा.

फ) पारंपारिक उर्जा स्त्रोताचे दोन उदाहरण लिहा.

य) भारतातील दोन जैवविविधतेची संपन्न ठिकाणे लिहा.

र) नैसर्गिक हवा प्रदुषणाची दोन उदाहरण लिहा.

ल) ग्लोबल वॉर्मिंग ची व्याख्या लिहा.

व) क्योटो कराराचा मुख्य उद्देश स्पष्ट करा.

श) पर्यावरण प्रदूषणाचा मानवी आरोग्यावर होणारे दोन परिणाम लिहा.

ष) भुकंपाचे दोन परिणाम सांगा.

प्रश्न 2) पुढील 7 पैकी कोणत्याही किमान 5 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) अंतरराष्ट्रीय शाश्वत विकासाचे महत्त्वाचे पाच करारांवर टिप लिहा.

ब) सागरी परिसंस्था वर थोडक्यात माहिती लिहा.

क) पूर येण्याची कारणे विशद करा.

ड) जीवावरण राखीव क्षेत्र स्पष्ट करा.

इ) आण्विक आपत्ती आणि मानवी आरोग्यास धोका स्पष्ट करा.

फ) ओझोन थराचे महत्तव व स्वरूप स्पष्ट करा.

य) लोकसंख्या वाढीचा पर्यावरणावर परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढील 7 पैकी कोणत्याही किमान 5 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) भूस्खलनाची व्याख्या व त्याचे प्रकारांबद्दल माहिती लिहा.

ब) हवा प्रतिबंध व प्रदूषण नियंत्रण कायदा स्पष्ट करा.

क) साधनसंपत्तीच्या विकासाचे चार टप्पे स्पष्ट करा.

ड) अन्नसाखळी म्हणजे काय? अन्नसाखळी व अन्नजाळे उदाहरणासह स्पष्ट करा.

इ) पर्यावरणाची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.

फ) जैवविविधतेला असलेली चार धोके थोडक्यात लिहा.

य) पर्यायी उर्जास्त्रोतांबद्द्ल थोडक्यात माहिती लिहा.

प्रश्न 4) पुढील 2 पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) पर्यावरण ची व्याख्या लिहा? पर्यावरणाचे सर्व विभांगाची थोडक्यात माहिती लिहा.

ब) जल प्रदुषणाची कारणे, परिणाम व उपायांवर थोडक्यात माहिती लिहा.

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7773

[Total No. of Pages : 6

[5801]-SODL-2007
S.Y. B.Com.
206 - A : BUSINESS ADMINISTRATION
(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) **Attempt any ten out of twelve from the following :** **[10]**

a) The department of business that deals with the distribution and transportation of goods and services is __________.

i) Distribution Department
ii) Finance Department
iii) Human Resource Department
iv) Research and Development Department

b) Business secrecy is maximum in __________ Organization.

i) One Person Company
ii) Partnership Firm
iii) Co-operative Society
iv) Company

c) In the Hindu Undivided Family system of business, the members of the organization are called _________.

i) Secretary
ii) Chairman
iii) Karta
iv) Coparceners

d) A Limited Liability Partnership is formed under the _________ Act.

i) Limited Liability Partnership Act 2008
ii) Indian Partnership Act 1932
iii) Indian Company Act 1956
iv) Maharashtra Co-operative Act 1960

P.T.O.

e) The factors of business control are collectively called __________.

i) Internal Factors ii) External Factors

iii) Controlled Factors iv) Uncontrolled Factors

f) The full form of FSSAI is ___________.

i) Food Safety and Standards Authority of India

ii) Food Standards and Safety Authority of India

iii) Food Safety and Standards Agency of India

iv) Food Standards and Safety Agency of India

g) A Partnership Firm is established under __________ Act.

i) Company Act 2013 ii) Indian Partnership Act 1932

iii) Indian Contract Act 1872 iv) None of the above

h) The minimum number of members required for incorporation of a public limited company is _________.

i) 3 ii) 2

iii) 7 iv) 50

i) The Employees' Provident Fund and Conservation Provisions Act was established in the year ___________.

i) 1952 ii) 1959

iii) 1951 iv) None of the above

j) Productivity is measured in __________.

i) Raw Material Input ii) Worker Input

iii) Capital Input iv) All of the above

k) The basic purpose of existence of any organization is described by ________.

i) Policy ii) Mission

iii) Process iv) Strategy

l) Government policy towards industries is called __________.

i) Industrial Policy ii) Economic Policy

iii) Activity Policy iv) None of the above

munotes.in

Q2) **Attempt any five out of seven from the following :** **[25]**

a) What is International Trade?

b) Define One Person Company and explain its features.

c) State the types of Business Environment.

d) State the Business related laws.

e) Write note - National Productivity Council.

f) Write the advantages of Mergers.

g) What is Corporate Social Responsibility?

Q3) **Attempt any five out of seven from the following :** **[25]**

a) Explain the economic objectives of business.

b) State the demerits of Multinational Companies.

c) Describe the factors in Macro Environment.

d) State the features of Promotors.

e) Explain the features of Limited Liability Partnership.

f) Write note - Quality Control.

g) Explain the features of Franchisee.

Q4) **Attempt any one out of two from the following :** **[10]**

a) Explain the concept 'Management and Administration' and distinguish.

b) Define Franchisee and explain its advantages and disadvantages.

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

P7773

[5801]-SODL-2007

S.Y. B.Com.

206 - A : BUSINESS ADMINISTRATION

(2019 Pattern) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना:

1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 1 गुण) [10]

अ) वस्तू व सेवा यांचे वितरण आणि वहन करणारा व्यवसायाचा विभाग म्हणजे .... होय.

i) वितरण विभाग ii) वित्त विभाग

iii) मानवी संसाधन विभाग iv) संशोधन व विकास विभाग

ब) .... संस्थे मध्ये व्यावसायिक गुप्तता जास्तीत जास्त असते.

i) एकल व्यापारी संस्था ii) भागीदारी संस्था

iii) सहकारी संस्था iv) कंपनी

क) अविभक्त हिंदू कुटुंब पद्धती व्यवसायात संस्थेतील सदस्यांना .... असे म्हणतात.

i) सचिव ii) अध्यक्ष

iii) कर्ता iv) सदस्य

ड) मर्यादित दायित्व भागीदारीची स्थापना .... कायद्यान्वये करण्यात येते.

i) मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा – 2008

ii) भारतीय भागीदारी कायदा – 1932

iii) भारतीय कंपनी कायदा – 1956

iv) महाराष्ट्र सहकारी कायदा – 1960

munotes.in

इ) व्यवसायाच्या नियंत्रणातील घटकांना एकत्रित पणे ……………… असे म्हणतात.

i) अंतर्गत घटक ii) बाहय घटक

iii) नियंत्रित घटक iv) अनियंत्रित घटक

फ) FSSAI चे पूर्ण रूप ……………. हे होय.

i) Food Safety and Standards Authority of India

ii) Food Standards and Safety Authority of India

iii) Food Safety and Standards Agency of India

iv) Food Standards and Safety Agency of India

य) भागीदारी फर्मची ……………. या कायद्यानुसार स्थापन केली जाते.

i) कंपनी कायदा 2013 ii) भागीदारी कायदा 1932

iii) भारतीय करार कायदा 1872 iv) वरीलपैकी नाही

र) सार्वजनिक लि., कंपनीत स्थापनेसाठी अर्ज करण्यासाठी लागणाऱ्या किमान सभासदांची संख्या आहे.

i) 3 ii) 2

iii) 7 iv) 50

ल) कर्मचाऱ्यांचे भविष्य निर्वाह निधी आणि संवर्धन तरतूद कायदा कधी स्थापन झाला.

i) 1952 ii) 1959

iii) 1951 iv) वरीलपैकी नाही

व) खालीलपैकी कोणत्या इनपुट स्त्रोतांमध्ये उत्पादकता मोजली जाऊ शकते.

i) कच्चा माल इनपुट ii) कामगार इनपुट

iii) भांडवल इनपुट iv) वरील सर्व

स) कोणत्याही संस्थेच्या अस्तित्वाचा मूलभूत हेतु त्या द्वारे वर्णन केला जातो –

i) धोरणे ii) मिशन

iii) प्रक्रिया iv) रणनीती

श) उद्योगांविषयी सरकारच्या धोरणाला ……………. म्हणतात.

i) औद्योगिक धोरण ii) आर्थिक धोरण

iii) कार्य धोरण iv) वरील पैकी नाही

munotes.in

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 5 गुण) **[25]**

अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय?

ब) एकल व्यापारी संस्थेची व्याख्या करून वैशिष्टये स्पष्ट करा.

क) व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सांगा?

ड) औद्योगिक संबंधित कायदे सांगा.

इ) 'राष्ट्रीय उत्पादकता परिषद' टीप लिहा.

फ) विलीनीकरणाची फायदे लिहा.

य) कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व म्हणजे काय?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 5 गुण) **[25]**

अ) व्यवसायाची आर्थिक उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

ब) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे दोष सांगा.

क) समग्र पर्यावरणातील घटकांचे वर्णन करा.

ड) प्रवर्तकांची वैशिष्टये सांगा.

इ) मर्यादित दायित्व भागीदारीचे वैशिष्टये स्पष्ट करा.

फ) 'गुणवत्ता नियंत्रण' टीप लिहा.

य) फ्रँचायझिंगची वैशिष्टये स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही 1 प्रश्न सोडवा. (10 गुण) **[10]**

अ) व्यवस्थापन आणि प्रशासन संकल्पना स्पष्ट करून दोहोंतील फरक स्पष्ट करा.

ब) फ्रँचायझिंगची व्याख्या देऊन त्याचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

❑❑❑

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7774

[Total No. of Pages : 6

[5801]SODL-2008
S.Y. B.Com.
206 B : BANKING AND FINANCE
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **Attempt Any Ten :** **[10]**

i) Imperial Bank of India was nationalized on May 1,1995 and established as?

a) State Bank of India b) IDBI Bank

c) Bank of Maharashtra d) Canara Bank

ii) The rate at which the central bank provides loans to the commercial banks through commercial letters, promissory notes is called as ____

a) Reverse repo rate b) Bank rate

c) Repo rate d) None of these

iii) In 1969 _______ banks were nationalized.

a) 14 b) 6

c) 20 d) 8

iv) The bank entrusted with the responsibility of leading the development of banking facilities in the district is called a bank.

a) Dena Bank b) Lead Bank

c) Yojana Bank d) Grameen Bank

v) When was the Co-operative Act first passed in India?

a) 1904 b) 1910

c) 1912 d) 1905

munotes.in

vi) Write the full form of IDBI Bank.

a) Inter Development Bank of India

b) Industrial Bank

c) Industrial Development Bank of India

d) None of the above

vii) A bank that controls the supply of credit in an economy.

a) Commercial bank b) Central bank

c) Private bank d) Foreign bank

viii) ________ means to show the ratio of the rate of increase in deposits and credit supply.

a) Bank deposit ratio b) Cash reserve ratio

c) Statutory Liquidity Ratio d) None of these

ix) When was the nationalization of Reserve Bank of India?

a) 1948 b) 1947

c) 1949 d) 1935

x) Private banks are controlled by ________

a) Reserve Bank of India b) SEBI

c) I.R.D.A. d) Exim Bank

xi) When was Basel criteria-II announced?

a) 2005 b) 2004

c) 2003 d) 2001

xii) In India, the structure of Co-oparative Bank.

a) Three layer b) Single layer

c) Bilayer d) None of these

***Q2)* Attempt Any Five :** **[25]**

a) Mention the development functions of the reserve bank of India?

b) Write short note-Evolution of reserve bank?

c) Write short note-old and new private sector bank in India.

d) What were the features of public sector bank.

e) Write briefly about wholesale banking advantages.

f) Mention the objective bank nationalization.

g) Write short note-Regional rural bank.

munotes.in

Q3) **Attempt Any Five :** **[25]**

a) Define development bank and explain in brief evolution of development bank.

b) Write briefly about functions of development bank in India.

c) Write short note-Retail bank.

d) Write advantages of Indian branch banking system.

e) Write short note-Islamic Banking.

f) Write short note-digital Banking.

g) Write in brief about recommendation of M. Narshimahn Committee I (1991).

Q4) **Attempt Any One :** **[10]**

a) Discuss the challenges faced by the cooperative banks in India?

b) Analyze the impact of covid-19 on Indian banking sector.

munotes.in

♣ ♣ ♣

Total No. of Questions: 4]

P7774

[5801]SODL-2008
S.Y. B.Com.
206 B : बँक व्यवसाय आणि वित्त पुरवठा
(भारतीय बँक प्रणाली)
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्रश्न 1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) इंपिरियल बँक इंडियाचे 1 मे 1995 राष्ट्रीयकरण करून .... स्थापना करण्यात आली?

अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) आय डी बी आय बँक

क) बँक ऑफ महाराष्ट्र ड) कॅनरा बँक

ii) ज्या दराने मध्यवर्ती बँक व्यापारी पत्रे, वचनचिठ्ठी यामार्फत व्यापारी बँकांना कर्जपुरवठा करते त्या दरास .... असे म्हणतात.

अ) रिव्हर्स रेपो दर ब) बँक दर

क) रेपो दर ड) यापैकी नाही

iii) 1969 मध्ये .... बँकांचे राष्ट्रीयकरण करण्यात आले.

अ) 14 ब) 6

क) 20 ड) 8

iv) जिल्ह्यामध्ये बँकिंग सुविधा घडविण्यासाठी नेतृत्व करण्याची जबाबदारी ज्या बँकेवर सोपविण्यात आली त्या बँकेला .... असे म्हणतात.

अ) देना बँक ब) अग्रणी बँक

क) योजना बँक ड) ग्रामीण बँक

v) भारतात सहकारी कायदा सर्वप्रथम कधी पास झाला?

अ) 1904 ब) 1910

क) 1912 ड) 1905

vi) आय डी बी आय बँकेचे पूर्ण रूप लिहा.

अ) इंटर डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया ब) इंडस्ट्रियल बँक

क) इंडस्ट्रियल डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया ड) वरीलपैकी नाही

munotes.in

vii) अर्थव्यवस्थेतील पतपुरवठ्यावर नियंत्रण ठेवणारी बँक ....

अ) व्यापारी बँक | ब) मध्यवर्ती बँक

क) खाजगी बँक | ड) विदेशी बँक

viii) .... म्हणजे ठेवी आणि पतपुरवठा यामध्ये किती दराने वाढ होत आहे याचे गुणोत्तर दर्शविणे होय.

अ) बँकेतील पतठेव गुणोत्तर | ब) रोख राखीव निधी प्रमाण

क) वैधानिक तरलता गुणोत्तर | ड) यापैकी नाही

ix) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे राष्ट्रीयकरण कधी झाले?

अ) 1948 | ब) 1947

क) 1949 | ड) 1935

x) खासगी बँकांवर .... चे नियंत्रण असते.

अ) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया | ब) सेबी

क) आय. आर. डी. ए. | ड) एक्झिम बँक

xi) बेसल निकष - II हा कधी घोषित करण्यात आला?

अ) 2005 | ब) 2004

क) 2003 | ड) 2001

xii) भारतातील सहकारी बँकांची रचना .... आहे.

अ) त्रीस्तरीय | ब) एकस्तरीय

क) द्वीस्तरीय | ड) यापैकी नाही

प्रश्न 2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) रिझर्व्ह बँकेची विकासात्मक कार्ये सांगा?

ब) टीपा लिहा – रिझर्व्ह बँकेची उत्क्रांती.

क) टीपा लिहा – भारतातील जुन्या आणि नवीन खाजगी बँका.

ड) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकाची वैशिष्टे कोणती आहेत?

इ) घाऊक बँकेचे फायदे थोडक्यात सांगा?

फ) बँक राष्ट्रीयकरणाची उद्दिष्टे थोडक्यात सांगा?

य) टीपा लिहा – प्रादेशिक ग्रामीण बँक.

munotes.in

प्रश्न 3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) विकास बँकेची व्याख्या सांगा? व थोडक्यात उत्क्रांती स्पष्ट करा?

ब) भारतातील विकास बँकेची कार्ये थोडक्यात स्पष्ट करा?

क) टीपा लिहा – किरकोळ बँक.

ड) भारतातील शाखा बँकिंग पद्धतीचे फायदे लिहा?

इ) टीपा लिहा – इस्लामिक बँक

फ) टीपा लिहा – डिजीटल बँकिंग

य) एम. नरसिहम समितीच्या शिफारशी I (1991) थोडक्यात स्पष्ट करा?

प्रश्न 4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) भारतीय सहकारी बँक व्यवसायासमोरील आव्हानांची चर्चा करा?

ब) कोविड –19 महामारीचा भारतातील बँक व्यवसायावर झालेला परिणाम सविस्तर विशद करा?

♣ ♣ ♣

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7775

[Total No. of Pages : 2

[5801]-SODL-2009
S.Y. B.Com.
206C : BUSINESS LAWS AND PRACTICE
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Attempt any ten out of twelve from the following :** **[10 × 1 = 10]**

a) Explain the term Retail sales.

b) What do you mean by Buyer?

c) Define miscellaneous insurance.

d) What are the basic terms in general insurance?

e) Define electronic signature.

f) Define consumer co-operative society.

g) What do you mean by medical report in life insurance?

h) Define the term Conditions and privileges in life insurance.

i) Define combination as per Competition Act 2002.

j) Define agreement as per Competition Act 2002.

k) Define the term industrial dispute.

l) Define lock out.

P.T.O.

munotes.in

Q2) **Attempt any five out of seven from the following :** **[5 × 5 = 25]**

a) Explain the benefits of reinsurance.

b) State two merits of the principle of indemnity.

c) What do you mean by cyber security?

d) What is maturity claim?

e) What are the outcome of industrial disputes?

f) What are the current challenges in life insurance industry?

g) What are the punishment for establishments that disregards the provisions of Sec 7 of Maharashtra Shops and Establishment Act?

Q3) **Attempt any five out of seven from the following :** **[25]**

a) Explain the principles of fire insurance.

b) What are the two conditions for return of premium?

c) What are the features of co-operative society?

d) What do you mean by assignment of policy?

e) Explain Prohibitions of anti-competitive agreements as per Competition Act, 2002.

f) What are the various forms of strikes?

g) Write short notes on bye-laws as per Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

Q4) **Attempt any one out of two from the following :** **[1 × 10 = 10]**

a) What are the advantages of life insurance?

b) State the types of marine insurance policies.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7776

[Total No. of Pages : 5

[5801]SODL-2010
S.Y. B.Com.
COST AND WORKS ACCOUNTING
(2019 Pattern) (206 E)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Use of Calculator is allowed.*

munotes.in

Q1) A) **Fill in the blanks (Any Five) :** **[5]**

i) The amount of expenditure incurred on, or attributable to, a specified thing or an activity or cost unit is known as ______

ii) A cost that is easily traceable to a cost object is known as _________

iii) E.O. Q. stands for _______

iv) A total of all the direct costs is known as _______

v) An unit of product or service in relation to which costs are ascertained is called as ________.

vi) The Technique and process of ascertaining the cost is known as ______.

B) **State whether the following statement is TRUE or FALSE (Any Five) :** **[5]**

i) Costing is specialized branch of accounting which deals with Classification, recording, allocation and directing.

ii) The aggregate amount of all the items of expenses paid or payable for the particular product or service is called as marginal cost.

iii) A location, person, or item of equipment for which costs may be ascertained and used for the purposes of cost control is known as Cost Center.

iv) The expenses which can be directly charged to jobs, products, processes, cost centers or cost units is termed as direct cost.

P.T.O.

v) Machine hour rate is an improvement over the percentage on direct labour cost method.

vi) A cost that changes in total amount with the change in the level of activity is known as Fixed Cost.

Q2) **Attempt any Five from the following : [25]**

a) What are the Objectives of Cost Accounting?

b) What are the Functions of the Purchase Department?

c) Write note on - 'Purchase Requisition'.

d) From the figures given below, calculate Economic Order Quantity (EOQ) and Total cost at EOQ.

- Total consumption of material per year 10,000 kgs
- Buying cost per order Rs. 50
- Unit cost of material Rs. 2 per kg
- Carrying and storage cost 8%

e) Calculate Ordering Level, Minimum Level and Maximum Level from the following :

- Re-order quantity 1,500 units,
- Re-order period 4 to 6 weeks,
- Maximum consumption 400 units per week
- Average consumption 300 units per week
- Minimum consumption 250 units per week

f) From the following information, calculate Stock Turnover Ratio :

	Material - A	Material - B
Opening Stock	25,000	87,500
Closing Stock	15,000	62,500
Purchases	1,90,000	1,25,000

g) From the following information, find out the value of Prime Cost.

Particulars	Rs.
Opening Stock of Raw Material	45,000
Closing Stock of Raw Material	35,000
Purchases of Raw Material	1,34,000
Carriage Inward	3,400
Productive Wages	12,500
Unproductive Wages	23,000
Direct Expenses	9,000

***Q3)* Attempt any Five from the following :** **[25]**

a) What are the advantages of Bin Card?

b) Difference between Financial Accounting and Cost Accounting.

c) Write Note on - Piece Rate System

d) Draw specimen for Material Requisition Note

e) From the following information, prepare a statement showing ABC analysis. A store has 4,000 items of consumption and monthly consumption value is Rs. 8,00,000. The other details are as follows :

Material type	Percentage of each item	Percentage of Total Value
A	10%	65%
B	30%	20%
C	60%	15%
Total	100%	100%

f) Using Taylor's differential piece rate system, find out the earnings of workers X and Y from the following particulars :

- Standard Time per piece = 20 minutes
- Normal Rate per hour = 0.90

In a 9 hours day, X produces 25 units and Y produces 30 units.

Lower rate is 80% of normal rate and higher rate is 120% of normal rate.

munotes.in

g) ABC Ltd. provided the following information.

- No. of workers (1st April 2022) - 400
- No. of workers (30th April 2022) - 500
- No. of workers resign - 35
- No. of workers discharge - 10
- No. of replacement - 40

Calculate labour turnover rate under :

i) Separation Method

ii) Replacement Method

iii) Flux Method

Q4) **Attempt any One from the following :** **[10]**

a) From the following information for the month of January, prepare a cost sheet to show the following components : (i) Prime Cost, (ii) Factory Cost, (iii) Cost of Production, (iv) Total Cost.

Particulars	**Rs.**	**Particulars**	**Rs.**
Direct material	57,000	Director's remuneration	1,500
Direct wages	28,500	Telephone and postage	200
Factory rent and rates	2,500	Printing and stationery	100
Office rent and rates	500	Legal charges	150
Plant repairs and maintenance	1,000	Advertisement	1,500
Plant depreciation	1,250	Salesmen's salaries	2,500
Factory heating and lighting	400	Showroom rent	500
Factory manager's salary	2,000	Sales	1,16,000
Office salaries	1,600		

munotes.in

b) The following transactions occurred in the month from January to March 2022 regarding purchase and issue of a material :

2 Jan.2022 Purchased 4,000 units @ 4.00 per unit

20 Jan. 2022 Purchased 500 units @ 5.00 per unit

5 Feb. 2022 Issued 2,000 units

10 Feb. 2022 Purchased 6,000 units @ 6.00 per unit

12 Feb. 2022 Issued 4,000 units

2 Mar. 2022 Issued 1,000 units

5 Mar. 2022 Issued 2,000 units

15 Mar. 2022 Purchased 4,500 units @ 5.50 per unit

20 Mar. 2022 Issued 3,000 units

Prepare Stores Ledger Account as per FIFO method of charging material issues.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7777

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-2011
S.Y. B.Com.
206 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following. **[10]**

i) Full form of NDP -
   a) Net Domestic Product b) New Domestic Product
   c) National Domestic Product d) None of the above

ii) After India's independence, the share of services in the GDP was approximately ______ %.
   a) 40% b) 30%
   c) 50% d) 60%

iii) SHG Bank linkage programme initiated by _____ .
   a) HDFC b) ICICI
   c) NABARD d) SBI

iv) Full form of DRDA _____
   a) District Rural Development Agency
   b) District Real Development Agency
   c) District Rural Depend Agency
   d) None of the above

v) The world bank and the _____ monetary fund are great supporters.
   a) Internal b) Indian
   c) National d) International

vi) Many _____ s have set up self – help groups.
   a) World bank b) NGO's
   c) SHG's d) DPIP

vii) Indian partnership act, ______.
   a) 1931 b) 1933
   c) 1932 d) 1934

viii) Types of social audit ___
   a) Financial statement social audit
   b) Macro – Micro social indicator audit
   c) Partial social audit
   d) All of the above

P.T.O.

munotes.in

ix) The first objective of business is ____ in nature.

a) Political b) Scientific

c) Historical d) Economic

x) Robert Crawford developed this technique in _____

a) 1954 b) 1955

c) 1956 d) 1957

xi) In India, ____ is now mandated by government law.

a) CRY b) CSR

c) RTI d) NGO's

xii) New types of entrepreneurs _____

a) Solo operators b) Active partners

c) Investors d) All of the above

Q2) Attempt any 5 out of 7. **[25]**

a) How does entrepreneurship help in the process of economic development of a country?

b) Briefly explain the evolution of snapdeal.

c) Write a short note on the meaning of creativity.

d) Why does a business organization requires corporate governance?

e) Mention any four functions of SHG's.

f) Briefly explain the opportunities for the service sector in Urban areas.

g) What are the lessons in entrepreneurship that can be learned through Agarwal's Journey?

Q3) Attempt any 5 out of 7. **[25]**

a) How has corona virus effected entrepreneurship?

b) Write a short note on the growth of the service sector in India.

c) Mention any two grounds for SHG formation.

d) How is the Cadbury code significant for corporate governance?

e) What do you mean by mind mapping?

f) Briefly explain the ways through which entrepreneurs can stay motivated.

g) List the difference between self – employed and entrepreneurship.

Q4) Attempt any 1 out of 2. **[10]**

a) Discuss the essential qualities that should be possessed by an entrepreneur.

b) Discuss the meaning and importance of sustainable product design.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7777

[5801]-SODL-2011
S.Y. B.Com.
206 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालील 12 पैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) NDP चे पूर्ण रूप ....

अ) Net Domestic Product ब) New Domestic Product

क) National Domestic Product ड) None of the above

ii) भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर जीडीपीमध्ये सेवांचा वाटा अंदाजे .... % होता.

अ) 40% ब) 30%

क) 50% ड) 60%

iii) SHG बँक जोडणी कार्यक्रम .... ने सुरू केला आहे.

अ) HDFC ब) ICICI

क) NABARD ड) SBI

iv) DRDA चे पूर्ण रूप ....

अ) District Rural Development Agency

ब) District Real Development Agency

क) District Rural Depend Agency

ड) None of the above

v) जागतिक बँक आणि .... नाणेनिधी हे मोठे समर्थक आहेत.

अ) अंतर्गत ब) भारतीय

क) राष्ट्रीय ड) आंतरराष्ट्रीय

vi) अनेकांनी .... स्वयंमदत गट स्थापन केले आहेत.

अ) जागतिक बँक ब) NGO's

क) SHG's ड) DPIP

vii) भारतीय भागीदारी कायदा ....

अ) 1931 ब) 1933

क) 1932 ड) 1934

viii) सामाजिक लेखापरिक्षणाचे प्रकार ....

अ) आर्थिक वित्तपत्र सामाजिक लेखापरिक्षण

ब) मॅक्रो–मायक्रो सोशियल इंडिकेटर ऑडीट

क) अंशिक सामाजिक लेखापरिक्षण

ड) वरील सर्व

munotes.in

ix) सृष्टीमध्ये व्यवसायाचे पहिले उद्दिष्ट .... आहे.

अ) राजकीय ब) वैज्ञानिक

क) ऐतिहासिक ड) आर्थिक

x) रॉबर्ट क्रॉफर्डने हे तंत्र भारतात .... मध्ये विकसित केले.

अ) 1954 ब) 1955

क) 1956 ड) 1957

xi) भारतात .... आता सरकारी कायद्याद्वारे अनिवार्य आहे.

अ) CRY ब) CSR

क) RTI ड) NGO's

xii) उद्योजकाचे नवीन प्रकार ....

अ) सोलो ऑपरेटर ब) सक्रीय भागीदार

क) गुंतवणूकदार ड) वरील सर्व

प्र.2) खालील 7 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) देशाच्या आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेत उद्योजकता कशी मदत करते?

ब) स्नॅपडीलची उत्क्रांती थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) 'सर्जनशीलतेच्या' अर्थावर एक छोटी टीप लिहा.

ड) व्यवसाय संस्थेला कार्पोरेट गव्हर्नन्स का आवश्यक आहे?

इ) बचत गटाच्या कोणत्याही चार कार्यांचा उल्लेख करा.

फ) शहरी भागातील सेवा क्षेत्राच्या संधी थोडक्यात सांगा.

य) अग्रवाल यांच्या प्रवासातून उद्योजकतेचे कोणते धडे शिकता येतील?

प्र.3) खालील 7 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कोरोना विषाणूचा उद्योजकतेवर कसा परिणाम झाला आहे?

ब) भारताच्या सेवा क्षेत्राच्या वाढीवर एक छोटी टिप लिहा.

क) SHG निर्मितीसाठी कोणत्याही दोन कारणांचा उल्लेख करा.

ड) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्ससाठी कॅडबरी कोड कसा महत्त्वाचा आहे.

इ) माइंड मॅपिंग (Mind Mapping) म्हणजे काय?

फ) उद्योजक कोणत्या मार्गांनी प्रेरित राहू शकतात ते थोडक्यात सांगा.

य) स्वयंरोजगार आणि उद्योजकता यातील फरक सूचीबद्ध करा.

प्र.4) खालील 2 पैकी 1 प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) उद्योजकाकडे कोणते गुण आवश्यक हवे यावर चर्चा करा.

ब) शाश्वत उत्पादन आराखड्याचा अर्थ आणि महत्त्व यावर चर्चा करा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7778

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-2012
S.Y. B.Com.
206H : MARKETING MANAGEMENT
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following. **[10]**

i) What is mean by 'Sale'?

ii) Who conduct the transaction?

iii) Who is the 'Decider'?

iv) What is mean by 'Pressure Groups'?

v) What is the Full Form of MKIS?

vi) Who is the 'Payer'?

vii) What is green marketing?

viii) What is biosphere?

ix) Define E-marketing.

x) Describe ROI.

xi) What is digital marketing?

xii) State the distances of international trade.

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

i) Explain the components of marketing management?

ii) What are the Elements of Marketing Planning?

iii) Explain the objectives of Marketing Research?

iv) Describe the constraints to effective marketing planning.

v) What are the advantages of using eco-friendly techniques?

vi) State the advantages of E-marketing.

vii) State the different types of online advertising.

munotes.in

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

i) What are the benefits of 'International Marketing'?

ii) What are the benefits of Social media marketing?

iii) What are the challenges before E-Marketing?

iv) What are the objectives of green marketing?

v) Compare online and offline marketing.

vi) What are the modes of media marketing?

vii) What are the reasons for increasing global expansion of companies?

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following. **[10]**

i) Discuss the significance and process of segmenting consumer markets.

ii) Discuss the various digital marketing channels in detail.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7778

[5801]-SODL-2012
S.Y. B.Com.
206H : MARKETING MANAGEMENT
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील बारापैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) 'विक्री' म्हणजे काय?

ii) व्यवहार कोण करतात?

iii) 'निर्णयकर्ता' कोण आहे?

iv) 'दबाव गट' म्हणजे काय?

v) MKIS चे पूर्ण रूप काय आहे?

vi) 'पैसे देणारा' कोण आहे?

vii) ग्रीन विपणन म्हणजे काय?

viii) जीवावरण म्हणजे काय?

ix) ई-विपणनाची व्याख्या करा.

x) ROI चे पूर्ण रूप काय आहे?

xi) डिजिटल विपणन म्हणजे काय?

xii) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील अंतर सांगा.

प्र.2) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) विपणन व्यवस्थापनातील घटक स्पष्ट करा.

ii) मार्केटिंग प्लॅनिंगचे घटक काय आहेत?

iii) विपणन संशोधनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

iv) प्रभावी विपणन नियोजनातील अडचणींचे वर्णन करा.

v) इको-फ्रेंडली तंत्र वापरण्याचे फायदे काय आहेत?

vi) ई-मार्केटिंगचे (विपणनाचे) फायदे सांगा.

vii) ऑनलाइन जाहिरातीचे विविध प्रकार सागा.

munotes.in

प्र.3) खालील सातपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) 'इंटरनॅशनल मार्केटिंग' चे फायदे काय आहेत?

ii) सोशल मीडिया मार्केटिंगचे फायदे काय आहेत?

iii) ई-मार्केटिंगसमोर कोणती आव्हाने आहेत?

iv) ग्रीन मार्केटिंगची (विपणनाची) उद्दिष्टे काय आहेत?

v) ऑनलाइन आणि ऑफलाइन विपणनाची तुलना करा.

vi) मीडिया मार्केटिंगच्या पद्धती काय आहेत?

vii) कंपन्यांचा जागतिक विस्तार वाढण्याची कारणे कोणती?

प्र.4) खालील दोनपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) ग्राहक बाजारांचे विभाजन करण्याचे महत्त्व आणि प्रक्रियेची चर्चा करा.

ii) विविध डिजिटल मार्केटिंग चॅनेलची तपशीलवार चर्चा करा.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7779

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-2013
S.Y. B.Com.
206K : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks.***

Q1) Attempt any 10 questions out of the twelve from the following. **[10]**

i) Give any two objectives of IRDA.

ii) Definition of 'Policy holder' as per insurance Act 1938.

iii) Define Insurance Agent.

iv) What is mean by 'Bonus' in life insurance.

v) Define 'Utmost good faith'.

vi) What is mean by Endorsment?

vii) What is mean by tourism.

viii) What is mean by globalization.

ix) Define business tourism.

x) Give any two socio – cultural impact of tourism.

xi) What is mean by sports tourism.

xii) What is mean by Intra regional tourism.

Q2) Attempt any five out of the seven from the following. **[25]**

i) State any two secondary principles of General Insurance.

ii) Origin of general insurance.

iii) Features of motor insurance.

iv) Constitution of IRDA.

v) Nature of tourism.

vi) State any five challenges before Indian tourism sector.

vii) Economic Impact of tourism.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of the seven from the following. **[25]**

i) Significance of tourism.

ii) Life insurance contract.

iii) Carreer opportunities in tourism.

iv) State any five measures adopted by Govt. for development of tourism in India.

v) Duties of IRDA?

vi) Age of proof of age.

vii) Proposal form.

Q4) Attempt any one out of the following. **[10]**

i) Explain the procedure of taking life insurance policy.

ii) What is mean by tourism? How tourism affect on Environment?

munotes.in

✠ ✠ ✠

Total No. of Questions : 4]

P7779

[5801]-SODL-2013
S.Y. B.Com.
206K : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न साडेवा. **[10]**

i) IRDA चे कोणतीही दोन उदिष्टे द्या.

ii) विमा कायदा 1938 नुसार विमा धारकाची व्याख्या करा.

iii) विमा प्रतिनिर्धा– व्याख्या करा.

iv) आयुर्विम्यामध्ये 'बोनस' म्हणजे काय?

v) व्याख्या करा – परमोच्च विश्वास.

vi) पृष्ठांकन म्हणजे काय?

vii) पर्यटन म्हणजे काय?

viii) जागतिकीकरण म्हणजे काय?

ix) व्याख्या करा – व्यवसायिक पर्यटन.

x) पर्यटनाचे कोणतेही दोन सामाजिक सांस्कृतीक परीणाम सांगा.

xi) खेळ पर्यटन म्हणजे काय?

xii) प्रदेशांतर्गत पर्यटन म्हणजे काय?

munotes.in

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) सामान्य/साधारण विम्याची कोणतीही दोन दुय्यम तत्वे सांगा.

ii) साधारण विम्याचा उगम.

iii) वाहन विम्याची वैशिष्ठे.

iv) IRDA ची संघटन रचना.

v) पर्यटनाचे स्वरूप.

vi) भारतीय पर्यटन क्षेत्रासमोरील कोणतीही पाच आण्हाने.

vii) पर्यटनाचे आर्थिक परीनाम.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) पर्यटनाचे महत्व.

ii) आयुर्विमा करार.

iii) पर्यटनामधील कारकिर्द संधी.

iv) भारतातील पर्यटन वाढीसाठी सरकारने अमलात आणलेले कोणतेही पाच उपाय सांगा.

v) IRDA ची कर्त्यव्ये.

vi) वयाचा पूरावा.

vii) प्रस्ताव अर्ज.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न साडेवा. **[10]**

i) आयुर्विमा घेण्याची प्रक्रिया सांगा.

ii) पर्यटन म्हणजे काय? पर्यटन पर्यावरणावर कशा प्रकारे परीणाम करते ते सांगा.

✠ ✠ ✠

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7780

[Total No. of Pages : 4

[5801]SODL-3001

T.Y. B.Com. (For Distance Education Program)

301 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) A) Fill in the blanks (Any Five) : **[5]**

i) The Indian Contract Act, 1872, came into force on __________.

(1st September 1872, 1st January 1872, 15th August 1872)

ii) ________ is an order of a court restraining a person from doing a particular act.

(Specific performance, Suit for damages, Injunction)

iii) The ________ of the Limited Liability Partnership Act, 2008 lay out provisions regarding the financial disclosures by LLP.

(Chapter V, Chapter VII, Chapter VIII)

iv) Goods to be manufactured, produced or acquired by the seller after the making of the contract of sales are called _________.

(Existing goods, Future goods, Contingent goods)

v) _________ may be defined 'as the settlement of disputes and differences relating to Civil matters between one party and another in a judicial manner.

(Contract, Agreement, Arbitration)

vi) A ________ is a stipulation collateral to the main purpose of the contract.

(Warranty, Condition, Breach)

P.T.O.

munotes.in

B) Match the pairs. **[5]**

Group 'A'		Group 'B'	
i)	Negotiable instrument	a)	Came into force on 17th October, 2000.
ii)	The Information Technology Act, 2000.	b)	1999
iii)	Patent and Trademark	c)	Resolving Consumer Complaints easier and faster
iv)	Trademark Act,	d)	Intellectual Property Rithts
v)	The Consumer Protection Act	e)	Transferable by delivery
		f)	Came into force on 1st January, 2000.

Q2) Attempt any Five. **[25]**

a) Define Contract. Explain any five essential elements of a valid contract.

b) Explain Rights and duties of partners.

c) Difference between Limited Liability Partnership and Partnership Firm.

d) Explain 'Sale' and 'Agreement' to sale?

e) Define Unpaid Seller. Explain Rights of Unpaid Seller.

f) Explain the Concept of Conciliation.

g) Explain Essentials of Arbitration Agreement.

Q3) Attempt any Five. **[25]**

a) What is endorsement? Explain kinds of endorsement.

b) Explain in detail types of cheques.

c) What are the legal issues involved in E-Contracts.

d) Write a note on "Digital Signature".

e) State the Salient features of Consumer Protection Act, 2019.

f) State the meaning and importance of Intellectual Property Rights.

g) Define Copyright. Explain Characteristics and subject matter of copyright.

Q4) Attempt any One. **[10]**

a) Evaluate the agreements that have been 'expressly declared' to be void by the Indian Contract Act.

b) Describe the composition and jurisdiction of the National Commission under the Consumer Protection Act, 2019.

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7780

[5801]SODL-3001

T.Y. B.Com. (For Distance Education Program)

301 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK

(व्यवसाय नियामक कायदे)

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

munotes.in

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) **[5]**

i) भारतीय करार कायदा, 1872 .... पासून लागू करण्यात आलेला आहे.

(1 सप्टेंबर 1872, 1 जानेवारी 1872, 15 ऑगस्ट 1872)

ii) .... म्हणजे एखाद्या व्यक्तीला विशिष्ट कृत्य करण्यास प्रतिबंध करणारा न्यायालयाचा आदेश.

(विशिष्ट कामगिरी, नुकसानीसाठी दावा, मनाई हुकूम)

iii) मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा, 2008 च्या .... मध्ये मर्यादित दायित्व भागीदारी द्वारे आर्थिक प्रकटीकरणासंबंधीच्या तरतुदी आहेत.

(अध्याय V, अध्याय VII, अध्याय VIII)

iv) विक्रीचा करार केल्यानंतर विक्रेत्याने उत्पादित किंवा विकत घेतलेल्या वस्तूंना .... म्हणतात.

(विद्यमान माल, भविष्यकालीन माल, सभाव्य माल)

v) .... व्याख्या एक पक्ष आणि दुसऱ्यामधील नागरी प्रकरणांशी संबंधित विवाद आणि मतभेदांचे न्यायिक पद्धतीने निराकरण म्हणून केले जाऊ शकते.

(कराराची, ठरावाची, लवादाची)

vi) .... ही कराराच्या मुख्य उद्देशासाठी पुरक असलेली अट आहे.

(दुय्यम अट, अट, उल्लंघन)

 P.T.O.

ब) योग्य जोड्या जुळवा. **[5]**

गट 'अ'		गट 'ब'	
i)	चलनक्षम दस्तऐवज	अ)	17 आक्टोबर, 2000 ला लागु झाला
ii)	माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000	ब)	1999
iii)	पेटन्ट आणि व्यापारचिन्ह	क)	ग्राहक तक्रार निवारण
iv)	व्यापारचिन्ह कायदा	ड)	बौध्दिक संपदा अधिकार
v)	ग्राहक संरक्षण कायदा	इ)	मुक्त हस्तांतरण
		फ)	1 जानेवारी, 2000 ला लागु झाला

प्रश्न 2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) करार म्हणजे काय? कायदेशीर कराराचे पाच आवश्यक घटक स्पष्ट करा.

ब) भागीदारांचे हक्क आणि कर्तव्य स्पष्ट करा.

क) मर्यादित जबाबदारी भागीदारी आणि भागिदारी संस्था यातील फरक स्पष्ट करा.

ड) माल विक्री व माल विक्री करार स्पष्ट करा.

इ) अदत्त विक्रेता कोण असतो? अदत्त विक्रेत्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

फ) 'सलोखा' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

य) मध्यस्थी कराराचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) पृष्ठांकन किंवा हस्तांतरण म्हणजे काय? हस्तांतरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) धनादेशाचे प्रकार सांगा.

क) ई-करारात असणाऱ्या कायदेशीर बाबी स्पष्ट करा.

ड) डिजीटल सहीची थोडक्यात माहिती लिहा.

इ) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

फ) बौध्दिक संपत्तीचा अर्थ आणि महत्त्व विशद करा.

य) कॉपीराइट परिभाषित करा. कॉपीराइटची वैशिष्ट्ये आणि विषय स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) कुठलाही एक प्रश्न सोडवा **[10]**

अ) व्यर्थ ठराव म्हणजे काय? करार कायद्याने कोणते करार व्यर्थ आहेत ते सांगा.

ब) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत राष्ट्रीय आयोगाची रचना आणि कार्य क्षेत्र याबद्दल माहिती लिहा.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7781

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-3002

Third Year B.Com.

302 : ADVANCED ACCOUNTING

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to right indicate full marks.*
3) *Use of Simple Calculator is allowed.*

Q1) A) Fill in the blanks and rewrite the sentence. (Attempt any Five): **[5]**

a) Accounting Standard Board (ASB) has constituted on _________. (1st May 1981, 21st April 1977, 24th July 1991)

b) IAS-7 stands for __________. (Presentation of Financial Statements, Income Tax, Cash Flow Statement).

c) Under Internal Reconstruction _________ account is prepared. (Realisation, Revaluation, Capital Reduction)

d) Vertical Form of Final Accounts of Banking Companies is prepared as per __________. (RBI Act, 1934, Banking Regulation Act, 1949, Companies Act, 2013)

e) _________ is a long-term security yielding a fixed rate of interest, issued by a company and secured against assets. (Debentures, Bonds, Equity Shares)

f) Share Capital is shown under _________ of Banking Final Account. (Schedule 1, Schedule 2, Schedule 3)

B) State True or False (Attempt any Five): **[5]**

a) Credit Co-operative Society is the latest type of Co-operative Society in India.

b) Current Ratio is also known as Working Capital Ratio.

c) Standard Acid Test Ratio is 2 : 1.

d) The difference between invoice price and cost price of goods is called “Loading”.

e) Goods Send to Branch Account is prepared to ascertain the net profit of the branch.

f) Forensic accounting is accounting that is suitable for legal review offering the highest level of assurance about the accuracy of the financial statements based on scientific and objective verification.

munotes.in

Q2) Attempt any Five: **[25]**

a) Write a short note on AS-12 Accounting for Government Grants.

b) Write a format of Income Statement (Profit and Loss Account) of a Banking Company Final Account.

c) Write a Short note on "Cash Flow Statement".

d) Explain the terms 'Cum Interest' and 'Ex Interest'.

e) What are the four categories in which loan assets are classified?

f) Write accounting entries for Internal Reconstruction.

g) Write a note on Operating Leverage and Financial Leverage.

Q3) Attempt any Five. **[25]**

a) Calculate the Debtors Turnover Ratio and Debt Collection Period.

Credit Sales for the year	Rs. 12,000/-
Bills Receivable	Rs. 1,000/-
Debtors	Rs. 1,000/-

b) Calculate Current Ratio.

Cash Rs. 10,000/-, Debtors Rs. 20,000/-, Furniture Rs. 5,000/-

Creditors Rs. 15,000/-, Debentures Rs. 50,000/-

c) Write a short note on 'Principles of Forensic Accounting'.

d) Write a short on 'Accounting for Corporate Social Responsibility'.

e) Write a short note on 'Types of Co-Operative Societies'.

f) Write a short note on 'Types of Branches'.

g) From the following prepare a Branch Stock Account.

Cash Sales	Rs. 23,000/-
Credit Sales	Rs. 50,000/-
Shortage of goods	Rs. 200/-
Opening Stock (Invoice Price)	Rs. 6,000/-
Goods Sent to Branch	Rs. 76,000/-

munotes.in

Q4) Attempt any One: **[10]**

a) Write a format of Balance Sheet of a Banking Company with details of particulars of all Schedules of Assets and Liabilities.

b) From the following Trading and Profit and Loss Account:

Trading A/C and Profit and Loss Account

For the year ended 31st March 2021

Dr. Cr.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Opening Stock	99,500	By Sales	9,50,000
To Purchases	5,45,000	By Closing Stock	1,50,000
To Carriage Inward	15,500		
To Gross Profit	4,40,000		
	11,00,000		11,00,000
To Operating Expenses	2,00,000	By Gross Profit	4,40,000
To Non-Operating Expenses	40,000	By Non-Operating Income	60,000
To Net Profit	2,60,000		
	5,00,000		5,00,000

Calculate:

i) Gross Profit Ratio.

ii) Net Profit Ratio.

iii) Operating Ratio.

iv) Stock Turnover Ratio.

✈ ✈ ✈

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7782

[Total No. of Pages : 6

[5801]SODL-3003

T. Y. B.Com.

303 : INDIAN AND GLOBAL ECONOMIC DEVELOPMENT

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) **Attempt any Ten out of Twelve from the following :** **[10]**

i) Regional Rural Bank was establish on

a) 14 November 1975 b) 2 October 1975

c) 2 October 1977 d) 14 February 1980

ii) GNP = _________ + NP – NP

a) GDP b) Import

c) Export d) All of the above

iii) The main source of Foreign capital in India is

a) Loan from abroad b) Foreign Direct investment

c) Both a) and b) d) None of the above

iv) Indian Economy is _________.

a) Developed Economy b) Emerging Economy

c) Dual Economy d) Non agriculture Economy

v) IMF stand for ________.

a) Internal Money Fund

b) International Monopoly Foundation

c) International Monetary Fund

d) Indian Monetary fund

munotes.in

vi) EXIM policy is for.

a) Import Export Business

b) External chemical manufacturing

c) Extra control Management

d) All of the above

vii) FDI Means.

a) Film Development of India

b) Fund Donation Institution

c) Foreign Direct Investment

d) None of this

viii) Integrated Child Development Scheme was launched on.

a) 26 January 1950 b) 19 February 1975

c) 15 August 1982 d) 2 October 1975

ix) GDP known as.

a) Gross Domestic Product

b) Government Democratic policy

c) Ganga Dham Project

d) None of the above

x) New industrial policy announced on the day of __________.

a) 15 August 1947 b) 26 January 1975

c) 24 July 1991 d) 2 October 1995

xi) National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD) was established in the __________.

a) 1982 b) 1990

c) 1934 d) 1980

xii) _________ is the financial year in india.

a) 1 March to 31 April b) 1 April to 31 March

c) 1 January to 31 December d) 16 March to 15 March

munotes.in

Q2) **Attempt any five out of seven :** **[5 × 5 = 25]**

a) Role of Agriculture in Indian Economy.

b) Write Note on Make in India.

c) State the needs of Foreign capital.

d) Discuss the causes of low productivity of Indian agriculture.

e) Write Note of SAARC.

f) Explain the role of Micro and Small enterprises.

g) Write short note of Market Monopoly.

Q3) **Attempt any five out of seven :** **[5 × 5 = 25]**

a) Explain the objectives of World Bank.

b) Discuss the role of service sector In India.

c) Write a note of EXIM Policy.

d) Discuss the Gender Inequlity Index and Global hunger Index.

e) Discuss the causes of unfavorable Balance of Payment.

f) New industrial policy 1991.

g) What are the limitations of foreign capital?

Q4) **Attempt any one out of Two :** **[1 × 10 = 10]**

a) Explain the characteristics of Indian Economy as an emerging economy.

b) Explain the functions of world trade organisation.

munotes.in

❄ ❄ ❄

Total No. of Questions : 4]

P7782

[5801]SODL-3003
T. Y. B.Com.
303 : INDIAN AND GLOBAL ECONOMIC DEVELOPMENT
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्रश्न 1) **खालील प्रश्नांपैकी कोणतेही** 10 **प्रश्न सोडवा :** **[10]**

i) प्रादेशिक ग्रामीण बँकेची स्थापना .... या दिवशी करन्यात आली.

अ) 14 नोव्हेंबर 1975 ब) 2 ऑक्टोबर 1975

क) 2 ऑक्टोबर 1977 ड) 14 फेब्रुवारी 1980

ii) सकल राष्ट्रीय उत्पादन (GNP) = ... + परदेशातील निव्वळ उत्पन्न (NP) – परदेशातील निव्वळ देनी (NP)

अ) सकल राष्ट्रीय उत्पाद (G.D.P) ब) आयात

क) निर्यात ड) वरीलपैकी सर्व

iii) भारतातील परकीय भांडवलाचा .... हा प्रमुख मार्ग आहे.

अ) परदेशी कर्जे ब) परकीय थेट गुंतवणुक

क) अ आणि ब ड) वरील पैकी नाही.

iv) भारतीय अर्थव्यवस्था हि .... अर्थव्यवस्था आहे.

अ) विकसीत ब) उद्‌यनमुख्य

क) दुहेरी ड) अ–कृषीक

munotes.in

v) आय.एम.एफ (IMF) म्हणजे ....

अ) इंर्टनल मनी फंड   ब) इंटरनॅशनल मोनोपॉली फाँडेशन

क) इंटरनॅशनल मोनेटरी फंड   ड) इंडीयन मोनेटरी फंड

vi) एक्झीम (EXIM) धोरण हे .... साठीचे धोरण आहे

अ) आयात निर्यात व्यापार   ब) बाह्य रसायने उत्पादने

क) अतिरिक्त नियंत्रण व्यवस्थापन   ड) वरील पैकी सर्व

vii) FDI म्हणजे ....

अ) फिल्म डेव्हलपमेंन्ट ऑफ इंडीया   ब) फंड डोनेशन इनस्टिट्यूशन

क) फॉरेन डायरेक्ट इनव्हेस्टमेंन्ट   ड) या पैकी नाही

viii) एकात्मीक बाल विकास सेवा योजना .... या दिवशी जाहीर करन्यात आली.

अ) 26 जानेवारी 1950   ब) 19 फेब्रुवारी 1975

क) 15 ऑगस्ट 1982   ड) 2 ऑक्टोबर 1975

ix) G.D.P. चे पूर्ण रूप लिहा.

अ) सकल राष्ट्रीय उत्पादन   ब) सरकारी लोकशाही धोरण

क) गंगाधाम प्रकल्प   ड) या पैकी नाही

x) नविन औद्योगीक धोरण .... या दिवशी घोषीत करन्यात आले.

अ) 15 ऑगस्ट 1947   ब) 26 जानेवारी 1975

क) 24 जुलै 1991   ड) 2 ऑक्टोबर 1995

xi) .... साली नाबार्डची स्थापना झाली

अ) 1982   ब) 1990

क) 1934   ड) 1980

xii) .... हे भारतीय आर्थिक वर्षे आहे.

अ) 1 मार्च ते 31 एप्रील   ब) 1 एप्रील ते 31 मार्च

क) 1 जानेवारी ते 31 डिसेंबर   ड) 16 मार्च ते 15 मार्च

प्रश्न 2) **खालील पैकी कोणतेही** 5 **प्रश्न सोडवा :** **[5 × 5 = 25]**

अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीची भुमीका स्पष्ट करा.

ब) मेक इन इंडीयावर टिप लीहा.

क) परकीय भांडवलाची गरज स्पष्ट करा.

ड) भारतातील शेतीच्या कमी उत्पादकतेची कारणे सांगा

य) सार्क (SAARC)

र) सुक्ष्म आणि लघु उद्योगाची भुमीका स्पष्ट करा.

ल) बाजार मक्तेदारी थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) **खालील पैकी कोणतेही** 5 **प्रश्न सोडवा :** **[5 × 5 = 25]**

अ) जागतीक बँकेची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सेवा क्षेत्राची भुमीका स्पष्ट करा.

क) एक्झीम (EXIM) पॉलेसीवर टिप लिहा.

ड) लिंगभेद निर्देशांक आणि जागतिक भुक निर्देशांक याची चर्चा करा.

य) असंतुलीत व्यवहार तोलाची कारणे स्पष्ट करा.

र) नविन औद्योगीक धोरण 1991 थोडक्यात स्पष्ट करा.

ल) परदेशी भांडवलाच्या मर्यादा: चर्चा करा.

प्रश्न 4) **कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. कोणताही एक प्रश्न सोडवा :** **[1 × 10 = 10]**

अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेची उदयनमुख अर्थव्यवस्था म्हणुन वैशिष्टे स्पष्ट करा?

ब) जागतिक व्यापार संघटनेची कार्ये स्पष्ट करा?

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7783

[Total No. of Pages : 7

[5801]-SODL-3004
T.Y. B.Com.
304 : AUDITING & TAXATION
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

***Q1)* A)** Fill in the Blanks (Any Five) **[5]**

i) When auditor is appointed for the purpose of by an organization is _____.

a) External Audit b) Internal Audit

c) Internal Account d) Statutory Audit

ii) The word 'Audit' has been derived from the word _____.

a) Accounting b) Book keeping

c) Audire d) Auditor

iii) ______ is a substitute for detailed checking and involves only a partial checking.

a) Audit Evidence b) Continuous Checking

c) Verification d) Test Checking

iv) PAN means ______.

a) Partial Account Number

b) Saving Account Number

c) Permanent Account Number

d) Parent Account Number

v) T.D.S. means _______.

a) Tax Deducted at Source

b) Tax Deducted at Salary

c) Tax Deducted at Other Source

d) Tax Deducted Service

vi) Which is qualifying investment u/s 80c from the following ______.

a) Company Deposits b) Saving Deposits

c) Bank Term Deposits d) Current Account Deposit

munotes.in

B) True or False Statements (Any Five) **[5]**

i) Forensic Accounting is associated with the investigation of accounting frauds or financial manipulation.

ii) Audit Report is an instrument through which the auditor expresses his opinion about the accounts.

iii) Valuation of assets implies an inquiry into ownership and title, existence and possession.

iv) House Rent Allowance is fully taxable.

v) Agricultural Income received out of India is fully taxable.

vi) Deduction u/s 80 D for Medical Insurance Premium Paid by an Individual.

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain Audit Programme.

b) Types of Audit Report.

c) Duties of Company Auditor.

d) Audit of Computerised System.

e) Previous Year & Assessment Year.

f) Deductions from Income from House Property.

g) How to compute Total Taxable Income.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain Difference between Internal Audit and Statutory Audit.

b) What is Audit Report?

c) State Qualifications and Disqualifications of Company Auditor.

d) State Perquisites and their Valuation under Income from Salary.

e) Give deductions expressly allowed under Profits & Gains of Business Income.

f) Explain Short Term and Long Term Capital Gain.

g) E-filing of income tax return and forms used for Individual.

Q4) Attempt any One out of Two from the following. **[1×10=10]**

a) Process fo Forensic Auditing.

b) Forensic Audit Techniques.

OR

Compute taxable income from Salary of Mr. Viraj, Pune receiving the salary and other information from the employer, as follows :-

a) Basic Salary Rs. 50,000 p.m.

b) D.A. Rs. 5,000 p.m.

c) Commission on Sales Rs. 45,000.

d) Advance Salary Rs. 55,000.

e) Bonus Rs. 42,500.

f) C.C.A. Rs. 2,500 p.m.

g) He paid Profession Tax Rs. 2,500.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7783

[5801]-SODL-3004
T.Y. B.Com.
304 : AUDITING & TAXATION
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणतेही पाच) **[5]**

i) जेव्हा एखाद्या संस्थेद्वारे संस्थेतील अंकेक्षकाची नियुक्ती केली जाते, त्यास .... म्हणतात.

अ) बाह्य लेखापरीक्षण

ब) अंतर्गत लेखापरीक्षण

क) अंतर्गत खाते

ड) वैधानिक लेखापरीक्षण

ii) 'ऑडिट' हा शब्द .... या शब्दापासून तयार झाला आहे.

अ) लेखा

ब) पुस्तक ठेवणे

क) ऑडियर

ड) ऑडिटर

munotes.in

iii) .... तपशीलवार तपासणीचा पर्याय आहे आणि त्यात फक्त आंशिक तपासणी समाविष्ट आहे.

अ) अंकेक्षण पुरावा

ब) सतत तपासणी

क) पडताळणी

ड) चाचणी तपासणी

iv) पॅन म्हणजे ....

अ) पार्शल अकौंट नंबर

ब) सेव्हिंग अकौंट नंबर

क) पर्मनंट अकौंट नंबर

ड) पेरेंट अकौंट नंबर

v) T.D.S. म्हणजे ....

अ) टॅक्स डीडक्टेड अॅट सोर्स

ब) टॅक्स डीडक्टेड अॅट सॅलरी

क) टॅक्स डीडक्टेड अॅट ओदर सोर्सेस

ड) टॅक्स डीडक्टेड सर्व्हिस

vi) खालीलपैकी कोणती गुंतवणूक 80c अंतर्गत पात्र आहे ....

अ) कंपनी ठेवी

ब) बचत ठेवी

क) बँक मुदत ठेवी

ड) चालू खाते ठेव

munotes.in

ब) सत्य किंवा असत्य विधाने (कोणतेही पाच) [5]

i) फॉरेन्सिक अकौंटिंग हे अकौंटिंग फसवणूक किंवा आर्थिक हेराफेरीच्या तपासाशी संबंधित आहे.

ii) लेखापरीक्षण अहवाल हे एक साधन आहे ज्याद्वारे लेखापरीक्षक खात्यांबद्दल आपले मत व्यक्त करतो.

iii) मालमत्तेचे मूल्यमापन म्हणजे मालकी आणि शीर्षक, अस्तित्व आणि ताबा याची चौकशी.

iv) घरभाडे भत्ता पूर्णपणे करपात्र आहे.

v) भारताबाहेरील मिळणारे कृषी उत्पन्न पूर्णपणे करपात्र आहे.

vi) एखाद्या व्यक्तीने भरलेल्या वैद्यकीय विमा प्रीमियमसाठी 80 D अंतर्गत वजावट मिळते.

प्र.2) खालील सातपैकी कोणतेही पाच सोडवा. [5×5=25]

अ) अंकेक्षण कार्यक्रम स्पष्ट करा.

ब) लेखापरीक्षण अहवालाचे प्रकार.

क) कंपनी अंकेक्षकाची कर्तव्ये.

ड) संगणकीकृत प्रणालीचे अंकेक्षण.

इ) आर्थिक वर्ष आणि कर निर्धारण वर्ष.

फ) घर मालमत्ता उत्पन्नातून मिळणाऱ्या वजावटी.

य) एकूण करपात्र उत्पन्नाची गणना कशी केली जाते स्पष्ट करा.

munotes.in

प्र.3) खालील सातपैकी कोणतेही पाच सोडवा [5×5=25]

अ) अंतर्गत लेखापरीक्षण आणि वैधानिक लेखापरीक्षण यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) अंकेक्षण प्रमाणपत्र म्हणजे काय?

क) कंपनी अंकेक्षकाची पात्रता आणि अपात्रता स्पष्ट करा.

ड) पगारातून मिळणाऱ्या उत्पन्नाअंतर्गत सोयी सुविधा आणि त्यांचे मूल्यांकन स्पष्ट करा.

इ) व्यवसाय उत्पन्नाअंतर्गत मान्य असलेल्या कापती सांगा.

फ) शॉर्ट टर्म आणि लॉग टर्म कॅपिटल गेन स्पष्ट करा.

य) आयकर रिटर्नचे ई–फायलिंग आणि वैयक्तिकांसाठी वापरलेले फॉर्म.

प्र.4) खालील दोनपैकी कोणताही एक सोडवा. **[1×10=10]**

अ) फॉरेन्सिक अंकेक्षणाची प्रक्रिया.

ब) फॉरेन्सिक अंकेक्षण तंत्र.

किंवा

श्री विराज, पुणे यांच्या पगारातून मिळालेल्या करपात्र उत्पन्नाची गणना करा आणि मालककडून मिळालेली इतर माहिती खालीलप्रमाणे:

अ) मूळ वेतन रु.50,000 p.m.

ब) महागाई भत्ता रु 5,000 p.m.

क) विक्रीवरील कमिशन रु. 45,000

ड) आगाऊ पगार रु. 55,000

इ) बोनस रु. 42,500

फ) शहर महागाई भत्ता रु. 2,500 p.m.

य) रु. 2,500 व्यावसायिक कर भरला.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions :4]

SEAT No. :

P7784

[Total No. of Pages : 6

[5801]-SODL-3005
T.Y.B.Com.
305 -A : BUSINESS ADMINISTRATION - II
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) ______ manages issues broadly related to recruiting, hiring, training, evaluating and rewarding employees.

a) Finance b) Sales

c) Marketing d) Human Resource

ii) The full form of HRM is ______.

a) Human Relation Management

b) Humanistic Resource Management

c) Human Resource Management

d) Human Resourceful Management

iii) The functions of HRM is related to ______.

a) Particular Department b) Top Level Management

c) Whole Organization d) Line Managers

iv) Human Resource Management is primarily concerned with ______.

a) Sales b) Dimensions of People

c) External Environment d) Cost discipline

v) Human Resource Planning is a part of ______ function of the organization.

a) Operational b) Managerial

c) Analytical d) Planning

munotes.in

vi) Advertisement, television, radio ads and newspaper ads are _____ method of recruitment.

a) Internal b) External

c) Third Party d) Direct

vii) ________ is the process of identifying and satisfying the needs of the customer.

a) Marketing b) Sales

c) Distribution d) Advertisting

viii) Classification of goods into different groups in different markets means _______.

a) Marketing

b) Marketing Information System

c) Marketing Opportunities Isolation

d) Market Segmentation

ix) ________ Concept revolves around the customers.

a) Production b) Marketing

c) Exchange d) Selling

x) Fulfilling social responsibility is one of the essentials of _____ Concept.

a) Societal b) Production

c) Product d) Exchange

xi) Market Segmentation _____ the total market.

a) Multiplies b) Subtracts

c) Divides d) None of the above

xii) In _______ stages of product life cycle a company reduces sales promotion to take advantages of heavy consumer demand.

a) Introduction b) Growth

c) Maturity d) Decline

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Write a note on Human Resource Development.

b) Explain the internal sources of Recruitment.

c) Explain the objectives of Human Resource management.

d) What are the steps involved in Successive Planning?

e) State the scope of Marketing.

f) What are the 7 P's of Marketing Mix?

g) Explain the limitations of Market Segmentation.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain various leadership skills.

b) What are the factors governing recruitment process?

c) Write a short note on assessment centers.

d) Explain the techniques for evaluating effectiveness of training programmes.

e) List the functions of Marketing.

f) What are the components of traditional marketing mix?

g) State the factors affecting Product Life Cycle.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) State the meaning of Human Resource and explain its objectives and scope.

b) Describe the factors affecting Marketing Mix.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7784

[5801]-SODL-3005

T.Y.B.Com.

305 -A : BUSINESS ADMINISTRATION - II

(2019 CBCS Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) .... कर्मचारी भरती, नियुक्ती, प्रशिक्षण, मूल्यमापन आणि पुरस्कृत करण्याशी संबंधित समस्यांचे व्यवस्थापन करते.

अ) वित्त ब) विक्री

क) विपणन ड) मानवी संसाधन

ii) एचआरएम (HRM) चे पूर्ण रूप .... आहे.

अ) ह्युमन रिलेशन मॅनेजमेंट ब) ह्युमॅनिस्टिक रिसोर्स मॅनेजमेंट

क) ह्युमन रिसोर्स मॅनेजमेंट ड) ह्युमन रिसोर्सफुल मॅनेजमेंट

iii) मानवी संसाधन व्यवस्थापनाचे कार्य हे .... शी संबंधीत आहे.

अ) विशिष्ट विभाग ब) उच्च स्तरिय व्यवस्थापन

क) पूर्ण संस्था ड) साखळी व्यवस्थापक

iv) मानवी संसाधन व्यवस्थापन हे मुळतः .... शी संबंधीत आहे.

अ) विक्री ब) व्यक्तिंचे पैलू

क) बाह्य पर्यावरण ड) खर्च शिस्त

v) मानवी संसाधन नियोजन हे संस्थेच्या .... कार्याचा एक भाग आहे.

अ) कार्यकारी ब) व्यवस्थापकिय

क) विश्लेषणात्मक ड) नियोजन

munotes.in

vi) जाहिरात, दूरदर्शन, रेडिओ व वर्तमानपत्रातील जाहिरात या कर्मचारी भरतीच्या .... पध्दती आहेत.

अ) अंतर्गत | ब) बाह्य
क) त्रयस्त व्यक्ती | ड) प्रत्यक्ष

vii) .... ही ग्राहकाच्या गरजा ओळखण्याची आणि त्यांची पूर्तता करण्याची प्रक्रिया आहे.

अ) विपणन | ब) विक्री
क) वितरण | ड) जाहिरात

viii) वेगवेगळया बाजारपेठांमध्ये वस्तुंचे विविध गटांमध्ये वर्गीकरण म्हणजे ....

अ) विपणन | ब) विपणन माहिती प्रणाली
क) विपणन संधी अलगीकरण | ड) बाजार विभाजन

ix) .... संकल्पना ग्राहकांभोवती फिरते.

अ) उत्पादन | ब) विपणन
क) विनियम | ड) विक्री

x) सामाजिक उत्तरदायित्वाची पूर्तता करणे ही .... संकल्पनेतील एक आवश्यक गोष्ट आहे.

अ) सामाजिक | ब) उत्पादन
क) वस्तू | ड) विनियम

xi) बाजाराचे विभाजन हे एकूण बाजाराला ....

अ) गुणते | ब) वजा करते
क) भागते | ड) वरीलपैकी नाही

xii) वस्तू जीवचक्राच्या .... टप्प्यामध्ये ग्राहकांच्या प्रचंड मागणीचा फायदा घेण्यासाठी कंपनी विक्री प्रचार कमी करते.

अ) परिचय | ब) वाढ
क) परिपक्वता | ड) नकार

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) 'मानवी संसाधन विकास' यावर टिप लिहा.

ब) भरतीचे अंतर्गत स्त्रोत स्पष्ट करा.

क) मानवी संसाधन व्यवस्थानाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ड) उत्तराधिकारी नियोजनामध्ये कोणते टप्पे समाविष्ट आहेत?

इ) विपणनाची व्याप्ती सांगा.

फ) विपणन मिश्रचे 7 पी कोणते आहेत?

य) बाजार विभाजनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

munotes.in

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) विविध नेतृत्व कौशल्ये स्पष्ट करा.

ब) भरती प्रक्रिया नियंत्रित करणारे घटक कोणते आहेत?

क) मूल्यांकन केंद्रे यावर टिप लिहा.

ड) प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या परिणामांचे मूल्यांकन करण्याची तंत्रे स्पष्ट करा.

इ) विपणनाच्या कार्याची यादी तयार करा.

फ) पारंपारिक विपणन मिश्रचे घटक कोणते आहेत?

य) वस्तू जीवचक्रावर परिणाम करणारे घटक सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) मानवी संसाधनाचा अर्थ सांगून त्याची उद्दिष्ट्ये व व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) विपणन मिश्रवर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7785

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3006

T.Y. B.Com.

305 - B : BANKING & FINANCE - II

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten. **[10]**

i) Which of the following is not organized sector in India.

a) Nationalized Bank b) Regional Rural Bank

c) Co-operative Bank d) Money lenders

ii) Who is the regulator of Insurance sector in India.

a) RBI b) SEBI

c) IRDA d) MCX

iii) Which agency regulate & supervises MBFC'S?

a) IRDA b) SEBI

c) RBI d) MCX

iv) The securites and Exchange Board of India was established in ______.

a) 1992 b) 1988

c) 1987 d) 1990

v) What is index of National stock Exchange?

a) Sensex b) Nifty

c) Do-Jones d) Nikki

vi) Which year established unit Trust of India?

a) 1960 b) 1964

c) 1967 d) 1971

vii) Capital market Regulator is ________.

a) IRDA b) RBI

c) SEBI d) NSDL

viii) Exchange rate are determined in _______.

a) Money Market b) Capital Market

c) Stock Market d) Foregin Exchange Market

P.T.O.

munotes.in

ix) Which year established Life insurance corporation of India?
   a) 1950   b) 1956
   c) 1964   d) 1982

x) Which of the following is not related with money market?
   a) Treasure Bills   b) Commercial money
   c) Cheque   d) Shares

xi) Which of following not private insurance company?
   a) LIC   b) Bajaj Alianze
   c) SBI General   d) ICICI Prudential life

xii) The prime objective of SEBI Act, 1992 is the protect to interest of?
   a) Creditor   b) Investor
   c) Chairman   d) Director

Q2) Attempt any Five. **[25]**

a) State the function of Indian money market?
b) Write short Note on 'Bond'.
c) Explain in brief Deficiencies of Indian capital market?
d) Write short note on - Commercial bills.
e) State the function of Indian capital market.
f) Write short note on - structure of foreign Exchange market.
g) Write a short note on 'Recent Development of foreign Exchange market.

munotes.in

Q3) Attempt any Five. **[25]**

a) State the major function of SEBI.
b) Write short note on mutual fund.
c) What is the carrer opportunities in stock Market.
d) Write short Note on IRDA Power & duties.
e) State the type of order in stock market?
f) Write short Note on LIC Act 1956.
g) Explain in brief Distinction between Bank and non Banking financial Institution?

Q4) Attempt any one. **[10]**

a) Explain in detail function of Indian financial system?
b) What is meaning marchant Bank? What are the function of Marchant Bank?

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P7785

[5801]-SODL-3006
T.Y. B.Com.
305 - B : BANKING & FINANCE - II
(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) खालीलपैकी कशाचा समावेश संघटीत क्षेत्रात होत नाही.
अ) राष्ट्रीयकृत बँक ब) प्रादेशिक ग्रामिण बँक
क) सहकारी बँक ड) सावकार

ii) भारतातील विमा क्षेत्राची नियामक संस्था कोणती आहे.
अ) आर.बी.आय. ब) सेबी
क) आय.आर.डी.ए. ड) एम.सी.एक्स.

iii) बँकेत्तर वित्तीय संस्थाची नियामक व पर्यवेक्षक संस्था कोणती आहे?
अ) आय.आर.डी.ए. ब) सेबी
क) आर.बी.आय. ड) एम.सी.एक्स.

iv) भारतीय प्रतिभुती आणि विनीमय मंडळाची स्थापना .... साली झाली.
अ) 1992 ब) 1988
क) 1987 ड) 1990

v) राष्ट्रीय शेअर बाजाराचा निर्देशांक कोणता आहे?
अ) सेन्सेक्स ब) निफटी
क) डो. जोन्स ड) निक्की

vi) कोणत्या वर्षामध्ये युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडियाची स्थापना झाली?
अ) 1960 ब) 1964
क) 1967 ड) 1971

vii) भांडवल बाजाराची नियामक .... ही आहे.
अ) आय.आर.डी.ए. ब) आर.बी.आय.
क) सेबी ड) एन.एस.डी.एल.

viii) विनीमयदर निश्चिती .... होते.
अ) मुद्रा बाजारामध्ये ब) परकीय विनीमय बाजारामध्ये
क) शेअर बाजारामध्ये ड) भांडवल बाजारामध्ये

ix) भारतीय आयुर्विमा महामंडळाची स्थापना कधी झाली?

अ) 1950 ब) 1956

क) 1964 ड) 1982

x) खालीलपैकी कोणती बाब मुद्रा बाजाराशी निगडीत नाही.

अ) कोषागार पत्रे ब) व्यावसायिक पैसा

क) धनादेश ड) समभाग

xi) खालीलपैकी कोणती खाजगी विमा कंपनी नाही.

अ) एल.आय.सी. ब) बजाज अलांयज

क) एस.बी.आय. जनरल ड) आय.सी.आय.सी.आय. प्रडुशिंअेल लाईफ

xii) सेबी कायदा 1992 चे मुख्य उद्दिष्ट .... हितांचे संरक्षण आहे.

अ) धनको ब) गुंतवणुकदार

क) अध्यक्ष ड) संचालक

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) भारतीय नाणेबाजाराची कार्ये सांगा.

ब) टीपा लिहा – बंधपत्र.

क) भारतीय भांडवल बाजारातील कमतरता थोडक्यात सांगा.

ड) टीपा लिहा – वाणिज्य पत्रे.

इ) भारतीय भांडवलबाजाराची कार्ये सांगा.

फ) टीपा लिहा – परकीय विनीमय बाजाराची रचना.

य) टीपा लिहा – परकीय चलन बाजारातील अलीकडील विकास.

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सेबीची मुख्य कार्ये सांगा.

ब) टीपा लिहा – म्युचअल फंड

क) शेअरबाजारातील करिअरच्या संधी कोणत्या आहेत?

ड) टीपा लिहा – विमा नियामक प्राधिकरण अधिकार व कर्तव्ये.

इ) शेअर बाजारातील आदेशाचे प्रकार सांगा.

फ) टीपा लिहा – भारतीय आयुर्विमा महामंडळ कायदा 1956.

य) बँक आणि बँकेत्तर वित्तीय संस्था यामधील फरक थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) भारतीय वित्तीय व्यवस्थेची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) मर्चंट बँकिंग म्हणजे काय? मर्चंट बँकेची कार्ये सांगा?

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7786

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-3007

T.Y.B.Com.

305 C : BUSINESS LAW AND PRACTICES-II

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All question are compulsory.***
2) ***Figures to the right side indicate full marks.***

Q1) Attempt any Ten out of Twelve from the following . **[10×1=10]**

i) The factories act come into existence in ________.

a) 1948 b) 1950

c) 1970 d) 1952

ii) The Right to Information act come into existence in ______.

a) 2006 b) 2007

c) 2005 d) 2004

iii) ______ section in factories - act 1948 provide for general cleaning in the factory.

a) 12 b) 13

c) 10 d) 11

iv) ______ means all remuneration paid in cash if the term of the contract are fulfilled.

a) Wages b) Salary

c) Bouns d) Remuneration

v) ________ is a form of retirement benefits.

a) Salary b) Wages

c) Providend fund d) Tax

vi) ______ is regular payment made by the state to people of or above the official retirementage.

a) Salary b) Wages

c) Pension d) Remuneration

P.T.O.

munotes.in

vii) _______ can be defined as holding not more than 10 percent shares for the limited purpose of agitating their rights before the appropriate forum.

a) Minority b) Manager

c) Worker d) Owner

viii) ______ implies tyrannical and cruel treatment to any member or members.

a) Pension b) Wages

c) Oppression d) Salary

ix) _______ is an official inspection of an organization's accounts, usually by an independent body.

a) Audit b) Oppression

c) Pension d) Tax

x) _______ is a member's authorised agent for the purpose of voting.

a) Shareholder b) Proxy

c) Minority d) Agent

xi) ________ governance is a concept, rather than an individual instrument.

a) Social b) Service

c) Corporate d) Public

xii) _______ is the state of being legally responsible for something.

a) Asset b) Liability

c) Wages d) Salary

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Write a short note on the labour policy of India.

b) Mention the classification of labour laws.

c) Explain Provisions regarding safety and welfare of workers.

d) Write a short note on medical Benefit council.

e) Write a short note on employees pension scheme.

f) Write a short note on Incorporation of company.

g) Write a short note on unfair labour practices.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain the characteristics of company.

b) Write short note on the powers of the comapny law Board.

c) Write a short note on Providend fund.

d) Write a short note on Audit.

e) Write a short note on merger and amalgamation of the company.

f) Explain the principles of business Ethics

g) Write short note on Corporate Governance.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) Explain the provision of the factories act 1948 with regard to the safety of factory workers.

b) Explain the rights and duties of the Inspector under the companies Act.

☆☆☆

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7787

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3008
T.Y.B.Com.
305 E : COST AND WORKS ACCOUNTING-II
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***Figures to the right side indicate full marks.***
2) ***All questions are compulsory.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following Marks. **[10×1=10]**

a) Total of all direct expenses is ______.
(Overheads / Indirect Cost / Prime Cost / Sunk Cost)

b) Allocation of cost is ________ activity.
(Direct / Indirect / Complex / Rigid)

c) ______ costing is useful in construction industry.
(Job / Contract / Batch / Process)

d) Cost of Insurance will be apportioned on the basis of ______.
(Area Occupied / No. of Workers / Asset Value / Direct Material)

e) Overhead is an aggregation of _____.
(Direct Cost / Indirect Cost/ Prime Cost / Imputed Cost)

f) _______ is the last step in Accounting of Overheads.
(Collection / Classification / Apportionment / Absorption)

g) Basis for apportionment of canteen expenses is ______.
(Area Occupied / Direct Material / No. of workers / Asset Value)

h) ______ costing is useful in hotel industry.
(Job / Contract / Process / Service)

i) The Loss of the quantity in the process due to evaporation is _____.
(Abnormal Gain / Abnormal Loss / Normal Loss / Spoilage)

munotes.in

j) Cost Accounting Standard 11 is about______.

(Employee Cost / Administrative Overheads / Material Cost / Classification of cost)

k) Process Costing is a __________ of costing.

(Technique / Tool / Method / Principle)

l) ________ certifies the work in contract costing.

(Contractor / Contractee / Architect / Supervisor)

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Premier Tools Company, Pune has three Production Departments A, B, and C and two service Departments P & Q. Following cost data is extracted for the month March 2020.

Production Department Expenses:- A-Rs.100 B-Rs. 600 C-Rs.300

Service Department Expenses:- P-Rs. 700 Q-Rs. 300

Their Common Expenses were as follows:-

- Lighting Rs. 2000
- Plant Depreciation Rs. 9000
- Power Rs. 3000
- Rent & Rates Rs. 5500

The other details are as follows:-

Particulars	**A**	**B**	**C**	**P**	**Q**
Light points No.	14	10	4	8	4
Electricity KWH	50	30	20	30	20
Value of Plant Rs.	70,000	30,000	10,000	30,000	10,000
Floor Space Sq. ft.	4,000	3,000	1,000	2,000	1,000

Prepare the statement showing Primary Distribution of Overheads.

b) Explain the concepts of Direct Cost and Indirect Cost.

c) Describe the features of Job Costing.

d) Distinguish between allocation and apportionment of overheads.

munotes.in

e) Explain the term ABC (Activity Based Costing).

f) Ascertain the amount to be transferred to the Profit & Loss account in a contract as per the data given below.

Value of Work Certified = Rs. 4, 00,000

Contract Price - Rs. 6, 00, 000

Cash Received from contractee = Rs. 2, 00, 000

National Profit = Rs. 75,000

g) What do you mean by under and Over Absorption of Overheads?

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain the terms : Cost Driver & Cost Pool.

b) What do you mean by Normal Loss and Abnormal Loss in Process costing?

c) Give a brief note on element wise classification of cost.

d) Explain the features of process costing

e) Distinguish between Fixed overheads and Variable overheads.

f) Following is the data relating to a process-

Raw Material - 10, 000 Units (Value Rs. 10,000)

Sundry Material = Rs. 1,000

Direct Expenses = Rs. 1050

Labour = Rs. 5000

Normal Loss in the Process is 3%

Wastage from the process was realized at 25 paisa per unit.

Actual Output of the process was 9500 Units.

Prepare Process Account and ascertain the value of abnormal loss/gain if any.

g) A Delhi - Jaipur Transport Co. runs 4 buses between two towns which are 50 kilometers apart. The seating capacity of each bus is 50 passengers and actual passengers carried are 80% of the seating capacity. all the 4 buses run on 25 days in a month and each bus makes one round trip per day. Calculate passenger-kilometers.

munotes.in

Q4) Attempt any one out of two from the following Marks. **[1×10=10]**

a) Union Transport Company supplies the following details in respect of a Truck of 5 ton capacity.

- Cost of Truck Rs. 90, 000
- Estimated Life 10 years.
- Diesel, Oil, Grease Rs. 15 Per trip each way
- Repairs & Maintenance Rs. 500 per month
- Cleaner's wages Rs. 250 per month
- Driver's Wages Rs. 500 per month
- Insurance Rs. 4800 per year
- Tax Rs. 2400 per year
- General Supervision Rs. 4800 per year

The Truck carries goods to and from city covering a distance of 50 miles each way. While going to the city the freight is available to the extent of full capacity and on return 20% of capacity.

Assuming that, the truck runs on an Average 25 days a month, workout.

i) Operating cost per ton miles.

ii) Rate per trip the company should charge to earn 50 % profit on freightage is to be earned.

OR

b) Explain in detail : Behavior wise and function wise classification of cost.

☆☆☆

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7788

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3009
T.Y. B.Com.
305 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks.***

Q1) Attempt any ten questions from the following. **[10]**

i) Define the term investment.

ii) Define the term manufacturing enterprise.

iii) What do you mean by project audit?

iv) What is NIC code?

v) Define patent.

vi) Define ordinance factory.

vii) Define financial crises.

viii) Define the term annual turn over.

ix) What is SWOT analysis?

x) Define sick industrial unit.

xi) What is business plan?

xii) What is udyam portal?

Q2) Attempt any five questions from the following. **[25]**

i) What are the features of technical assistance scheme?

ii) State the changes that have been made in the energy sector due to Covid Pendamic.

iii) Distinguish peer to peer lending & Crowed Funding.

iv) Distinguish between manufacturing & service enterprises.

v) What are the service TCO's?

vi) State the functions of NIESBUD & SIDBI.

vii) Explain the steps to be taken avoid failure of project.

P.T.O.

munotes.in

Q3) Attempt any five questions from the following. **[25]**

i) Explain significance of startups in India.

ii) Write a note on break even analysis.

iii) Distinguish between private & public sector banks.

iv) Explain the financial & marketing aspects of a business plan.

v) State the objectives of the business plan.

vi) What are the symptoms of sick industrial units?

vii) Explain the functions of DIC in detail.

Q4) Attempt any one question from the following. **[10]**

i) Explain the significance & characteristics of Prime Minister's Rozgar Yojna (PMRY).

ii) Discuss the different types of consulting services.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7788

[5801]-SODL-3009
T.Y. B.Com.
305 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा : **[10]**

i) गुंतवणूक संज्ञा स्पष्ट करा.

ii) उत्पादन उपक्रम संज्ञा स्पष्ट करा.

iii) प्रकल्प अंकेक्षण म्हणजे काय?

iv) NIC कोड म्हणजे काय?

v) पेटेंट संज्ञा स्पष्ट करा.

vi) ऑर्डिनेन्स फैक्टरी संज्ञा स्पष्ट करा.

vii) वित्तीय समस्या संज्ञा स्पष्ट करा.

viii) वार्षिक उलाढाल संज्ञा स्पष्ट करा.

ix) SWOT विश्लेषण म्हणजे काय?

x) आजारी उद्योग संज्ञा स्पष्ट करा.

xi) व्यवसाय योजना म्हणजे काय?

xii) उद्यम पोर्टल म्हणजे काय?

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा : **[25]**

i) तांत्रिक सहाय्य योजनेची वैशिष्ट्ये कोणती?

ii) कोव्हीड महामारीमुळे उर्जाक्षेत्रामध्ये झालेले बदल स्पष्ट करा.

iii) पीअर टू पीअर लेंडीग आणि क्राऊड फंडींग यामधील फरक स्पष्ट करा.

iv) उत्पादन उद्योग व सेवा उद्योग यामधील फरक स्पष्ट करा.

v) TCO मार्फत कोणकोणत्या सेवा प्रदान केल्या जातात?

vi) NIESBUD आणि SIDBI यांची कार्ये स्पष्ट करा.

vii) प्रकल्प अयशस्वी होऊ नये याकरिता असणारे विविध टप्पे स्पष्ट करा.

munotes.in

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा : **[25]**

i) भारतातील स्टार्टअपचे महत्त्व स्पष्ट करा.

ii) समविच्छेदन विश्लेषण यावर टिप लिहा.

iii) खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्रामधील बँका यामधील फरक स्पष्ट करा.

iv) व्यावसायिक योजनेचे वित्तीय व विपणनाचे घटक स्पष्ट करा.

v) व्यावसायिक योजनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

vi) आजारी उद्योगाची लक्षणे कोणती?

vii) DIC ची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही एक प्रश्न सोडवा : **[10]**

i) प्रधानमंत्री रोजगार योजनाचे महत्त्व आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ii) सल्ला सेवांचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7789

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3010

T.Y. B.Com.

305 - H : MARKETING MANAGEMENT - II

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten : **[10]**

i) The quantity of a commodity purchased at a particular time, at a particular price is ________ of that commodity.
   a) Supply   b) Demand
   c) Price   d) Distribution

ii) _____ means decrease in demand of the commodity in the market.
   a) Latent demand   b) Declining demand
   c) There is no demand   d) Negative demand

iii) _____ Market research is done under this department.
   a) Purchase   b) Marketing intermediary
   c) Research & development   d) Management

iv) ______ means there is an action plan in a way.
   a) Brand strategy   b) New brand
   c) Sale of goods   d) Purchase of goods

v) A market where the amount is paid immediately after selling the commodity is called _______
   a) Spot market   b) Forward market
   c) International market   d) Regional market

vi) The protect the interest of the consumer, the government enacted the consumer protection Act in the year _______
   a) 1986   b) 1988
   c) 1987   d) 1990

vii) The Indian standards Act was enacted in the year ______
   a) 1980   b) 1981
   c) 1986   d) 1978

viii) Impact on global marketing _______ is a major factor
   a) Brand   b) Natural situation
   c) Sales process   d) Price

P.T.O.

munotes.in

ix) In any business __________ is considered is as the focal point.

a) Seller b) Manufacture

c) Customer d) Distributor

x) _______ is an important part of the digital economy.

a) Market place b) Business

c) Email-marketing d) Currency

xi) While manageing cyber security marketing it is important to do business related _______

a) Business b) Customer Identification

c) Information d) New market

xii) ______ is an external factor affecting the marketing organization

a) Production process b) Research & Development

c) Management d) Distributor

Q2) Attempt any five : **[25]**

a) State the characteristics of non-profit organization.

b) Briefly describe the types of non-profit organization.

c) Briefly explain the factor affecting marketing organization.

d) Write notes - Role of marketing.

e) Briefly review the brand strategy formulation.

f) Explain the different types of brand strategy.

g) Write short note - Non profit organization.

Q3) Attempt any five : **[25]**

a) What are the features of Indian patent Act, 2005?

b) Write Notes - Bureau of Indian standards Act.

c) Write Notes - Global marketing.

d) State the challenges facing cyber security.

e) Explain the strategies of cyber security marketing.

f) Write notes - Indian patent Act.

g) Write notes - Trade mark Act, 1999.

Q4) Attempt any one : **[10]**

a) What is a sales forecast? Write in detail the qualitative and statistic methods of sales forecasting?

b) What is Agricultural production? State the characteristics of Agricultural production?

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7789

[5801]-SODL-3010
T.Y. B.Com.
305 - H : MARKETING MANAGEMENT - II
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) विशीष्ट वेळी, विशीष्ट किंमतीला वस्तुचे जितके नग खरेदी केले जातात. ती त्या वस्तुची .... होय.

अ) पुरवठा ब) मागणी

क) किंमत ड) वितरण

ii) .... म्हणजे बाजारपेठेत वस्तुची मागणी कमी होणे होय.

अ) सुस्त मागणी ब) घटती मागणी

क) कोणतेही मागणी नाही ड) नकारात्मक मागणी

iii) .... या विभागाअंतर्गत बाजारपेठेचे संशोधन केले जाते.

अ) खरेदी ब) विपणन मध्यस्थ

क) संशोधन व विकास ड) व्यवस्थापन

iv) .... म्हणजे एक प्रकारे कृती आराखडा असतो.

अ) चिन्हांकन व्युहरचना ब) नवीन ब्रँड

क) वस्तुंची विक्री ड) वस्तुंची खरेदी

v) ज्या बाजारात वस्तुची विक्री केल्यानंतर त्याची रक्कम लगेच दिली जाते त्याला .... म्हणतात.

अ) इजर बाजार ब) वायदा बाजार

क) आंतरराष्ट्रीय बाजार ड) प्रादेशिक बाजार

vi) ग्राहकाच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी शासनाने ग्राहक संरक्षण अधिनियम .... साली लागु केले.

अ) 1986 ब) 1988

क) 1987 ड) 1990

vii) भारतीय मानक कायदा .... साली लागु करण्यात आला.

अ) 1980 ब) 1981

क) 1986 ड) 1978

viii) जागतिक विपणनावर परिणाम करणारा .... हा प्रमुख घटक आहे.

अ) ब्रँड | ब) नैसर्गिक परिस्थिती

क) विक्री प्रक्रिया | ड) किंमत

ix) कोणत्याही व्यवसायात .... हा केंद्रबिंदु मानला जातो.

अ) विक्रेता | ब) निर्माता

क) ग्राहक | ड) वितरक

x) .... हा डिजिटल विपणनाचा एक महत्त्वाचा भाग आहे.

अ) बाजारपेठ | ब) व्यवसाय

क) ई–मेल विपणन | ड) चलन

xi) सायबर सुरक्षा विपणन व्यवस्थापन करत असताना व्यवसायाशी निगडीत असणाऱ्या .... करून घेणे गरजेचे असते.

अ) व्यवसाय | ब) ग्राहकांची ओळख

क) माहिती | ड) नविन बाजारपेठ

xii) .... हा विपणन संघटनेवर परिणाम करणारा बाह्य घटक आहे.

अ) उत्पादन प्रक्रिया | ब) संशोधन आणि विकास

क) व्यवस्थापन | ड) वितरक

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) विना नफा संस्थेची वैशिष्टे सांगा.

ब) विना नफा संस्थेचे प्रकार थोडक्यात सांगा.

क) विपणन संघटनेवर परिणाम करणारे घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.

ड) टीपा लिहा – विपणनाची भुमिका

इ) चिन्हांकन निर्मिती व्यूहरचनेचे पुनरावलोकन थोडक्यात सांगा.

फ) चिन्हांकन निर्मिती व्यूहरचनेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

य) टिपा लिहा – विना नफा संस्था.

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) भारतीय पेटंट अधिनियम 2005 ची वैशिष्ट्ये कोणती?

ब) टीपा लिहा – भारतीय मानक कार्यालय कायदा.

क) टीपा लिहा – जागतिक विपणन

ड) सायबर सुरक्षा विपणनासमोरील आव्हाने सांगा?

इ) सायबर सुरक्षा विपणनाच्या व्युहरचना सांगा?

फ) टीपा लिहा – भारतीय पेटंट कायदा.

य) टीपा लिहा – व्यापार चिन्ह कायदा 1999

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) विक्री अंदाज म्हणजे काय? विक्री अंदाजाच्या गुणात्मक व सांख्यिकी पद्धतीची सविस्तर माहिती लिहा?

ब) कृषी उत्पादन म्हणजे काय? कृषी उत्पादनाची वैशिष्ट्ये सांगा?

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7790

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3011
T.Y. B.Com.
305 K : INSURANCE, TRANSPORT & TOURISM - II
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks.***

Q1) Attempt any ten out of the twelve from the following. **[10]**

i) What is mean by days of Grace.

ii) What is mean by surrender value.

iii) What is mean by Nomination.

iv) Define 'Risk'.

v) Define paid up policies.

vi) What is convertible policies.

vii) Define Transport.

viii) What is mean by Tour operator?

ix) Write full form of IATO.

x) Write full form of IATA.

xi) In which year Indian Association of Tour operators established.

xii) Define 'Hazards'.

Q2) Attempt any five out of the seven from the following. **[25]**

i) Classification of Risk.

ii) Features of Marine Insurance.

iii) State saving and investment aspect of life insurance.

iv) Relationship between Tourism and Transport.

v) Types of tourist accomodation.

vi) State the objectives of ITDC.

vii) Concept of Bonus in Life Insurance.

P.T.O.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

i) Types of Marine Insurance.

ii) Customers right as per consumer protection Act.

iii) Concept of Marine Insurance as per Marine Insurance Act.

iv) Flexible premium plan.

v) Carreer in tourism business in India.

vi) Objectives of IATO.

vii) Role of ITDC in Tourism.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

i) What is mean by Tour Operator? State the types and functions of Tour Operator.

ii) What is insurance pricing? What are the objectives of Insurance pricing and elements of Insurance pricing.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7790

[5801]-SODL-3011
T.Y. B.Com.
305 K : INSURANCE, TRANSPORT & TOURISM - II
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) सवलतीचे दिवस म्हणजे काय?

ii) सोडकिंमत म्हणजे काय?

iii) नामनिर्देशन म्हणजे काय?

iv) 'जोखीम' व्याख्या करा.

v) 'हप्ता मुक्त विमापत्र' - व्याख्या करा.

vi) परीवर्तनीय विमापत्र म्हणजे काय?

vii) 'वाहतुक' - व्याख्या करा.

viii) टूर ऑपरेटर म्हणजे काय?

ix) IATO चे पूर्ण रूप लिहा.

x) IATA चे पूर्ण रूप लिहा.

xi) कोणत्या वर्षी UNWTO ची स्थापना झाली.

xii) 'धोका' व्याख्या करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) जोखमीचे वर्गीकरण.

ii) सागरी विम्याची वैशिष्ठे सांगा.

iii) आयुर्विम्याचा बचत आणि गुंतवणूक पैलू सांगा.

iv) पर्यटन आणि वाहतूक यामधील संबंध.

v) पर्यटन निवासाचे प्रकार सांगा.

vi) भारतीय पर्यटन विकास महामंडळाची उद्दिष्टे सांगा.

vii) आयुर्विम्यातील बोनस संकल्पना.

munotes.in

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) सागरी विम्याचे प्रकार.

ii) ग्राहक संरक्षण कायद्यानुसार ग्राहकांचे आधिकार.

iii) सागरी विमा कायद्यानुसार सागरी विम्याची संकल्पना.

iv) लवचिक विमाहप्ता योजना.

v) भारतातील पर्यटन व्यवसायातील रोजगार संधी.

vi) इंडीयन असोशिएशन ऑफ टूर ऑपरेटर्सची उद्दिष्टे.

vii) पर्यटनातील भारतीय पर्यटन विकास महामंडळाची भूमिका.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) टूर ऑपरेटर म्हणजे काय? टूर ऑपरेटर्सचे प्रकार आणि कार्ये सांगा.

ii) विमा हप्ता म्हणजे काय? विमा हप्त्याची उद्दिष्टे सांगा. आणि विमा हप्त्याचे घटक सांगा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7791

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3012
T.Y. B.Com.
306A : BUSINESS ADMINISTRATION - III
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Solve any 10 out of 12. **[10]**

i) Which of the following is not a regulatory institution in Indian financial system?
   a) RBI b) CIBIL
   c) SEBI d) IRDA

ii) Which of the following is not an objective of financial planning?
   a) Ensuring enough funds are available at the right time
   b) Ensuring excess availability of funds at the right time
   c) Ensuring excess availability of finance at the right time
   d) All of the above

iii) The main aim of capital structure is to:
   a) Maximise owner's return and minimise the cost of capital
   b) Maximise owner's return and maximise the cost of capital
   c) Minimise owner's return and minimise the cost of capital
   d) Minimise owner's return and maximise the cost of capital

iv) Which of these options, apart from cash, are instruments to distribute profits to shareholders?
   a) Stock purchase b) Bonus shares
   c) Stock split d) All of the above

v) Funds raised through loans or borrowings are ________.
   a) Borrowed funds b) Owners equity
   c) Share capital d) None of these

vi) Equity shareholders are called _______.
   a) Owners of the company b) Partners of the company
   c) Executives of the company d) Guardian of the company

vii) Which of the following industries should be located near the vicinity of raw materials?
   a) Cycles b) Televisions
   c) Sewing machines d) Steel mills

P.T.O.

munotes.in

viii) In ship manufacturing, the type of layout preferred is
   a) Product layout   b) Process layout
   c) Fixed position layout   d) Combination layout

ix) The economic order quantity (EOQ) formula is taken using _____.
   a) Differential calculus   b) Integral Calculus
   c) Vector calculus   d) Multivariate analysis

x) A supply chain which includes the distribution of finished product and service?
   a) Outbound logistics   b) Inbound logistics
   c) Supply of goods   d) Transportation

xi) Which of the following is true for supply chain management.
   a) The physical material moves in the direction of the end of chain
   b) Flow of the cash backward through the chain
   c) Exchange of information moves in both the direction
   d) All the above

xii) Money obtained by issue of shares is known as _______.
   a) Liability   b) Share capital
   c) Loans   d) Reserve funds

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

i) Explain the objectives of financial planning.
ii) Steps in financial planning.
iii) What is Debenture? Explain their characteristics.
iv) What is production management?
v) State the characteristics of an ideal industrial structure.
vi) What is Six Sigma?
vii) Explain the objectives of supply chain.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

i) Write a note on future value and present value.
ii) Explain the limitations of financial planning.
iii) Explain the types of capital.
iv) Explaining the responsibilities of a product manager.
v) Explain the types of industrial structure.
vi) What is Total Quality Management?
vii) Explain the stages in supply chain?

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

i) What is Business Financing? Explain its objectives and scope.
ii) Explain the difference between undercapitalization and overcapitalization.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7791

[5801]-SODL-3012
T.Y. B.Com.
306A : BUSINESS ADMINISTRATION - III
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास] [एकूण गुण *: 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) खालीलपैकी कोणती भारतीय वित्तीय व्यवस्थेतील नियामक संस्था नाही?

अ) RBI ब) CIBIL

क) SEBI ड) IRDA

ii) खालीलपैकी कोणते आर्थिक नियोजनाचे उद्दिष्ट नाही?

अ) योग्य वेळी पुरेसा निधी उपलब्ध होईल याची खात्री करणे

ब) योग्य वेळी निधीची अतिरिक्त उपलब्धता सुनिश्चित करणे

क) योग्य वेळी वित्ताची अतिरिक्त उपलब्धता सुनिश्चित करणे

ड) वरील सर्व

iii) भांडवली संरचनेचे मुख्य उद्दिष्ट आहेः

अ) मालकाचा परतावा वाढविणे आणि भांडवलाची किंमत कमी करणे

ब) मालकाचा परतावा वाढविणे आणि भांडवलाची किंमत वाढवा

क) मालकाचा परतावा कमी करणे आणि भांडवलाची किंमत कमी करणे

ड) मालकाचा परतावा कमी करणे आणि भांडवलाची किंमत वाढवा

iv) यापैकी कोणते पर्याय, रोख व्यतिरिक्त, भागधारकांना नफा वितरित करण्यासाठी साधने आहेत?

अ) स्टॉक खरेदी ब) बोनस शेअर्स

क) स्टॉक विभाजित ड) वरील सर्व

v) कर्ज किंवा कर्जाद्वारे उभारलेला निधी .... आहे.

अ) उधार घेतलेला निधी ब) मालकांची इक्विटी

क) भाग भांडवल ड) यापैकी काहीही नाही

vi) समहक्क भागधारकांना .... म्हणतात.

अ) कंपनीचे मालक ब) कंपनीचे भागीदार

क) कंपनीचे अधिकारी ड) कंपनीचे पालक

vii) खालीलपैकी कोणता उद्योग कच्च्या मालाच्या जवळ असावा?

अ) सायकल ब) दूरदर्शन

क) शिलाई मशीन ड) पोलाद गिरण्या

viii) जहाज निर्मितीमध्ये, आराखडाच्या प्रकाराला प्राधान्य दिले जाते.

अ) उत्पादन आराखडा

ब) प्रक्रिया मांडणी

क) निश्चित स्थिती आराखडा

ड) एकत्रित आराखडा

ix) आर्थिक क्रम प्रमाण (EOQ) सूत्र .... वापरून घेतले जाते.

अ) विभेदक कॅल्क्युलस

ब) इंटिग्रल कॅल्क्युलस

क) वेक्टर कॅल्क्युलस

ड) बहुविध विश्लेषण

x) पुरवठा साखळीमध्ये तयार झालेले उत्पादन आणि सेवेचे वितरण समाविष्ट आहे?

अ) आउटबाउंड लॉजिस्टिक

ब) इनबाउंड लॉजिस्टिक्स

क) वस्तूंचा पुरवठा

ड) वाहतूक

xi) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनासाठी खालीलपैकी कोणते सत्य आहे?

अ) भौतिक सामग्री साखळीच्या शेवटच्या दिशेने फिरते

ब) साखळीतून रोखीचा प्रवाह मागे जातो

क) माहितीची देवाणघेवाण दोन्ही दिशेने होते

ड) वरील सर्व

xii) शेअर्स जारी करून मिळालेला पैसा .... म्हणून ओळखला जातो.

अ) जबाबदारी

ब) भाग भांडवल

क) कर्ज

ड) राखीव निधी

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) वित्तीय नियोजनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

ii) वित्तीय नियोजनातील पायऱ्या

iii) कर्जरोखे म्हणजे काय? त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

iv) उत्पादन व्यवस्थापन म्हणजे काय?

v) आदर्श औद्योगिक आराखड्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

vi) सिक्स सिग्मा (Six Sigma) म्हणजे काय?

vii) पुरवठा साखळीची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

i) भविष्यकालीन मुल्य व सध्याचे मुल्य यावर टिप लिहा.

ii) वित्तीय नियोजनाची मर्यादा स्पष्ट करा.

iii) भांडवलाचे प्रकार स्पष्ट करा.

iv) उत्पादन व्यवस्थापकाची जबाबदारी स्पष्ट करणे.

v) औद्योगिक आराखड्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

vi) एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन म्हणजे काय?

vii) पुरवठा साखळीतील टप्पे स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) व्यवसायिक वित्त पुरवठा म्हणजे काय? त्याचे उद्दिष्ट्ये आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

ii) कमी भांडवलीकरण आणि अधिभांडवलीकरण यामधील फरक स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7792

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3013
T.Y. B.Com.
306B : BANKING AND FINANCE - III
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt Any Ten. **[10]**

i) Banking Regulation Act 1949, banks definition in the section ______.

a) Section 6A b) Section 5B
c) Section 6B d) Section 5A

ii) The Indian Transfer of Property Act was passed in _____

a) 1882 b) 1949
c) 1950 d) 1881

iii) Banks offer education loans for ______

a) Merchant b) Large companies
c) Partnership firms d) Student

iv) Profit making is the _________ principle of a bank

a) Liquidity b) Profitability
c) Safety d) All of above

v) A loan sanctioned with _____ is called a secured loan

a) Pledges b) Guarantor
c) Don't require collateral d) None of above

vi) A bank that collects the amount of a cheque on behalf of a customer is called a ______ bank

a) Collecting bank b) Paying bank
c) SBI d) RBI

vii) ________ is a postdated cheque.

a) Three months of non-payment b) A month ago
c) More than six months dated d) Post dated

viii) The information and Technology Act was passed by the Government of India in _____ year

a) 1999 b) 2000
c) 2001 d) 2002

P.T.O.

munotes.in

ix) _______ bank has implemented Banking Ombudsman scheme in 2006.

a) RBI b) SBI

c) ICICI d) HDFC

x) Insolvency and bankruptcy act ________

a) 1881 b) 1949

c) 1980 d) 2016

xi) Negotiable instrument act ________

a) 1949 b) 1950

c) 1881 d) 1883

xii) Indian Banking Regulation Act ______

a) 1948 b) 1949

c) 1881 d) 1950

Q2) Attempt any five. **[25]**

a) Explain loan recovery legal measures.

b) Explain general relationship of banker and customer.

c) Explain Duties and rights of paying bank.

d) Explain types of Mortgages.

e) Explain duties and rights of collecting bank.

f) Explain loan recovery illegal measures.

g) Short note on garnishee order.

Q3) Attempt any five. **[25]**

a) Explain characteristics of the negotiable instrument.

b) Briefly explain banking Ombudsman Act 2016 and its objectives.

c) Write a short note on Bill of exchange?

d) Write a short note on insolvency and bankruptcy board of India?

e) Explain the appointment and tenure of Banking Ombudsman.

f) Explain in detail concept of noting and protest.

g) Write a short note on micro virous.

Q4) Attempt any one. **[10]**

a) Explain the selective provisions of the banking regulation act 1949.

b) Explain the types of cybercrimes in banking.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7792

[5801]-SODL-3013
T.Y. B.Com.
306B : BANKING AND FINANCE - III
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) बँकिंग नियमन कायदा 1949 कलम .... मध्ये बँकांची व्याख्या दिलेली आहे.

अ) कलम 6 अ | ब) कलम 5 ब

क) कलम 6 ब | ड) कलम 5 अ

ii) भारतीय मालमत्ता हस्तांतरण कायदा .... मध्ये संमत करण्यात आला.

अ) 1882 | ब) 1949

क) 1950 | ड) 1981

iii) बँका .... साठी शैक्षणिक कर्ज देतात.

अ) व्यापारी | ब) मोठ्या कंपन्या

क) भागीदारी संस्था | ड) विद्यार्थी

iv) नफा मिळवणे हे बँकेच्या .... तत्वात असते.

अ) रोखता | ब) लाभप्रदता

क) सुरक्षितता | ड) वरील सर्व

v) .... घेऊन मंजूर केलेल्या कर्जाला सुरक्षित कर्ज म्हणतात.

अ) तारण | ब) जामीनदार

क) विंना तारण | ड) यापैकी नाही

vi) ग्राहकाच्या वतीने धनादेशाची रक्कम वसुल करते तिला .... बँक म्हणतात.

अ) वसुली | ब) प्रदायी

क) एस. बी. आय. | ड) आर. बी. आय.

vii) कालबाह्य धनादेश म्हणजे .... धनादेश.

अ) तीन महिने न-वाटविलेला

ब) एका महिन्या पूर्वीचा

क) तारखे पासून सहा महिन्यापेक्षा अधिक कालावधी झालेला

ड) पुढील तारखेचा

munotes.in

viii) माहिती आणि तंत्रज्ञान कायदा भारत सरकारने .... वर्षात मंजूर केला.

अ) 1999 ब) 2000

क) 2001 ड) 2002

ix) .... बँकेने 2006 मध्ये बँकिंग लोकपाल योजना लागू केली आहे.

अ) आर. बी. आय. ब) एस. बी. आय.

क) आय. सी. आय. सी. आय. ड) एच.डी.एफ.सी.

x) नादारी आणि दिवाळखोरी कायदा ....

अ) 1881 ब) 1949

क) 1980 ड) 2016

xi) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा ....

अ) 1949 ब) 1950

क) 1881 ड) 1883

xii) भारतीय बँकिंग नियमन कायदा ....

अ) 1948 ब) 1949

क) 1881 ड) 1950

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कर्ज वसुलीचे कायदेशीर उपाय स्पष्ट करा.

ब) बँक आणि ग्राहक यांच्यातील सामान्य संबंध स्पष्ट करा.

क) प्रदायी बँकेचे कर्तव्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.

ड) गहाणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

इ) वसुली बँकेचे कर्तव्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.

फ) कर्ज वसुलीच्या बिगर कायदेशीर उपाय योजना स्पष्ट करा.

य) कर्ज मुक्ती आदेश टीप लिहा.

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) बँकिंग लोकपाल कायदा 2016 आणि त्याची उद्दिष्टे थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) विनिमय पत्र यावर टीप लिहा.

ड) भारतीय नादारी आणि दिवाळखोरी मंडळ यावर टीप लिहा.

इ) बँकिंग लोकपालची नियुक्ती आणि कार्यकाळ स्पष्ट करा.

फ) नोंद आणि निषेध संकल्पना स्पष्ट करा.

य) मायक्रो व्हायरस टीप लिहा.

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) बँकिंग नियमन कायदा 1949 च्या निवडक तरतुदी स्पष्ट करा.

ब) बँकिंगमधील सायबर गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7793

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-3014
T.Y. B.Com.
306C : BUSINESS LAWS & PRACTICES - III
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10×1=10]**

a) In India, custom duties are charged on _____ bases.

(Five, Four, Three, Two)

b) Section ____ deals with confiscation of improperly imported goods.

(111, 119, 120, 113)

c) _____ is empowered to issue instructions and directions to officers of the customs department for the purpose of uniformity in classification of goods & levy of custom duties.

(CBEC, BECC, CCBE, ECBC)

d) ITC stands for _____

(Indian Tax Credit, Input Tax Credit, Imported Tax Credit, Integrated Tax Credit)

e) GST Council came into effect from _______

(12 September 2016, 10 October 2017, 16 November 2018, 14 December 2019)

f) ____ is the mechanism where tax is payable by the person who is the recipient of the goods and services.

(Direct Charge, Surcharge, Forward Charge, Reverse Charge)

munotes.in

g) _____ is a dividend payment made before a company's Annual General Meeting and the release of the final financial statement.

(Unclaimed Dividend, Interim Dividend, Final Dividend, Fiscal Dividend)

h) Section _____ of Companies Act deals with reopening and recasting of accounts on court orders.

(133, 132, 131, 130)

i) ____ is empowered to prescribe that the books of accounts must be preserved for a longer period.

(Central Government, State Government, SEBI, GSTN)

j) ______ of the total directors is liable to retire by rotation.

($\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{2}$)

k) Dividend must be paid within ___ days of the proclamation date.

(30, 15, 25, 20)

l) ____ audit is the verification of correctness of cost accounts and of the adherence to the cost accounting plans.

(Management, Cost, Financial, Proprietary)

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Which are the main types of customs in India?

b) Explain the composition & working of the GST Council.

c) State the qualification and disqualification of a Cost Auditor.

d) What are the functions of GSTN?

e) Explain scope and objects of the Custom Act?

f) What are the general provisions relating to the appointment of directors?

g) What is the role of the Central Board of Excise and Customs (CBEC) under the GST regime?

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) What are the various types of GST in India?

b) State the methods of valuation for customs.

c) What is the penalty for delay in filing the GST return?

d) What are the objectives of cost audit?

e) Explain disqualification for the appointment of director.

f) What are the types of dividends?

g) Explain rights and powers of the cost auditor.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) Define GST. State the features and benefits of GST.

b) What is NFRA? Explain the role and responsibility of NFRA?

✪ ✪ ✪

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7794

[Total No. of Pages : 3

[5801]-SODL-3015

T.Y. B.Com.

306E : COST & WORKS ACCOUNTING - III

(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Solve any 10 out of the 12 from the following. **[10]**

a) Sales - Variable Cost = _________

(Fixed Cost/Profit Volume Ratio/Margin of Safety/Contribution)

b) ______ budget is the foundation of all functional budgets.

(Finance/Production/Sales/ Purchase)

c) Actual sales – Break Even Sales = _______

(Profit Volume Ratio/Margin of safety/Contribution/Sales)

d) Uniform Costing is the basis for ______

(Budgetary Control/Marginal Costing/Inter-firm Comparison/Standard Costing)

e) _______ cost is pre-determined cost.

(Marginal/Variable/Standard/Fixed)

f) M.I.S. stands for ______

(Management Internal System/Management Information System/Management Intelligence System/Market Information System)

g) Cost Auditor prepares _____ before the cost audit.

(Cost Audit Report/Cost Audit Program/Check list/Working Papers)

P.T.O.

munotes.in

h) Fixed Cost+Profit = _______

(Fixed Cost/Profit Volume Ratio/Margin of Safety/Contribution)

i) Marginal Cost means _______

(Fixed Cost/Variable Cost/Semi variable cost/Total Cost)

j) Total cost of a product : Rs. 10,000 Profit : 25% on selling price profit is _____

(Rs. 2,500, Rs. 3,000, Rs. 3,333, Rs. 2,000)

k) When the sales increase from Rs. 40,000 to Rs. 60,000 and profit increases by Rs. 5,000, the P/V ratio is _____

(20%, 30%, 25%, 40%)

l) The P/V ratio of a company is 50% and margin of safety is 40%. If present sales are Rs. 30,00,000 then Break Even Point in Rs. will be ___

(Rs.9,00,000, Rs.18,00,000, Rs.5,00,000, None of the above

Q2) Solve any five out of the seven from the following. **[25]**

a) Maruti India Limited, Nashik provides you following details for Sept. 2018. Sales Rs.4,00,000, Variable Cost Rs.2,00,000, Fixed Cost Rs.1,00,000

Find P/V Ratio, Break Even Point in Rupees and Margin of Safety

b) Compute P/V ratio and Fixed cost from the following information.

Sales : 50,000, Profit : 5,000, Variable cost 80%

c) What are the objectives of budgeting?

d) Explain the objectives of uniform costing.

e) Explain the characteristics of MIS.

f) State the features of break-even point.

g) Explain the duties of cost auditor.

munotes.in

Q3) Solve any five out of the seven from the following. **[25]**

a) From the following information calculate.

i) Material Cost Variance

ii) Material Price Variance

iii) Material usage variance

iv) Verification

Particulars	Standard	Actual
Quantity Units	5000	5500
Price Per Unit Rs.	2	3

b) A product requires 10 hours per unit to produce at a standard rate Rs.2 per hour. 1000 units were produced during March, 2021. Actual time taken to produce was 9000 hours. The actual rate was Rs.2,50 per hour. Calculate Labour cost variance and Labour Rate Variance.

c) State the advantages of budgetary control.

d) Write a short note on the objective and scope of CAS 6.

e) What are the features of contract costing?

f) Explain the advantages of standard costing?

g) Explain the objectives of cost audit.

Q4) Solve any one out of the two from the following. **[10]**

a) Briefly explain the advantages and limitations of job costing.

b) The expenses budgeted for production at 100% capacity of Nilkamal Ltd., Sinnar Dist. Nashik are given below.

Particular	At 100% Capacity in Rupees
Direct Materials	6,00,000
Variable Works Overheads	2,00,000
Basic Wages	2,00,000
Fixed Production overhead	80,000
Production expenses - material	40,000
Administrative Expenses-Rigid	40,000
Selling Overheads (10% Fixed)	1,20,000
Distribution on Cost (80% Variable)	60,000

Prepare a Flexible Budget for the production at 60% and 80% capacity showing separately

i) Prime Cost

ii) Works Cost

iii) Cost of Production

iv) Cost of turnover

✪ ✪ ✪

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7795

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3016
T.Y. B.Com.
306 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP-III
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following marks. **[10×1=10]**

i) _______ is a harmonious adjustment of specialized parts for the accomplishment of some common purpose.
  a) Organizational behavior b) Changes in organization
  c) Nature of organization d) None of the above

ii) ________ is group of people who are co-operating under the direction of leadership for the accomplishment of a common end.
  a) Organization b) Planning
  c) Controlling d) Motivation

iii) _________ is the Chairman and Executive Director of Mahindra and Mahindra Group.
  a) Adar Poonawala b) Mr. Anand Mahindra
  c) Baba Neelkanth Kalyani d) Shiv Nadar

iv) Aadar Poonawala was born on _______.
  a) 14 January 1981 b) 15 January 1981
  c) 16 January 1981 d) 17 January 1981

v) A group in which a person interacts directly with other members is called _______.
  a) Secondary group b) Primary group
  c) Third group d) Business

vi) The process of marketing through internet is ________.
  a) Digital Marketing b) Search Engine Optimization
  c) Google Edward d) Social marketing

vii) ________ in an organization is an important element of that organization.
  a) Workers b) Labour
  c) Leader d) Supplier

viii) ________ means a process of stimulating people to action to accomplish desired goals.
  a) Motivation b) Organization
  c) Planning d) Controlling

P.T.O.

ix) How many levels are there in the hierarchy of motivational needs?

a) 6 b) 5

c) 4 d) 2

x) _______ proposed the Z theory of management.

a) Prof Auchi b) Henri Fayol

c) Henry Mintberg d) Peter Drucker

xi) Full form of M.B.O.

a) Management by objectives b) Management by work

c) Management by plan d) Management by theory

xii) ________ means marketing with the help of internet.

a) Digital Marketing b) Mobile Marketing

c) Social Marketing d) Green Marketing

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain the nature of organizational behavior.

b) Explain the meaning and definition of individual behavior.

c) Write about the entrepreneurial journey of Anand Mahindra.

d) Explain the group formation process.

e) Explain meaning and definition of conflict management in entrepreneurship

f) Explain management by Objectives. (M.B.O)

g) Explain meaning and definition of digital marketing.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain organizational behavior model.

b) Explain Distinguish between individual behavior and group behavior.

c) Explain the meaning and definition of team in entrepreneurship.

d) Explain the types of stress in entrepreneurship.

e) Explain Douglas McGregor Theory X and Theory Y.

f) Explain types of digital marketing.

g) Explain employee involvement programme in entrepreneurship.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) Defining the term personality for entrepreneurship. Explain characteristics of personality for entrepreneurship.

b) Meaning and definition of Motivation. Explain types of motivation.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P7795

[5801]-SODL-3016
T.Y. B.Com.
306 G : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP-III
(2019 CBCS Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10×1=10]**

i) कोणत्याही सामन्य उद्दिष्टांच्या पूर्ततेकरिता वैशिष्ट्यपूर्ण भागांमध्ये सुयोग्य समन्वय प्रस्थापित करण्याची क्रिया म्हणजेच .... होय.

अ) संघटनात्मक वर्तन ब) संघटनेतील बदल

क) संघटनेचे स्वरूप ड) वरीलपैकी नाही

ii) ''सामान्य उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी नेतृत्वाकडून मिळणाऱ्या निर्देशानुसार सहकार्य करणारा व्यक्तींचा समुह म्हणजे .... होय''.

अ) संघटन ब) नियोजन

क) नियंत्रण ड) प्रेरणा

iii) .... हे महिंद्रा आणि महिंद्रा ग्रुपचे अध्यक्ष व कार्यकारी संचालक म्हणून कार्यरत आहेत.

अ) आदर पुनावाला ब) श्री. आनंद महिंद्रा

क) बाबा नीलकंठ कल्याणी ड) शिव नाडर

iv) .... रोजी आदर पूनावाला यांचा जन्म झाला.

अ) 14 जानेवारी 1981 ब) 15 जानेवारी 1981

क) 16 जानेवारी 1981 ड) 17 जानेवारी 1981

v) ज्या गटात एखादी व्यक्ती थेट इतर सदस्यांशी संवाद साधते त्याला .... असे म्हणतात.

अ) दुय्यम गट ब) प्राथमिक गट

क) तृतिय गट ड) व्यवसाय

vi) इंटरनेटच्या माध्यमातून केली जाणारी विपणनाची प्रक्रिया म्हणजे .... होय.

अ) डिजिटल विपणन ब) सर्च इंजिन ऑप्टिमायझेशन

क) गुगल एडवर्ड ड) सामाजिक विपणन

vii) संघटनेमधील .... हा त्या संघटनेचा महत्त्वाचा घटक असतो.

अ) कामगार ब) मजुर

क) नेता ड) पुरवठादार

viii) अपेक्षित ध्येयप्राप्तीसाठी प्रयत्न करण्यास लोकांना उत्तेजित करण्याची प्रक्रिया म्हणजे .... होय.

अ) अभिप्रेरणा ब) संघटन

क) नियोजन ड) नियंत्रण

ix) अभिप्रेरणेच्या गरज अधिश्रेणीमध्ये किती स्तर आहेत.

अ) 6 ब) 5

क) 4 ड) 2

x) .... यांनी व्यवस्थापनाचा झेड सिद्धांत मांडला.

अ) प्रा.औची ब) हेन्री फेयोल

क) हेन्री मिंटबर्ग ड) पीटर ड्रकर

xi) M.B.O. चे पूर्ण रूप सांगा.

अ) उद्दिष्टांनुसार व्यवस्थापन ब) कामानुसार व्यवस्थापन

क) योजनेनुसार व्यवस्थापन ड) सिद्धांतानुसार व्यवस्थापन

xii) .... म्हणजे इंटरनेटच्या साहाय्याने विपणन करणे होय.

अ) डिजिटल मार्केटिंग ब) मोबाइल विपणन

क) सामाजिक विपणन ड) ग्रीन मार्केटिंग

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा **[5×5=25]**

अ) संघटनात्मक वर्तनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) व्यक्तिगत वर्तनाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.

क) आनंद महिंद्रा यांच्या उद्योजकीय प्रवासाची माहिती लिहा.

ड) समुह निर्मिती प्रक्रिया स्पष्ट करा.

इ) उद्योजकतेतील संघर्ष व्यवस्थापनाचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करा.

फ) उद्दिष्टांनुसार व्यवस्थापन संकल्पना स्पष्ट करा.

य) डिजिटल मार्केटिंगचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा **[5×5=25]**

अ) संस्थात्मक वर्तन प्रारूप/मॉडेल स्पष्ट करा.

ब) वैयक्तिक वर्तन आणि समूह वर्तन यातील फरक स्पष्ट करा.

क) उद्योजकतेतील संघ अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.

ड) उद्योजकतेतील ताणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

इ) डग्लस मॅग्रेगर यांचा क्ष सिद्धांत आणि य सिद्धांत स्पष्ट करा.

फ) डिजिटल मार्केटिंगचे प्रकार स्पष्ट करा.

य) उद्योजकतेमधील कर्मचारी सहभागी कार्यक्रम स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

अ) उद्योजकतेसाठी व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या देऊन. उद्योजकतेसाठी व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) अभिप्रेरणेचा अर्थ आणि व्याख्या देऊन. अभिप्रेरणेचे प्रकार स्पष्ट करा.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7796

[Total No. of Pages : 4

[5801]SODL-3017
T.Y. B.Com.
(306H) : MARKETING MANAGEMENT - III
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **State whether the following statements are TRUE or FALSE (Any TEN) : [10]**

a) Target Market is an element of the marketing mix.

b) Advertising to today's consumers, we need to look beyond the traditional media of print, radio, and television.

c) Political campaigns are generally examples of Cause Marketing.

d) Today, marketing must be understood in a new sense that can be characterized as Satisfying customer needs.

e) Marketing is the activity, set of institutions & processes for creating, communicating, delivering & exchanging offerings that have value for customers, clients, partners & society.

f) Peter Drucker is the father of Modern Marketing.

g) The advertising media is a marketing communications umbrella concept that covers brand to the prospective consumer.

h) Determining profit is not a objectives of service marketing.

i) Physical evidence is not one of the service processes.

j) The series of procedure in which customer is focused, helps to access brand's health and Brand Audit.

k) Marketing is a process which aims at profit making.

l) Tele - Marketing is a part of Social Marketing.

munotes.in

P.T.O.

***Q2)* Attempt any Five from the following :** **[25]**

a) Discuss the role of humour in advertisement.

b) How does advertising impact on children?

c) What are the line extensions?

d) How creativity is prepared?

e) What are the responsibilities of social media marketing analyst?

f) Explain the main components of marketing control plan.

g) Write short note on - Radio Advertising.

***Q3)* Attempt any Five from the following :** **[25]**

a) Explain the main types of advertising appeal.

b) Why ethics are important in case of advertisement?

c) What are the types of brand?

d) What are the different forms of advertising?

e) How is social media important in present times?

f) What are the various techniques of marketing control?

g) What do you mean by product motives?

***Q4)* Attempt any One from the following :** **[10]**

a) Explain the functions of advertising.

b) What are the challenges faced in service marketing? Discuss any two.

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

P7796

[5801]SODL-3017
T.Y. B.Com.
(306H) : MARKETING MANAGEMENT - III
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) उजव्या बाजूचे आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्रश्न 1) खालील विधाने सत्य की असत्य ते सांगा (कोणत्याही दहा) **[10]**

अ) लक्ष्य बाजार हा विपणन मिश्रणाचा एक घटक आहे.

ब) आजच्या ग्राहकांसाठी जाहिराती, प्रिंट, रेडिओ आणि टेलिव्हिजन या पारंपारिक माध्यमांच्या पलीकडे पाहण्याची गरज आहे.

क) राजकीय मोहिमा ही सामान्यत: कॉज मार्केटिंगची उदाहरणे असतात.

ड) आज, मार्केटिंगला नवीन अर्थाने समजून घेणे आवश्यक आहे जे ग्राहकांच्या गरजा समाधानकारक म्हणून ओळखले जाऊ शकते.

इ) मार्केटिंग म्हणजे ग्राहक, भागीदार आणि समाजासाठी मूल्य असलेल्या ऑफर तयार करणे, संप्रेषण करणे, वितरित करणे आणि देवाणघेवाण करणे यासाठी संस्था आणि प्रक्रियांचा संच.

फ) पीटर ड्रकर हे मॉडर्न मार्केटिंगचे जनक आहेत.

य) जाहिरात माध्यम ही एक विपणन संप्रेषण छत्री संकल्पना आहे जी संभाव्य ग्राहकांना ब्रँड कव्हर करते.

र) नफा निश्चित करणे हे सेवा विपणनाचे उद्दिष्ट नाही.

ल) भौतिक पुरावा ही सेवा प्रक्रियेपैकी एक नाही.

व) प्रक्रियेची मालिका ज्यामध्ये ग्राहक केंद्रित आहे, ब्रँडचे आरोग्य आणि ब्रँड ऑडिटमध्ये प्रवेश करण्यास मदत करते.

श) विपणन ही एक प्रक्रिया आहे ज्याचा उद्देश नफा मिळवणे आहे.

ष) टेली – मार्केटिंग हा सोशल मार्केटिंगचा एक भाग आहे.

munotes.in

प्रश्न *2)* खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) जाहिरातीतील विनोदाच्या भूमिकेवर चर्चा करा.

ब) जाहिरातींचा मुलांवर कसा परिणाम होतो?

क) लाइन विस्तार काय आहेत?

ड) सर्जनशीलता कशी तयार केली जाते?

इ) सोशल मीडिया मार्केटिंग विश्लेषकाच्या जबाबदाऱ्या काय आहेत?

फ) विपणन नियंत्रण योजनेचे मुख्य घटक स्पष्ट करा.

य) रेडियो जाहिरात – टीप लिहा.

प्रश्न *3)* खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) जाहिरात आवाहनाचे मुख्य प्रकार स्पष्ट करा.

ब) जाहिरातीच्या बाबतीत नैतिकता का महत्त्वाची आहे?

क) ब्रँडचे प्रकार काय आहेत?

ड) जाहिरातीचे विविध प्रकार कोणते आहेत?

इ) सध्याच्या काळात सोशल मीडिया कसा महत्त्वाचा आहे?

फ) विपणन नियंत्रणाची विविध तंत्रे कोणती आहेत?

य) उत्पादन हेतू म्हणजे काय?

munotes.in

प्रश्न *4)* खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) जाहिरातींची कार्ये स्पष्ट करा.

ब) सेवा विपणनामध्ये कोणती आव्हाने आहेत? कोणत्याही दोनची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P7797

[Total No. of Pages : 4

[5801]-SODL-3018
T.Y. B.Com.
306K : Insurance, Transport & Tourism - III
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) **Attempt any TEN out of TWELVE from the following :** **[10]**

a) Who are the relationship buyers?

b) Income proof requires which documents?

c) Who is broker?

d) What reinsurers?

e) Which is the first step in risk management?

f) Presently who may Non-life insurance companies are working in private Sector in India?

g) What are the determinants of FDI?

h) What is breakeven?

i) What is business tour?

j) What is market segmentation?

k) What is liaison?

l) State the competitive factors in market segments.

P.T.O.

Q2) Attempt any FIVE out of SEVEN from the following : [25]

a) State the personal risks in detail.

b) Mention objectives of IRDA

c) State the qualification of surveyors.

d) What the aim of NAIC (National Association of Insurance Commissioner)

e) Give the significance of Tour Package.

f) What are the benefits of a tour broucher?

g) State career opportunities is tour marketing.

Q3) Attempt any FIVE out of SEVEN from the following : [25]

a) Mention advantages of risk retention.

b) State the types of hazards.

c) State the functioning of RTI related to insurance.

d) Describe the types of tour packages.

e) Discuss the role of tour operator.

f) State the marketing research related to tour.

g) Give the arrival procedure.

munotes.in

Q4) Attempt any ONE out of TWO from the following : [10]

a) Discuss the challenges and future of insurance business in India

b) Discuss the steps involved in the planning function of management.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 4]

P7797

[5801]-SODL-3018
T.Y. B.Com.
306K : Insurance, Transport & Tourism - III
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील बारा पैकी कोणतेही दहा सोडवा. **[10]**

अ) संबंध खरेदीदार कोण आहेत?

ब) उत्पन्नाच्या पुराव्यासाठी कोणती कागदपत्रे लागतात?

क) दलाल कोण आहे?

ड) पुनर्विमाकर्ता म्हणजे काय?

इ) (FDI) एफडीआय काय आहे?

फ) सध्या भारतात खाजगी क्षेत्रात किती नॉन-लाइफ (आयुर्विमेतर) विमा कंपन्या काम करत आहेत?

य) एफडीआयचे निर्धारक काय आहेत?

र) सम्विछेदन बिंदू म्हणजे काय?

ल) व्यावसायिक सहल म्हणजे काय?

व) बाजर विभाजन म्हणजे काय?

श) संपर्क म्हणजे काय?

ष) बाजार विभाजनातील स्पर्धात्मक घटक सांगा.

munotes.in

प्रश्न 2) खालील सात पैकी कोणतेही पाच सोडवा. **[25]**

अ) वैयक्तिक जोखीम तपशीलवार सांगा.

ब) (IRDA) च्या उद्दिष्टे सांगा.

क) सर्वेक्षकांची पात्रता सांगा.

ड) NAIC (नॅशनल असोसिएशन ऑफ इन्शुरन्स कमिशनर) चे उद्दिष्ट काय आहे?

इ) टूर पॅकेजचे महत्त्व सांगा.

फ) टूर ब्राउचरचे काय फायदे आहेत?

य) टूर मार्केटिंग मधील रोजगार संधी काय आहे?

प्रश्न 3) खालील सात पैकी कोणतेही पाच सोडवा. **[25]**

अ) जोखीम राखण्याचे फायदे सांगा.

ब) धोक्यांचे प्रकार सांगा.

क) विम्याशी संबंधित आरटीआयचे कार्य सांगा.

ड) टूर पॅकेजचे प्रकार सांगा.

इ) टूर ऑपरेटरच्या भूमिकेवर चर्चा करा.

फ) दौऱ्याशी संबंधित विपणन संशोधन सांगा.

य) आगमन प्रक्रिया द्या.

प्रश्न 4) खालील दोन पैकी कोणतेही एक सोडवा. **[10]**

अ) भारतातील विमा व्यवसायातील आव्हाने आणि भविष्य यावर चर्चा करा.

ब) व्यवस्थापनाच्या नियोजन कार्यामध्ये सामील असलेल्या पायऱ्यांची चर्चा करा.

⌘⌘⌘

munotes.in